

**Regionální
operační program
NUTS II
Moravskoslezsko
2007-13**

Verze 2.5

Ostrava 10. 10. 2006

OBSAH

Seznam tabulek	5
Seznam grafů	5
Seznam zkratk	6
Úvod	8
1 Sociálně-ekonomická analýza	9
1.1 Výchozí dokumenty a legislativa relevantní pro tvorbu ROP	9
1.2 Všeobecná charakteristika	9
1.3 Demografie a obyvatelstvo	11
1.3.1 Struktura osídlení	11
1.3.2 Obyvatelstvo	11
1.4 Ekonomika	12
1.4.1 Vývoj hlavních makroekonomických ukazatelů v kontextu ČR a EU	12
1.4.2 Průmysl	13
1.4.3 Podnikání	14
1.4.4 Investice	14
1.4.5 Znalostní ekonomika, výzkum a vývoj, inovace	15
1.5 Lidské zdroje	16
1.5.1 Školství a vzdělanostní úroveň obyvatelstva	16
1.5.2 Trh práce	17
1.6 Zdravotnictví a sociální péče	18
1.6.1 Zdraví a zdravotnictví	18
1.6.2 Sociální péče	19
1.7 Infrastruktura	20
1.7.1 Dopravní infrastruktura	20
1.7.2 Dopravní obslužnost	21
1.7.3 Technická infrastruktura	22
1.7.4 Informační infrastruktura	22
1.7.5 Lokality brownfields	22
1.8 Cestovní ruch	23
1.8.1 Přírodní podmínky a infrastruktura cestovního ruchu	23
1.8.2 Kapacity pro rozvoj cestovního ruchu	23
1.9 Životní prostředí	25
1.9.1 Ovzduší	25
1.9.2 Voda	26
1.9.3 Odpady	26
1.10 Rizika a jejich prevence	26
1.11 Ochrana obyvatel	27
1.12 Vývoj měst	27
1.13 Zemědělství, příroda a venkov	28
1.13.1 Zemědělství	28
1.13.2 Chráněné krajinné oblasti	29
1.13.3 Venkov	29
1.14 Analýza zkušeností s realizací předchozích programů	30
1.14.1 Společný regionální operační program (SROP)	30
1.14.2 Další operační programy a Iniciativy Společenství	32
1.15 SWOT analýza	34

2 Strategie ROP NUTS II Moravskoslezsko pro období 2007-2013	39
2.1 Globální cíl ROP NUTS II Moravskoslezsko	40
2.2 Specifické cíle prioritních os	41
2.2.1 Prioritní osa 1 – Regionální infrastruktura a dostupnost	41
2.2.2 Prioritní osa 2 – Podpora prosperity regionu	41
2.2.3 Prioritní osa 3 – Rozvoj měst	41
2.2.4 Prioritní osa 4 – Rozvoj venkova	41
2.2.5 Prioritní osa 5 – Technická pomoc	41
2.3 Vnější koherence ROP	41
2.3.1 Vazby ROP Moravskoslezsko na Strategické obecné zásady Společenství	41
2.3.2 Vazba prioritních os ROP na strategii NSRR	42
2.3.3 Vazby ROP na Lisabonskou strategii a Národní program reforem	43
2.3.4 Vazby ROP Moravskoslezsko na Strategii udržitelného rozvoje České republiky (SUR ČR)	43
2.3.5 Vazby ROP Moravskoslezsko na Strategii hospodářského růstu (SHR)	44
2.3.6 Vazby ROP Moravskoslezsko na Strategii regionálního rozvoje ČR (SRR ČR)	45
2.3.7 Horizontální cíle ROP	45
2.3.8 Vazby ROP Moravskoslezsko na prioritní osy jiných OP	46
2.4 Koordinace a partnerství při zpracování Regionálního operačního programu	47
3 Prioritní osy ROP NUTS II Moravskoslezsko	49
3.1 Prioritní osa 1 Regionální infrastruktura a dostupnost	49
3.1.1 Výchozí stav a zdůvodnění prioritní osy	49
3.1.2 Cíl prioritní osy	50
3.1.3 Strategie dosažení cílů	51
3.1.4 Hlavní oblasti podpory	52
3.1.5 Kategorie intervencí	53
3.1.6 Příjemci	54
3.1.7 Flexibilita	54
3.1.8 Koordinace s intervencemi jiných OP	54
3.2 Prioritní osa 2 Podpora prosperity regionu	55
3.2.1 Výchozí stav a zdůvodnění prioritní osy	55
3.2.2 Cíl prioritní osy	57
3.2.3 Strategie dosažení cílů	57
3.2.4 Hlavní oblasti podpory	58
3.2.5 Kategorie intervencí	61
3.2.6 Příjemci	61
3.2.7 Flexibilita	61
3.2.8 Koordinace s intervencemi jiných OP	62
3.3 Prioritní osa 3 Rozvoj měst	62
3.3.1 Výchozí stav a zdůvodnění prioritní osy	62
3.3.2 Cíl prioritní osy	63
3.3.3 Strategie dosažení cílů	63
3.3.4 Hlavní oblasti podpory	64
3.3.5 Kategorie intervencí	64
3.3.6 Příjemci	65
3.3.7 Flexibilita	65
3.3.8 Koordinace s intervencemi jiných OP	65
3.4 Prioritní osa 4 Rozvoj venkova	66
3.4.1 Výchozí stav a zdůvodnění prioritní osy	66
3.4.2 Cíl prioritní osy	66
3.4.3 Strategie dosažení cílů	66
3.4.4 Hlavní oblasti podpory	66
3.4.5 Kategorie intervencí	67
3.4.6 Příjemci	67

3.4.7 Flexibilita	67
3.4.8 Koordinace s intervencemi jiných OP	68
3.5 Prioritní osa 5 Technická pomoc	69
3.5.1 Výchozí stav a zdůvodnění prioritní osy	69
3.5.2 Cíl prioritní osy	69
3.5.3 Strategie dosažení cílů	69
3.5.4 Hlavní oblasti podpory	69
3.5.5 Kategorie intervencí	70
3.5.6 Příjemci	70
3.5.7 Flexibilita	70
3.5.8 Koordinace s intervencemi jiných OP	70
3.6 Indikátory pro monitoring a evaluaci	71
3.6.1 Vlastnosti a charakteristiky indikátorové soustavy	71
3.6.2 Indikátory kontextu	72
3.6.3 Indikátory dopadu	73
3.6.4 Indikátory výsledku	74
3.6.5 Indikátory výstupu	75
4 Realizační část Regionálního operačního programu	76
4.1 Implementace programu	76
4.1.1 Rozdělení kompetencí v rámci ROP NUTS II Moravskoslezsko	76
4.2 Úkoly příjemců, systém výběru projektů	78
4.2.1 Úkoly příjemců	78
4.2.2 Systém výběru projektů	79
4.3 Finanční řízení	79
4.4 Kontrolní systém	81
4.5 Monitorování	84
4.6 Hodnocení programu	86
4.7 Propagace	86
5 Finanční zajištění Regionálního operačního programu	88
6 Ex-ante hodnocení ROP Moravskoslezsko – souhrnný popis	90
7 Průběh přípravy a realizace Posouzení vlivů provádění Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko na životní prostředí	93

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Administrativní členění kraje k 1. 1. 2005	10
Tabulka 2 - Vývoj počtu obyvatel na území Moravskoslezského kraje	11
Tabulka 3 - Vývoj HDP kraje	13
Tabulka 4 - Vývoj hrubé přidané hodnoty kraje v letech 2000-2004	13
Tabulka 5 - Průmyslové ukazatele okresů a kraje v roce 2004	13
Tabulka 6 - Výzkum a vývoj v Moravskoslezském kraji	15
Tabulka 7 - Školství v Moravskoslezském kraji v roce 2004 (v osobách)	16
Tabulka 8 - Vysoké školství (celkový počet studentů k 31. 10. 2005)	17
Tabulka 9 - Vývoj počtu zaměstnavatelů, zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných	17
Tabulka 10 - Věková struktura evidovaných uchazečů o zaměstnání	18
Tabulka 11 - Zařízení sociální péče	19
Tabulka 12 - Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v MSK v roce 2004	24
Tabulka 13 - Hromadná ubytovací zařízení cestovního ruchu v MSK	24
Podíl městského obyvatelstva v kraji (k 31.12.2004)	27
Počty obcí v kraji podle počtu obyvatel (k 1.1.2005)	28
Města nad 10 000 obyvatel v MSK (počet obyvatel k 31.12.)	28
Tabulka 14 - Finanční nároky individuálních projektů v jednotlivých pod/opatřeních SROP (v mil. Kč)	30
Tabulka 15 - Finanční nároky žadatelů u akcí do grantových schémat SROP (1. – 3. výzva, dle pod/opatření, v mil. Kč)	31
Tabulka 16 - Předložené projekty a výše podpory (v Kč)	32
Tabulka 17 - Podíl NUTS 2 Moravskoslezsko na počtu podpořených projektů v ČR	33
Tabulka 18 - Podíl NUTS 2 Moravskoslezsko na celkové výši přiznané podpory v ČR	33
Tabulka 19 - Indikátory sociálně-ekonomické situace	72
Tabulka 20 - Indikátory dopadu	73
Tabulka 21 - Indikátory výsledku	74
Tabulka 22 - Indikátory výstupu	75
Tabulka 23 - ROP NUTS II Moravskoslezsko	88
Tabulka 24 - ROP NUTS II Moravskoslezsko	89

Seznam grafů

Graf 1 - Struktura osídlení měst a obcí podle počtu obyvatel	11
Graf 2 - Implementační schéma	87

Seznam zkratek

BF	Brownfields (pozemky a nemovitosti uvnitř urbanizovaného území, které ztratily svoji funkci a využití, jsou opuštěné či podvyužité, často mají ekologickou zátěž a zdevastované výrobní či jiné budovy)
CR	Cestovní ruch
CTV	Centrum tísňového volání
ČNB	Česká národní banka
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (European Agricultural Fund for Rural Development)
EK	Evropská komise
EQUAL	Iniciativa Společenství Evropské komise (jejím cílem je vývoj a prosazování nových prostředků boje se všemi formami diskriminace a nerovností na trhu práce)
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje (European Regional Development Fund)
ES	Evropská společenství
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
FS	Fond soudržnosti
GS	Grantové schéma
HDP	Hrubý domácí produkt
CHKO	Chráněná krajinná oblast
ICT	Informační a komunikační technologie (Information and Communication Technology)
IOP	Integrovaný operační program
IS MSSF Central	Informační systém Monitorovacího systému strukturálních fondů – na řídicí (centrální) úrovni – je základním softwarovým nástrojem řídicího orgánu operačního programu)
ISPA	Nástroj předvstupních strukturálních politik (Instrument for Structural Policies for Pre-accession) – je zaměřen na financování velkých infrastrukturních projektů v oblastech životního prostředí a dopravy
IT Cluster	Klaster informačních technologií (klaster je soubor regionálně propojených společností (podnikatelů) a přidružených institucí a organizací – zejména institucí terciárního vzdělávání (VŠ, VOŠ) – jejichž vazby mají potenciál k upevnění a zvýšení jejich konkurenceschopnosti)
MF	Ministerstvo financí ČR
MHD	Městská hromadná doprava
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MS kraj	Moravskoslezský kraj
MSK	Moravskoslezský kraj
MSP	Malé a střední podniky
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
NNO	Nestátní neziskové organizace
NROS	Nadace rozvoje občanské společnosti
NRP	Národní rozvojový plán
NSRR	Národní strategický referenční rámec
NUTS	Územní statistická jednotka (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques)

OP	Operační program
OPI	Operační program Infrastruktura (2004-6)
OPPI	Operační program Podnikání a inovace (2007-13)
OPPP	Operační program Průmysl a podnikání (2004-6)
OPRLZ	Operační program Rozvoj lidských zdrojů (2004-6)
PHARE	Program předvstupní pomoci pro kandidátské země EU
PO	Prioritní osa
PRV	Program rozvoje venkova (2007-13)
ROP	Regionální operační program regionu NUTS II Moravskoslezsko 2007-2013
RPIC	Regionální poradenské a informační centrum
RR	Regionální rada
ŘKV	Řídící a koordinační výbor
ŘO	Řídící orgán (operačního programu)
ŘSaD ČR	Ředitelství silnic a dálnic ČR
SAPARD	Program předvstupní pomoci pro kandidátské země EU pro rozvoj zemědělství a venkova
SEA	Posouzení vlivu strategie na životní prostředí a veřejné zdraví (Strategic Environmental Assessment)
SF	Strukturální fondy (EU)
SHR	Strategie hospodářského růstu
SROP	Společný regionální operační program (2004-2006)
SRR ČR	Strategie regionálního rozvoje ČR
SŠ	Střední školy
SUR ČR	Strategie udržitelného rozvoje České republiky
SWOT	Analýza silných a slabých stránek a dále příležitostí a hrozeb, kterým čelí předmět analýzy (organizace, program, projekt apod.), Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats
UNESCO	Vzdělávací, vědecká a kulturní organizace Spojených národů (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation), mj. vytváří Seznam světového (přírodního a kulturního) dědictví
ÚP	Úřad práce
VaV	Výzkum a vývoj
VOŠ	Vyšší odborná škola
ZCHÚ	Zvláště chráněné území

Úvod

Regionální operační program regionu NUTS II Moravskoslezsko (ROP) je zpracován pro období let 2007-13, ve kterém bude tento region patřit do Cíle Konvergence, který je určen pro podporu urychlení konvergence nejméně rozvinutých členských států a regionů tím, že zlepší podmínky pro růst a zaměstnanost prostřednictvím investic do fyzického a lidského kapitálu, rozvoje inovací a znalostní společnosti, zlepšení schopnosti přizpůsobovat se hospodářským a sociálním změnám, ochrany a zlepšování životního prostředí i výkonné správy.

Regionální operační program NUTS II Moravskoslezsko bude financován Evropským fondem pro regionální rozvoj.

Region NUTS II Moravskoslezsko je územně totožný s územím Moravskoslezského kraje. Usnesením Rady Asociace krajů ČR č. 371 z 8. října 2004 byl schválen záměr krajů připravovat pro programové období EU 2007-13 samostatné regionální operační programy pro jednotlivé regiony NUTS II. Tento záměr byl znovu potvrzen na 2. zasedání Rady Asociace krajů ČR dne 11. února 2005. Regionální operační programy byly součástí jak Národního rozvojového plánu, tak i Národního strategického referenčního rámce, který je základním národním programovacím dokumentem pro politiku hospodářské a sociální soudržnosti pro období 2007-13.

Usnesením vlády č. 175/2006 bylo hejtmanům krajů doporučeno zajistit zpracování regionálních operačních programů pro jednotlivé regiony soudržnosti a jejich předložení vládě prostřednictvím Ministerstva pro místní rozvoj. Toto usnesení rovněž doporučilo hejtmanům pověřit výkonem funkce řídicího orgánu regionálního operačního programu Regionální radu, vzniklou na základě zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění zákona č. 138/2006 Sb.

Regionální operační program vychází z cílů Strategických obecných zásad Společenství a je vypracován ve shodě Nařízeními ke strukturálním fondům pro příští programové období.

ROP NUTS II Moravskoslezsko 2007–2013 také odráží strategické cíle Programu rozvoje územního obvodu Moravskoslezského kraje na léta 2005–2008, které jsou financovatelné z prostředků Evropské unie.

První verze analýzy a strategie ROP Moravskoslezsko byla zpracována v listopadu 2005. Tato verze byla v prosinci 2005 zveřejněna na internetových stránkách zpracovatele a v lednu 2006 byla prezentována veřejnosti. V průběhu ledna 2006 bylo rovněž zpracováno stanovisko ex-ante hodnotitele k těmto částem ROP. Další verze ROP (verze 2.1) pak byla zpracována k datu 17. 3. 2006 a zveřejněna začátkem dubna 2006. Veřejnost byla informována o průběhu zpracování ROP prostřednictvím e-mailů, které zajišťoval Sekretariát Regionální rady NUTS II Moravskoslezsko a od 1. 7. 2006 Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko – úřad Regionální rady. Tyto zprávy byly rozesílány vždy při zveřejnění nové verze ROP, současně s informací o možnosti předkládat připomínky. Celkem došlo 26 připomínek, které byly zpracovatelem vypořádány.

Byly uspořádány kulaté stoly k problematice cestovního ruchu a venkova v Regionálním operačním programu.

Připomínky ex-ante hodnotitele, veřejnosti a Krajského úřadu byly zapracovány do druhé verze ROP, jež byla v rozpracovaném stavu projednána některými pracovními skupinami, které se již v průběhu roku 2005 podílely na přípravě Programu rozvoje Moravskoslezského kraje. Následně byly provedeny úpravy ROP dle výsledků jednání o dělbě s národními (tématickými) operačními programy a Programem rozvoje venkova a byly zohledněny připomínky Evropské komise z jednání, která proběhla 31. 3. 2006, 20. 4. 2006 a 15.-16. 5. 2006. Pro potřeby co největšího zapojení klíčových regionálních partnerů vznikla v březnu 2006 Pracovní skupina pro přípravu a programování Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko 2007-2013. Jejími členy se stali na základě principu partnerství zástupci kraje, měst, ministerstev, vysokých škol, nestátních neziskových organizací, hospodářských komor apod.

Na začátku května 2006 byl ROP schválen zastupitelstvem Moravskoslezského kraje a odeslán na mezirezortní připomínkové řízení. Na svém jednání začátkem června 2006 vzala vláda na vědomí ROP Moravskoslezsko. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR následně zaslalo Národní strategický referenční rámec a operační programy Evropské komisi k neformálním připomínkám. V září 2006 se Evropská komise vyjádřila k těmto materiálům v tzv. Pozičním dokumentu. Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko zahrnula připomínky obsažené v pozičním dokumentu a závěry dalšího kola vyjednávání mezi operačními programy do verze ROP 2.5.

Na zpracování Regionálního operačního programu se spolu s Agenturou pro regionální rozvoj, a.s. dále podílely společnosti DHV CR, s.r.o., Hospodářská rozvojová agentura třinecká, Podnikatelské centrum s.r.o. a RPIC-ViP s.r.o.

1 Sociálně-ekonomická analýza

1.1 Výchozí dokumenty a legislativa relevantní pro tvorbu ROP

Návrh Regionálního operačního programu regionu soudržnosti NUTS II – Moravskoslezsko (dále jen ROP) vychází z následujících dokumentů:

- Strategické obecné zásady Společenství
- Strategie udržitelného rozvoje ČR
- Národní lisabonský program 2005-2008 (Národní program reformy ČR)
- Národní rozvojový plán pro období 2007-2013,
- Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013, verze 4 z května 2006,
- Strategie regionálního rozvoje ČR z května 2006
- Program rozvoje územního obvodu Moravskoslezského kraje pro období 2005-8 a další koncepční a rozvojové dokumenty Moravskoslezského kraje přijaté na regionální i místní úrovni.

Dále byla zohledněna následující legislativa:

- Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999
- návrh Nařízení Evropské komise stanovující implementační pravidla k Obecnému nařízení
- zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění zákona č. 138/2006 Sb.
- zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole
- zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků.

1.2 Všeobecná charakteristika

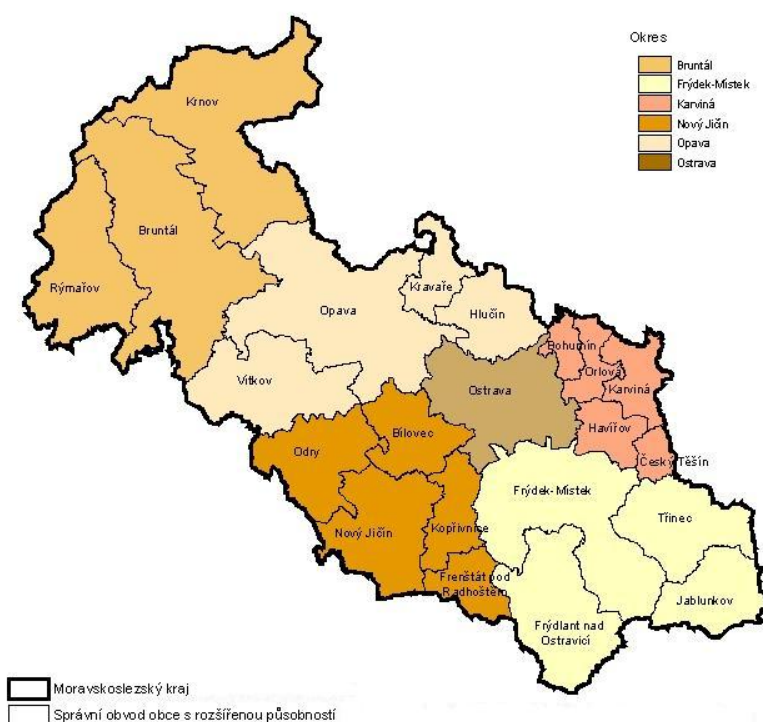
Moravskoslezský kraj vznikl podle ústavního zákona č. 347/1997 Sb. k 1. 1. 2000 v prostoru severní Moravy a Slezska. Podle usnesení vlády České republiky č. 707/1998 představuje statistickou jednotku NUTS 3 a současně i statistickou jednotku NUTS 2 – region soudržnosti Moravskoslezsko. Krajským městem je Statutární město Ostrava.

Moravskoslezský kraj je vymezen okresy – Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava a Ostrava-město a je rozdělen na 22 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (tzv. obcí III. stupně), do kterých spadá celkem 299 obcí, z toho je 39 měst.

Tabulka 1 - Administrativní členění kraje k 1. 1. 2005

Obce s rozšířenou působností (tzv. obce 3)	Obce
Bílovec	13
Bohumín	2
Bruntál	31
Český Těšín	3
Frenštát p. Radh.	7
Frýdek-Místek	37
Frýdlant n. Ost.	10
Havířov	5
Hlučín	15
Jablunkov	12
Karviná	4
Kopřivnice	10
Kravaře	9
Krnov	25
Nový Jičín	16
Odry	9
Opava	40
Orlová	4
Ostrava	13
Rýmařov	11
Třinec	11
Vítkov	12
MSK celkem	299

Zdroj: Český statistický úřad 2005

Pro kraj je typické, že ve větších městech nad 20 tisíc obyvatel žije většina obyvatelstva, to je 62 % obyvatel kraje (12 % nad průměrem ČR – nejvíce po Praze).

Kromě výše zmíněného administrativního členění se v Moravskoslezském kraji nacházejí také 4 euroregiony (Beskydy, Praděd, Silesia a Těšínské Slezsko) a řada dobrovolných svazků obcí. Jejich cílem je především dobrovolná hospodářská spolupráce, rozvoj infrastruktury, ochrana životního prostředí, kulturně-vzdělávací činnost a turistika.

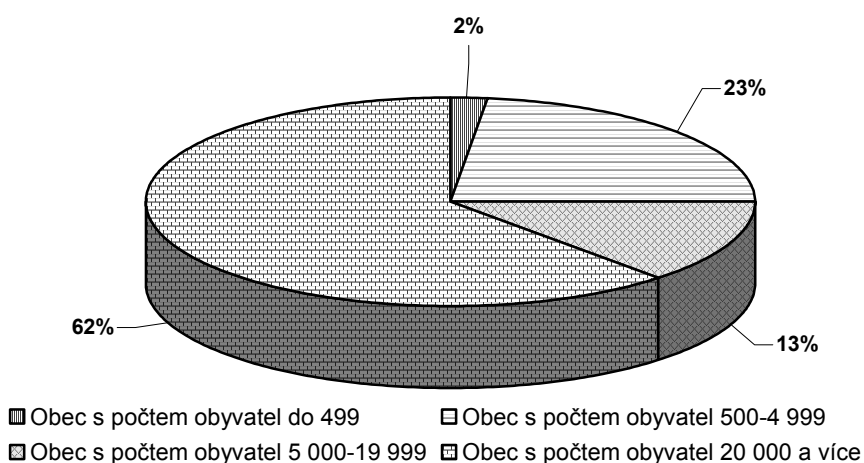
1.3 Demografie a obyvatelstvo

1.3.1 Struktura osídlení

Moravskoslezský kraj se svými 299 obcemi patří k regionům s nejmenším počtem obcí. V kraji se uplatňují dva značně odlišné typy osídlení: velké průmyslové aglomerace s vysokou koncentrací obyvatelstva v centrální ostravsko-karvinské části a převážně zemědělské, horské a podhorské oblasti řidčeji osídlené na západě a jihovýchodě kraje. Tomu také odpovídají rozdílné hodnoty hustoty obyvatel: 800-1500 obyvatel/km² v okresech Karviná a Ostrava-město, naproti tomu hodnoty 60-180 obyvatel/km² v okresech Bruntál, Opava, Nový Jičín a Frýdek-Místek. Hodnota hustoty osídlení pro celou ČR je 129,6 obyvatel na km², hodnota hustoty osídlení kraje je téměř dvojnásobná – 230,9 obyvatel na km².

Průměrná rozloha katastru obce 18,3 km² je druhá největší v republice a je o téměř 50 % větší než katastr průměrné obce v ČR (12,6 km²). V obcích do 499 obyvatel bydlí jen necelé 2 % obyvatel, v obcích od 500 do 4 999 obyvatel okolo 23 % obyvatel, v obcích od 5 000 do 19 999 obyvatel žije téměř 13 % občanů kraje. Většina obyvatel kraje (cca 62 %), žije ve městech nad 20 tisíc obyvatel. V krajské metropoli Ostravě žije přes 311 tis. obyvatel, tj. zhruba čtvrtina obyvatel kraje. Dalšími velkými městy s počtem obyvatel nad 50 tisíc jsou Havířov, Karviná, Opava a Frýdek-Místek. Ačkoliv je obyvatelstvo silně koncentrováno v ostravské aglomeraci, existují i území, kde je podstatně odlišná struktura osídlení – např. okres Bruntál (8 % obyvatel, nejnižší hustota osídlení v ČR). Podíl městského obyvatelstva je ve srovnání s ostatními regiony ČR nadprůměrný a k 31. 12. 2004 činil 76,7 %.

Graf 1 - Struktura osídlení měst a obcí podle počtu obyvatel

Zdroj: ČSÚ 2005

1.3.2 Obyvatelstvo

Moravskoslezský kraj je se svými 1 253 257 obyvateli k 1. 1. 2005 nejlidnatějším krajem v ČR. Na zhruba 7 % rozlohy České republiky žije 12,2 % populace. Jádrová část regionu v okolí měst Ostrava, Havířov, Karviná a Frýdek-Místek patří k nejhustěji osídleným oblastem České republiky.

Tabulka 2 - Vývoj počtu obyvatel na území Moravskoslezského kraje

Rok	1961	1980	1991	2001	2005*	2010**
Počet obyvatel	1 036 546	1 265 542	1 287 821	1 265 912	1 253 257	1 244 525

Zdroj: ČSÚ (2005), * – stav k 1.1.2005, ** – prognóza, bez vlivu migrace

Počet obyvatel kraje v posledních letech mírně klesá. Prognóza vývoje počtu obyvatel do roku 2010 předpovídá mírný pokles počtu obyvatel kraje (1 % za 10 let). Nízká porodnost je základním rysem současné populační situace nejen v Moravskoslezském kraji, ale v celé České republice. Obyvatel v Moravskoslezském kraji však ubývá i v souvislosti s migrací.

Přes nepříznivý vývoj porodnosti v Moravskoslezském kraji je index stárí (tedy podíl obyvatel ve věku 65 a více let ke skupině 0-14 let) relativně stále příznivý a dosahuje hodnoty 0,83, což znamená čtvrtou nejnižší hodnotu mezi kraji v ČR.

Věkové složení obyvatel Moravskoslezského kraje je příznivější, než je celostátní průměr. Podíl dětí do 15 let činil v roce 2004 v Moravskoslezském kraji 15,5 % proti 14,9 % průměru ČR, obyvatel ve věku 15-64 let bylo v kraji 71,6 % proti 71 % v ČR a obyvatel starších 65 let bylo v kraji 12,9 % proti 14 % celostátního průměru. Průměrný věk obyvatel kraje je 39,1 let, proti 39,8 letům úhrnu České republiky (ČSÚ 2005).

1.4 Ekonomika

Ekonomika kraje je od 20. let 19. století založena na oborech hornictví, hutnictví a těžkého strojírenství. Tuto jednostrannou orientaci průmyslu dále znásobil extenzivní rozvoj těchto oborů v 50.-70. letech 20. století.

Nezbytná restrukturalizace a rekonverze této základny regionu z původních převažujících oborů těžkého průmyslu (doly, hutě, těžké strojírenství aj.) na efektivnější aktivity s vyšší přidanou hodnotou však přináší řadu problémů, které musí region řešit. Nedostatečná je podpora i finanční zdroje pro služby podporující rozvoj inovačních aktivit a přenos nových progresivních technologií. Je nutné zvýšit podporu nově vznikajících firem, zejména firem navazujících na výsledky vývoje a výzkumu, rozšířením služeb podnikatelských inkubátorů a technologických parků i s ohledem na to, že potenciálem technických škol a technicky vzdělaných pracovníků patří region k nejlepším v ČR. Zpracovaná regionální inovační strategie není realizována vzhledem k nedostatku prostředků na podporu navrhovaných aktivit. Jen pomalu se prosazuje spolupráce pracovišť VaV (výzkumu a vývoje) se soukromým sektorem a zatím tato sféra nedostatečně pružně reaguje na vznik nových oborů, směrů výzkumu a potřeb uživatelů, kteří využívají výsledky VaV.

Přesto je i dnes Moravskoslezský kraj z ekonomického hlediska významným regionem ČR. Tvorba HDP v kraji byla v roce 2004 čtvrtá nejvyšší z krajů po Praze, Středočeském a Jihomoravském kraji.

1.4.1 Vývoj hlavních makroekonomických ukazatelů v kontextu ČR a EU

Od roku 2000 dochází k pozvolnému růstu ekonomiky regionu, což se projevuje i nárůstem HDP. Dynamika tohoto růstu je nejvyšší z krajů v ČR (nárůst 34,12 % HDP v běžných cenách mezi lety 2000-2004). Srovnatelnou dynamiku růstu HDP mezi lety 2000-2004 měly kraje Jihomoravský (33,22 %) a Ústecký (30,32 %). V ukazateli tvorby HDP na obyvatele – 82,1 % průměru ČR – patří Moravskoslezský kraj k podprůměru ČR. Pozice kraje v rámci ČR se v tomto ukazateli dlouhodobě nemění.

Tabulka 3 - Vývoj HDP kraje

	2000	2001	2002	2003	2004
HDP – BC (mil.Kč)	208 924	222 906	233 072	248 746	280 210
HDP – BC – změna k 1999		6,69%	11,56%	19,06%	34,12%
Podíl na HDP ČR	9,71%	9,63%	9,65%	9,73%	10,12%
HDP – SC - 1995 = 100	96,10%	97,20%	98,80%	104,10%	112,40%
HDP – PPS/obyvatele (PPS)	9 991	10 499	11 151	11 587	12 979
HDP – PPS/obyv. k průměru ČR	78%	77,60%	77,90%	78,70%	82,10%
HDP – PPS/obyv. k průměru EU 25	50,50%	51,20%	52,70%	54,20%	58,20%

Zdroj: Regionální účty, ČSÚ 2004;

HDP – hrubý domácí produkt, BC – běžné ceny, SC – stálé ceny, PPS – parita kupního standardu

Hrubá přidaná hodnota, která charakterizuje objem vložené práce ve výrobním procesu, od roku 2000 roste a dynamika tohoto růstu je opět nejvyšší mezi kraji ČR (33,21 %).

Tabulka 4 - Vývoj hrubé přidané hodnoty kraje v letech 2000-2004

	2000	2001	2002	2003	2004
HPH (mil.Kč)	192 349	205 389	215 414	230 382	256 236
HPH/obyv. (mil.Kč)	0,151	0,162	0,171	0,183	0,204

Zdroj: Regionální účty, ČSÚ 2004

HPH – hrubá přidaná hodnota

1.4.2 Průmysl

Moravskoslezský kraj se významně podílí na průmyslové produkci ČR. Z hlediska tržeb z průmyslové výroby je Moravskoslezský kraj na druhém místě v ČR za Středočeským krajem a jeho podíl na tržbách z průmyslu v rámci ČR do roku 2004 mírně klesal.

Odvětví průmyslu se rovněž stále významně podílí na zaměstnanosti v Moravskoslezském kraji. Počet zaměstnaných v průmyslu v Moravskoslezském kraji se po prudkém poklesu na konci 90. let částečně stabilizoval. Přes výrazný pokles počtu zaměstnanců v průmyslu způsobený restrukturalizací průmyslu je tento počet zdaleka nejvyšší ze všech krajů České republiky.

Z hlediska územního rozložení průmyslu připadá největší počet zaměstnanců i nejvyšší objem tržeb na podniky se sídlem v Ostravě, kde jsou také koncentrovány největší podniky. V celostátním srovnání je z hlediska tržeb průmyslu okres Ostrava na třetím místě v ČR po Praze a okresu Mladá Boleslav. Okres Frýdek-Místek je na 9. a Nový Jičín na 12. místě v rámci ČR. Rovněž okresy Opava a Karviná se umístily v první polovině celostátního pořadí okresů z hlediska průmyslových tržeb.

Tabulka 5 - Průmyslové ukazatele okresů a kraje v roce 2004

Správní jednotka (okres)	Počet podniků	Tržby (mil. Kč)	Počet zaměstnanců	Průměrná velikost podniků (poč.zaměst.)
Bruntál	89	15 398	10 436	118
Frýdek-Místek	141	60 169	22 536	160
Karviná	96	27 674	17 364	182
Nový Jičín	96	39 101	20 478	212
Opava	117	21 980	15 361	132
Ostrava-město	178	153 656	57 803	324
Moravskoslezský kraj	717	317 978	143 979	201

Zdroj: ČSÚ, Okresy České republiky 2004

Podniky nad 20 zaměstnanců

Z hlediska tržeb zaznamenal nejvýraznější růst obor výroby dopravních prostředků (více než dvojnásobek mezi lety 2000 – 2004). Vzrůstající tendenci z hlediska tržeb měl rovněž obor výroby strojů, kovozpracujících, chemický a farmaceutický průmysl.

Z hlediska počtu zaměstnanců rostl obor výroby dopravních prostředků a obor výroby skla, keramiky a stavebních hmot, naopak k výraznému poklesu počtu zaměstnanců docházelo v textilním průmyslu. Pokles zaměstnanců v kovozpracujícím průmyslu byl ovlivněn snižováním počtu zaměstnanců především v hutích.

V roce 2002 byla z iniciativy CzechInvestu provedena na území Moravskoslezského kraje identifikace silných průmyslových uskupení (průmyslových klastrů) s podporou OPPP v kontextu Národní klastrové strategie ČR v kraji vznikly tři klastrové organizace: Moravskoslezský strojírenský klaster, Moravskoslezský dřevařský klaster a IT Cluster. Připravuje se vznik Klasteru automobilových subdodavatelů a Vodíkový klaster.

1.4.3 Podnikání

Moravskoslezský kraj má po kraji Vysočina druhý nejmenší počet podnikatelských subjektů přepočtených na 1 000 obyvatel. Hlavními důvody této situace je tradiční soustředění průmyslové výroby do velkých firem, z níž vyplývá nerozvinutá kultura podnikavosti.

K datu 31. 12. 2004 bylo v kraji podchyceno ve statistickém Registru ekonomických subjektů přes 227 tis. subjektů. Z hlediska právní formy připadal největší počet na fyzické osoby nezapsané v obchodním rejstříku (více než 167 tis. subjektů, tj. 74,9 % z celkového počtu), dále pak na společnosti s ručením omezeným (15 366 – 6,9 %), fyzické osoby podnikající podle zvláštních zákonů (12 630 – 5,6 %) a samostatně hospodařící rolníky (10 076 – 4,5 %), atd. Z tohoto celkového počtu evidovaných subjektů bylo 169 tis. soukromých podnikatelských subjektů.

Rozmístění ekonomických subjektů v Moravskoslezském kraji je značně nerovnoměrné, především pokud se týká malých a středních podniků, respektive podniků s méně než 500 zaměstnanci. Zcela jasně dominuje okres Ostrava-město, kde se nachází nejvíce ekonomických subjektů, a to ve všech velikostních kategoriích. Naopak nejméně ekonomických subjektů se nachází v okrese Bruntál.

V mezikrajském srovnání je Moravskoslezský kraj v počtu podniků v kategorii 0-49 zaměstnanců na 4. místě za Prahou, Středočeským a Jihomoravským krajem. Stejně umístění si Moravskoslezský kraj drží i ve velikostních kategoriích 50-99 a 100-499 zaměstnanců. Naopak v počtu podniků s 500-999 a v podnicích s více než 999 zaměstnanci je kraj druhý, hned za hlavním městem Prahou.

1.4.4 Investice

Moravskoslezský kraj nebyl ve středu zájmu potenciálních investorů i přesto, že na firmy, které investují na území kraje, se většinou vztahují nejvýhodnější podmínky z národních pobídkových schémat a zároveň nejvyšší možné podpory. Jednou z hlavních bariér příchodu investorů byla zejména špatná dopravní dostupnost – neexistence napojení regionu na dálniční systém. Teprve zahájení výstavby dálnice D47 a rychlostní komunikace R48 na území kraje poněkud zvýšilo zájem investorů o kraj. V poslední době zájem investorů naráží na bariéru nedostatku připravených ploch pro podnikání a potenciálně i na dostatek pracovních sil v požadovaných profesích. Regionu schází efektivní marketingová propagace investičních příležitostí kraje s cílem přispět také ke změně image regionu.

V rámci investičních pobídek pro zpracovatelský průmysl bylo v období od dubna 1998 do února 2005 podpořeno v rámci MS kraje celkem 19 investorů, kteří investovali celkem

přes 15 mld. Kč a vytvořili 3 300 pracovních míst. Jedná se o necelou desetinu podpořených investorů v ČR, avšak z hlediska objemu investic a počtu vytvořených míst se jedná o pouhých 5 % resp. 5,7 % za uvedené období. Doposud získaný podíl zahraničních investic nestačí k urychlení dynamiky vývoje produkce regionu, nutné pro snížení nezaměstnanosti.

Poněkud příznivější je situace při udělování investičních podpor pro technologická centra a centra služeb. V rámci těchto investičních podpor byli v období od dubna 2001 do února 2005 podpořeni v rámci MS kraje 4 investoři, kteří investovali nebo plánují investovat celkem 181 mil. Kč a vytvořili nebo vytvoří přes 900 pracovních míst.

V kraji obecně přetrvává slabá nabídka připravených podnikatelských nemovitostí. V oblasti průmyslových zón je situace nepříznivá, v oblasti dostupných průmyslových hal a kancelářských prostor vysokého standardu je ještě horší. V kraji nebo v městě Ostrava není ucelená nabídka volných administrativních prostor typu A, které by byly vhodné pro investory ze sektorů strategických služeb, sdílených služeb nebo technologických center. Výjimkou jsou Vědecko-technologický park Ostrava a CTP park v průmyslové zóně Hrabová.

V důsledku nezbytné restrukturalizace tradiční hospodářské základny regionu zde existuje velké množství nemovitostí, uvolněných po ukončení průmyslové činnosti (tzv. brownfields), které jsou v kraji systematicky sledovány a hodnoceny s cílem nalézt pro ně vhodné využití.

1.4.5 Znalostní ekonomika, výzkum a vývoj, inovace

Výzkum a vývoj představuje rozhodující potenciál pro další rozvoj kraje a udržení vysoce kvalifikovaných pracovníků v regionu. Infrastruktura VaV je v Moravskoslezském kraji tvořena zejména čtyřmi vysokými školami a dalšími vzdělávacími institucemi, vysoký podíl na vývoji a výzkumu mají i firmy a jejich výzkumná a vývojová pracoviště.

Speciální skupinu institucí v Moravskoslezském kraji tvoří instituce, které jsou orientovány na přímou podporu inovací a transfer technologií, v nichž probíhá dotažení výsledků výzkumu a vývoje do realizační fáze. Patří k nim připravované Centrum pokročilých inovačních technologií CPIT při VŠB-TU, Vědecko-technologický park Ostrava a inovační centra. Z pohledu potenciálu a potřeb kraje je jejich kapacita i vybavení nedostatečné.

Pozici Moravskoslezského kraje z hlediska dvou základních ukazatelů – výdajů na VaV a počtu zaměstnanců VaV ilustruje následující tabulka.

Tabulka 6 - Výzkum a vývoj v Moravskoslezském kraji

Výzkum a vývoj	2002	2003	2004
Výdaje na VaV (mil.Kč)	1 410	2 416	2 212
Podíl na výdajích na VaV v ČR	4,8 %	7,5 %	6,3 %
Zaměstnanci VaV (fyzické osoby)	3 345	3 367	3 831
Podíl na počtu zaměstnanců ve VaV v ČR	6,2 %	6,6 %	6,4 %

Zdroj: Strategie regionálního rozvoje ČR – VŠE 2005

V obou uvedených parametrech je Moravskoslezský kraj na čtvrtém místě mezi kraji ČR za Prahou, Středočeským a Jihomoravským krajem.

Ve struktuře zdrojů financování VaV, na rozdíl od Prahy a Jihomoravského kraje, kde výdaje na VaV jsou převážně kryty z vládních zdrojů a zdrojů školství, v Moravskoslezském kraji je většina těchto výdajů kryta ze zdrojů soukromého sektoru se zanedbatelným podílem vládních zdrojů. Rovněž podíl financování školství neodpovídá kapacitě vysokých škol v kraji.

1.5 Lidské zdroje

1.5.1 Školství a vzdělanostní úroveň obyvatelstva

Oblast školství a úroveň vzdělávání v Moravskoslezském kraji je zabezpečena především sítí základních, středních, vyšších odborných a vysokých škol, předškolních a školských zařízení. Zřizovateli jsou kraj, obce, církve, ministerstvo, fyzické i právnické osoby. Na rekvalifikačním studiu a dalším vzdělávání se pak podílejí i jiné instituce v kraji (úřady práce, vzdělávací zařízení v podnikatelské sféře apod.).

Při porovnání vzdělanostní struktury jednotlivých okresů se objevují značné rozdíly. Moravskoslezský kraj se ve srovnání s jinými kraji ČR vyznačuje podprůměrnými podíly vyučených, středoškoláků i osob s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním a zároveň nadprůměrnými podíly osob s pouze základním a nezjištěným vzděláním. Na 422 základních školách plní povinnou školní docházku 119 989 žáků. Střední školství je tvořeno 39 gymnázii, 90 středními odbornými školami a 53 středními odbornými učitelišti doplňuje 12 vyšších odborných škol a 4 vysoké školy.

Tabulka 7 - Školství v Moravskoslezském kraji v roce 2004 (v osobách)

	MSK celkem	v tom okresy					
		Bruntál	Frýdek-Místek	Karviná	Nový Jičín	Opava	Ostrava-město
mateřské školy	463	57	98	87	58	86	77
počet dětí	33 681	2 966	6 307	6 516	4 503	5 432	7 957
základní školy	422	43	94	71	69	79	66
žáci celkem	119 989	10 149	22 241	26 567	16 076	17 192	27 764
gymnázia	39	5	6	8	4	4	12
žáci denního studia	16 643	1 572	2 194	3 959	1 979	1 907	5 032
střední odborné školy	90	11	15	20	9	13	22
žáci denního studia	28 169	2 556	4 113	6 167	3 423	3 785	8 125
střední odborná učiliště	53	7	8	10	10	8	10
žáci celkem	24 766	1 948	3 526	6 279	2 945	2 774	7 294
vyšší odborné školy	12	–	2	2	1	1	6
žáci denního studia	2 568	–	499	261	245	231	1 332

Zdroj: ČSÚ – Statistická ročenka MSK 2005

Kapacita základních a středních škol (s výjimkou gymnázií) dostává poptávce a v návaznosti na populační vývoj dochází k racionalizaci jejich kapacit. Problémem je kvalita vybavení těchto škol i stavební stav mnohých jejich objektů.

Pro uplatnitelnost absolventů škol v praxi a konkurenceschopnosti účastníků kurzů a rekvalifikací je nutné, aby odborný výcvik odpovídal moderním vývojovým trendům a technologiím. Počátečnímu i dalšímu vzdělávání na učebních zařízeních chybí kvalitní technologie adekvátní dnešní moderní potřebě.

Dle zjištění České školní inspekce je didaktické vybavení teoretického vyučování a technické zázemí pracovišť odborné praxe a odborného výcviku nedostačující. Zastaralé technologie a strojní zařízení neodpovídají požadované úrovni technického vývoje a požadavkům zaměstnavatelů na trhu práce. Toto zjištění se týká i vybavenosti škol ICT, u které regionální školství je ve všech sledovaných ukazatelích pod průměrem ČR.

Školy jsou vzhledem k možnosti využití prostorových kapacit a pedagogického potenciálu rovněž vhodnými centry pro další vzdělávání. Pro realizaci výše zmíněných aktivit se však školy potýkají jednak s nedostatkem ICT vybavení a multimediální techniky (pro uplatňování nových forem výuky apod.), ale také s nedostatkem vhodně upravených prostor (stavební úpravy, bezbariérový přístup apod.)

Oblast terciárního vzdělání v Moravskoslezském kraji představují 3 veřejné vysoké školy – Slezská univerzita v Opavě (s Obchodně-podnikatelskou fakultou v Karviné), Vysoká škola báňská – Technická univerzita v Ostravě a Ostravská univerzita a jedna soukromá vysoká škola v kraji – Vysoká škola podnikání, a.s., Ostrava

V oborové struktuře VŠ převládají technické (44 % studentů) a ekonomické vědy (26 % studentů). Postupně narůstá počet studentů vysokých škol a oborová struktura se pomalu začíná přizpůsobovat společenské poptávce.

Tabulka 8 - Vysoké školství (celkový počet studentů k 31. 10. 2005)

Vysoká škola	Bc.	Mgr.	Nav.Mgr.	Ph.D.	Celkem
Ostravská univerzita	4 010	3 254	592	198	8 054
Slezská univerzita	3 179	1 349	222	91	4 841
VŠB – TU	12 599	3 863	1 613	1 713	19 788
Vysoká škola podnikání, a.s.	1 981	0	122	0	2 103

Zdroj: OU, SU, VŠB-TU, VŠP 2005

V současné problematické situaci na trhu práce je nutné, aby vysoké školy pružně přizpůsobovaly nabídku svých studijních oborů měnícím se potřebám. VŠ proto spolupracují s podniky v regionu, stejně jako s řadou dalších českých i zahraničních firem. Tato spolupráce však není mnohdy efektivní a školy pomalu a nepružně reagují na oprávněné potřeby firem.

1.5.2 Trh práce

V kraji bylo ke konci roku 2004 zaměstnáno přes 407 tisíc osob. Počet evidovaných uchazečů o zaměstnání u úřadů práce v Moravskoslezském kraji k 31. 12. 2005 činil 96 528 osob, což znamená, že téměř čtvrtina všech nezaměstnaných v ČR je z Moravskoslezského kraje. Zvýšení zaměstnanosti tudíž představuje v regionu klíčový úkol mimořádné důležitosti.

Celková zaměstnanost u moravskoslezských zaměstnavatelů se dlouhodobě snižuje. V roce 2004 se však intenzita poklesu zaměstnanosti snížila zhruba na polovinu proti průměru let předchozích, a to ve všech okresech kraje.

Tabulka 9 - Vývoj počtu zaměstnavatelů, zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných

Ukazatel (celkový počet)	Stav			06/2004-06/2005	
	30. 6. 2004	31. 12. 2004	30. 6. 2005	absolutně	%
zaměstnavatelé všech velikostních kategorií	25 124	25 115	25 380	+256	+1,0
– z toho zaměstnavatelé se stavem do 25 osob	22 729	22 720	22 994	+265	+1,2
zaměstnanci u firem všech velikostních kategorií	408 692	404 729	407 719	–973	–0,2
– z toho zaměstnanci u firem se stavem do 25 osob	104 840	103 665	106 653	+1 813	+1,7
osoby vykonávající samostatně výdělečnou činnost	88 614	86 801	84 479	–4 135	–4,7

Zdroj: ÚP Ostrava – KOMENTÁŘ stavu a vývoje trhu práce v Moravskoslezském kraji v prvním pololetí roku 2005 a předpokládaný další vývoj v roce

Na tomto úbytku se výrazněji podílely monitorované podniky se stavem 26 a více osob, u nichž zaměstnanost klesla o 2 786 pracovníků, zatímco u malých firem s počtem do 25 zaměstnanců přibýlo 1 813 zaměstnanců.

Přesto, že pro ekonomiku Moravskoslezského kraje jsou typické větší podniky, malé firmy zaměstnávají více než čtvrtinu všech zaměstnanců.

Po strmém nárůstu nezaměstnanosti mezi léty 1997-2000 míra nezaměstnanosti v Moravskoslezském kraji rostla s mírnými výkyvy, přičemž mezi léty 2003 a 2004 došlo k mírnému poklesu. Stejný trend sleduje i nezaměstnanost v jednotlivých okresech kraje, rozdíl mezi nimi je v úrovni nezaměstnanosti, na níž došlo ke stabilizaci. K 31. 12. 2005 měl podle nové metodiky nejvyšší nezaměstnanost v kraji okres Karviná (18,6 %), následovaný okresy Bruntál (15,9 %) a Ostrava-město (14,8 %). Nejnižší míru nezaměstnanosti dlouhodobě vykazoval okres Opava (11,5 %), ke konci roku 2005 však byla nejnižší nezaměstnanost v okrese Nový Jičín (10,9 %).

Velkým problémem je dlouhodobá nezaměstnanost – více než polovina uchazečů o práci je nezaměstnaná rok a více a tento podíl neustále roste. Průměrná doba evidence uchazečů o zaměstnání v evidenci Úřadů práce v Moravskoslezském kraji představovala v závěru roku 2004 průměrně 379 dní.

Struktura a počty uchazečů se z hlediska vzdělanosti v posledních letech pouze kolísají, ale výrazněji se nemění.

Tabulka 10 - Věková struktura evidovaných uchazečů o zaměstnání

věk	Stav k 31. 12. 2001		Stav k 31. 12. 2002		Stav k 31. 12. 2003		Stav k 31. 12. 2004	
	absolutně	%	absolutně	%	absolutně	%	absolutně	%
do 19 let	7 053	7,5	7 162	7,1	7 188	6,8	6 373	6,0
20-34 let	38 557	40,9	41 397	40,9	42 173	39,7	40 211	38,1
35-49 let	32 567	34,6	33 314	32,9	34 619	32,6	35 195	33,4
nad 50 let	16 049	17	19 341	19,1	22 324	20,9	23 707	22,5
celkem	94 226	100,0	101 214	100,0	106 304	100,0	105 486	100,0

Zdroj: Úřad práce v Ostravě. Url: http://portal.mpsv.cz/sz/local/ot_info

Z analýzy úřadů práce v Moravskoslezském kraji vyplývá, že nejohroženějšími skupinami na trhu práce jsou a budou nadále zejména:

- osoby se zdravotním postižením,
- osoby bez kvalifikace, popřípadě málo kvalifikované,
- osoby starší 50 let věku,
- matky pečující o malé děti, které zpravidla mohou pracovat jen na ranní směny.

Adaptabilita pracovních sil na potřeby trhu je velmi nízká, zejména u lidí uvolněných z velkých společností. Vzdělávací systém se pružně neorientuje na rozvoj kompetencí absolventů tak, jak požaduje trh práce. Řada kvalifikovaných a vzdělaných lidí odchází za lepšími podmínkami a odpovídající prací do jiných míst v ČR i v zahraničí.

1.6 Zdravotnictví a sociální péče

1.6.1 Zdraví a zdravotnictví

Střední délka života mužů a žen, žijících v Moravskoslezském kraji, je nižší než je průměr ČR, má však rostoucí tendenci. K nejčastějším příčinám úmrtí v Moravskoslezském kraji patří nemoci oběhové soustavy a zhoubné novotvary.

Na zdraví obyvatel negativně působí stav životního prostředí, velký podíl zaměstnanosti v těžkém průmyslu, hektický životní styl, stres a další faktory.

Pro síť zdravotnických zařízení v ČR v roce 2004 je charakteristický pokles lůžek akutní péče, který je částečně kompenzován nárůstem lůžek ošetrovatelských. Počet lůžek v nemocnicích Moravskoslezského kraje má klesající tendenci, která je srovnatelná s průměrem za celou ČR. V celém kraji je k dispozici přes 7 600 lůžek ve 20 nemocnicích a dalších 3 149 lůžek v odborných léčebných ústavech a léčebnách dlouhodobě nemocných. Počet obyvatel na jednoho lékaře v roce 2004 činil 280, to je více než celorepublikový průměr (253 osob na jednoho lékaře), přičemž v jednotlivých okresech tato hodnota kolísá mezi 194 (okres Ostrava) a 354 (okres Nový Jičín).

1.6.2 Sociální péče

Demografické změny v regionu musí reflektovat také oblast sociálních služeb. Sociální služby je potřeba rozvíjet v souladu s potřebami seniorů, kteří představují stále významnější skupinu obyvatel. V Moravskoslezském kraji zajišťuje sociální služby celkem 370 poskytovatelů. Zhruba 20 % z celkového objemu poskytovaných sociálních služeb v kraji představují terénní služby. Tyto služby jsou zajišťovány zejména obcemi a nestátními subjekty. V kategorii terénních služeb převládá pečovatelská služba – ze 63 poskytovatelů terénních služeb pečovatelskou službu zajišťuje 48 poskytovatelů, a to zejména na území Opavy, Frýdku-Místku a Ostravy. Dále jsou poskytovány služby osobní asistence, podporované bydlení v Opavě a průvodcovské, předčitatelské a tlumočnické služby. Osobám, jež se nachází v situacích, které nejsou schopny vyřešit vlastními silami, jsou poskytovány poradenské služby. V Moravskoslezském kraji poskytuje intervenční služby 117 subjektů. Jedná se zejména o poradny, centra denních služeb, nízkoprahová a kontaktní centra.

Tabulka 11 - Zařízení sociální péče

	2002	2003	2004
Domovy důchodců	42	46	45
Penziony pro důchodce	11	10	10
Domovy s pečovatelskou službou	144	145	151

Zdroj: ČSÚ

Síť sociálních služeb není rovnoměrně vyvinuta. Sociální služby jsou zajištěny na Opavsku a Ostravsku, v ostatních částech regionu je jejich zajištění nedostatečné. Nejnížší počet poskytovaných služeb je v mikroregionu Fulnek. Proto je potřeba propojit a doplnit sociální služby v místech, kde schází, a zohledňovat individuální potřeby klientů.

1.7 Infrastruktura

1.7.1 Dopravní infrastruktura

Území Moravskoslezského kraje se – vedle hlavního města Prahy a severních Čech – vyznačuje největší koncentrací obyvatelstva a průmyslových aktivit v České republice. Území severní Moravy a Slezska je svým charakterem navíc předurčeno pro tranzitní charakter silniční i železniční dopravy ve směru severovýchod-jihozápad. Stávající komunikace jsou však kapacitně přetížené, navíc jsou často vedeny nevyhovujícím způsobem (přes centra obcí, v nevyhovujícím šířkovém uspořádání). Největším nedostatkem kraje z hlediska dopravní infrastruktury je proto chybějící napojení na dálniční síť České republiky a sousedních zemí. Nízká dopravní dostupnost tak snižuje atraktivitu kraje pro potenciální investory, a tím i možnost oživení ekonomického rozvoje a snížení míry nezaměstnanosti v regionu. Nejsou dořešeny obchvaty měst a obcí na důležitých trasách, což přináší zátěž pro životní prostředí a kvalitu života. Rovněž propojení venkovských částí regionu na větší centra osídlení je nedostatečné, stejně jako propojení přes hranice do Polska a na Slovensko. V okrajových částech regionu tak hrozí další prohlubování rozdílů v ekonomické a sociální oblasti, jejímž důsledkem by byla snížená mobilita a následné vyliďňování těchto oblastí.

Ve městech a turistických centrech schází řešení statické dopravy a oddělené komunikace pro cyklisty. Nízká kvalita komunikací je rovněž překážkou rozvoje cestovního ruchu.

Mezinárodní komunikace D47 a R48 jsou ve výstavbě. V důsledku investice Hyundai dojde k urychlení dostavby komunikace R48 od Frýdku Místku po hranice Slovenska. Rizikem je možné zpoždění výstavby navazujících komunikací na území Slovenska a Polska (v případě D47).

Silniční síť kraje zahrnuje 713 km silnic I. třídy, 744 km silnic II. třídy a 1 888 km silnic III. třídy.

Při porovnání struktury silniční sítě kraje a ČR je zřejmé, že v kraji je nižší hustota silnic na plochu i podle počtu obyvatel. Téměř dvojnásobná oproti ČR je však hustota silnic I. třídy: z celkové délky silnic je 21 % silnic I. třídy, v ČR je to 11,1 %. Podle výsledků sčítání dopravy v roce 2000 patří v Moravskoslezském kraji mezi nejvíce zatížené úseky silnic (nad 10 000 vozidel/24 hod.) R48 Bělá – Dobruška, R56 Frýdek-Místek – Ostrava, I/58 Příbor – Ostrava a I/11 Havířov-Opava.

Podle prognózy ŘSAD ČR Praha lze předpokládat v období 2000 – 2015 průměrný nárůst dopravního výkonu komunikační sítě na dálnicích a rychlostních komunikacích o 44 %, na silnicích I. třídy 40 %, na silnicích II. třídy 31 %, na silnicích III. třídy 25 %.

Ročně je do údržby sítě silnic II. a III. tříd na území regionu investováno cca 500 mil.Kč. Problémem současného nevyhovujícího stavu dopravní infrastruktury je vysoká vnitřní zadluženost silniční sítě ve správě kraje (II. a III. tříd), která je odhadována cca 4,0–4,5 mld. Kč. Pokud by měl být tento vnitřní dluh splacen a stávající silniční síť II. a III. tříd se měla dostat do 10 let na odpovídající úroveň, bylo by nutno investovat do oprav a údržby ročně dvojnásobnou částku, cca 1 mld. Kč.

Z pohledu železniční dopravy hraje významnou roli jak osobní, tak nákladní železniční doprava. Územím kraje procházejí dvě důležité tratě mezinárodní kombinované dopravy, a to ve směru Gdyně-Rijeka a Le Havre-Lvov. Moravskoslezský kraj protíná rovněž značná část 2. železničního koridoru, který vede z Břeclavi do Petrovic u Karviné v délce 206 km. Tento koridor má velký význam pro tranzitní nákladní přepravu a jeho celkový podíl na tržbách Českých drah z nákladní a osobní dopravy činí přes 20 %. Také ve směru

na Slovensko je železniční doprava z regionu v rámci celé země nejintenzivnější. Lze konstatovat, že v železniční dopravě se kraj řadí mezi nejvýznamnější území v České republice.

Leteckou dopravu v regionu představuje především mezinárodní letiště Ostrava – největší regionální letiště v České republice s dobrými kapacitními parametry pro rozvoj, jemuž ovšem schází dopravní napojení na evropské destinace a které má zastaralou infrastrukturu, jež brání realizaci rozvojových záměrů (cargo, opravna letadel aj.). Dalším problémem je dopravní napojení letiště na okolní města. Značný význam má jeho poloha v blízkosti hranic s Polskem a Slovenskem.

Počet cestujících na tomto letišti se od roku 1997 téměř zdvojnásobil a nákladní doprava narostla od roku 1996 téměř trojnásobně. Počet letů do roku 2000 stále klesal, od té doby však začal výrazně narůstat. Mezi lety 2004-2005 byl nárůst počtu letů v porovnání s pražským, brněnským a karlovarským letištěm relativně nejvyšší. Absolutní čísla však ostravské letiště řadí v počtu letů až na třetí místo v ČR.

V návaznosti na rozvoj dopravní infrastruktury bude žádoucí soustředění výkonů a služeb do logistických center a terminálů kombinované dopravy, které by měly být situovány v místech, kde dojde k souběhu či křížení základních tahů železniční, dálniční, silniční a případně letecké či vodní dopravy. Realizace projektů na využití vodních cest však s největší pravděpodobností proběhne v delším časovém horizontu.

Protože Moravskoslezský kraj sousedí s Polskem a se Slovenskem, hraje významnou roli v dopravní infrastruktuře kraje také problematika hraničních přechodů, které představují relativně poddimenzovanou část infrastruktury. Z celkového počtu osob, které za rok překročí státní hranici se Slovenskem po železnici, více než polovina cestuje přechodem Mosty u Jablunkova – Čadca. Hraniční přechod Petrovice u Karviné – Zebrzydowice ročně překročí tři čtvrtiny z celkového počtu osob, které cestují mezi Polskem a ČR po železnici.

Významné jsou ovšem také silniční hraniční přechody. Silničním hraničním přechodem Chotěbuz–Cieszyn na česko-polské hranici projede více než polovina nákladních automobilů, které ročně překročí státní hranici s Polskem, a téměř polovina autobusů. Nový hraniční přechod by měl být otevřen v souvislosti s výstavbou dálnice D47 ve Věřňovicích na hranici s Polskem. Celkově je na hranicích kraje s Polskem v provozu 12 silničních hraničních přechodů, z nichž jen dva (Chotěbuz a Bartultovice) jsou bez jakéhokoli omezení dopravy (i pro kamióny nad 20 tun celkové hmotnosti).

1.7.2 Dopravní obslužnost

Rozvoj využívání individuální dopravy vede k úbytku cestujících veřejné dopravy. Tento úbytek je nedostatečnou variabilitou veřejné dopravy a její nekoordinovaností jako celku. Tento problém je postupně řešen organizací veřejné hromadné dopravy pomocí integrovaného dopravního systému na území regionu. V současné době již existuje na území regionu integrovaný dopravní systém ODIS, který se postupně směrem od jeho nejvíce urbanizovaného středu se rozvíjí do dalších měst a obcí.

ODIS vznikl 23. listopadu 1997 na území města Ostravy a jeho bezprostředním okolí. V současné době je v ODIS nepřímo zapojeno celkem 105 měst a obcí Moravskoslezského kraje s rozlohou 1779 km² a s více než 735 000 obyvateli. Koordinaci a další rozvoj ODIS společnost KODIS založená zúčastněnými obcemi a Moravskoslezským krajem.

Obsluhu území ODIS zajišťuje 6 dopravců 172 linkami o celkové délce téměř 3500 km cca 800 dopravními prostředky (autobusy, trolejbusy, tramvaje, vlaky).

Kromě potřeby zkvalitnění veřejné dopravy je třeba také řešit systém záchytných parkovišť a přestupních terminálů, včetně bezpečnosti přepravy a dostupnosti pro handicapované občany.

V některých oblastech regionu mimo území obsluhovaného ODIS se projevuje zhoršení dopravní obslužnosti. Týká se to zejména okrajových a méně lidnatých podhorských a venkovských oblastí regionu, jako jsou Osoblažský výběžek a západní část okresu Bruntál, Vítkovsko v okrese Opava, na které navazuje oblast Poodří a Oderských vrchů v okrese Nový Jičín a oblast Beskyd v okrese Frýdek–Místek.

1.7.3 Technická infrastruktura

Moravskoslezský kraj je díky svému průmyslovému charakteru významným odběratelem elektrické energie, která je dostupná na celém území Moravskoslezského kraje. Spotřeba elektrické energie je přitom v kraji vyšší než její výroba a rozdíl činí asi 1 GWh. Zemní plyn pokrývá přibližně 70 % spotřeby paliv domácnostmi. Území v kraji, která ještě nejsou plynofikována, se nacházejí především v okrese Bruntál. Energetické zdroje v kraji lze tedy považovat za dostatečné a budoucnost by měla patřit rozšíření alternativních zdrojů energie. Území Moravskoslezského kraje nemá vhodné podmínky pro využívání větrné energetiky (průměrná rychlost větru dosahuje rychlosti okolo 4 m/s, v několika málo lokalitách nad 5 m/s – část okresů Frýdek – Místek, Opava a Bruntál), vzhledem k charakteru krajiny s malými a středně velkými vodními toky se silně kolísajícím průtokem je podobně obtížně využitelná energie vodních toků. Mezi nejvýznamnější možnosti využívání obnovitelných zdrojů v Moravskoslezském kraji patří energie biomasy, tj. využívání energetických plodin a spalování dřevní hmoty.

1.7.4 Informační infrastruktura

V oblasti informačních a komunikačních technologií se domácnosti Moravskoslezského kraje nacházejí poměrně výrazně pod průměrem ČR. Pevnou telefonní linkou bylo v roce 2004 vybaveno 45,9 % domácností v kraji, což je jedna z nejnižších hodnot v rámci krajů České republiky, k internetu bylo připojeno 20,9 % domácností, což je v porovnání s ČR (23,8 %) rovněž podprůměrná hodnota. V roce 2004 byl podíl domácností s vysokorychlostním napojením na internet 4,2 % – oproti 4,5 % v celé ČR. Pokrytí u všech mobilních sítí již dosahuje téměř 100 % obyvatelstva České republiky. V roce 2003 vlastnilo mobilní telefon v Moravskoslezském kraji 60,1 % osob starších 15 let, což je méně než byl průměr ČR (66 %) v daném roce. Domácností vybavených osobním počítačem bylo v roce 2004 v kraji 27,8 %, což je o necelá dvě procenta méně než průměr ČR (29,5 %).

1.7.5 Lokality brownfields

Lokality typu brownfields (areály a objekty, které jsou vlivem minulého využívání ekologicky či jinak postižené a vyžadují prostředky pro svou regeneraci) jsou pro umístění investorů, ale i jiných aktivit obtížně použitelné. V dnešním modelu soutěže s greenfieldy lze prakticky nabízet pouze „minulý brownfield“, to znamená lokalitu, která prošla regenerací.

V letech 2003 – 2004 byl dle zadání agentury CzechInvest zpracován projekt Národní strategie regenerace brownfieldů, jehož výstupem je dokument Národní strategie regenerace brownfields pro Českou republiku. Strategie nabízí rámec, jehož prostřednictvím bude možno řešit široké spektrum problémů souvisejících s regenerací brownfieldů, a zároveň by měl přispět ke vzniku regionálních strategií.

Jedním z pilotních výstupů Národní strategie regenerace brownfields pro Českou republiku bylo doporučení zřídit regionální jednotky regenerace brownfields. Moravskoslezský kraj jako

první v České republice podpořil vznik profesionálního týmu pro řešení postižených a devastovaných lokalit – brownfields.

V rámci projektu Národní strategie regenerace brownfields bylo v Moravskoslezském kraji identifikováno **216 lokalit** o celkové rozloze **2 269 ha**, z čehož bývalé průmyslové lokality představují 43 %. Tyto lokality jsou zavedeny do databáze brownfields, která slouží k identifikaci lokalit, charakteristice a zařazení těchto lokalit do jedné z osmi kategorií, které odrážejí úroveň kontaminace, umístění lokality a velikost budov/staveb v lokalitě. Vedle územní a typové identifikace je v databázovém listě obsažen také současný status lokality a základní kvalitativní hodnocení.

Na tento projekt navazuje příprava vládního dokumentu Národní strategie regenerace brownfields (2005–2006), jehož nedílnou součástí je i vyhledávací studie brownfields. Vyhledávací studie je prováděna ve všech krajích České republiky podle společné metodiky a kritérií, aby jednotlivé výstupy mohly být v dokumentu porovnány a zhodnoceny. Vyhledávací studie probíhá ve čtyřech krocích. V první kroku je v kraji vyhledáno cca 200 – 300 lokalit, z nichž je do druhého kroku vybráno cca 30, které mají vysoký potenciál pro brzkou regeneraci. V třetím kroku je proveden další výběr 10 nejvhodnějších lokalit. V závěrečném kroku bude vytvořeno pořadí těchto deseti lokalit pro řešení. Závěry z aktualizace databáze brownfields budou podkladem pro novou Národní strategii regenerace brownfields.

1.8 Cestovní ruch

1.8.1 Přírodní podmínky a infrastruktura cestovního ruchu

Moravskoslezský kraj má významné kulturně-historické bohatství, technické památky (zejména na Ostravsku, Karvinsku a Novojičínsku), připomínající průmyslovou historii regionu, rozmanitou atraktivní krajinu a dostatek vhodných lokalit k rekreaci a k rozvoji cestovního ruchu. V regionu se pravidelně konají akce národního i mezinárodního významu. Kraj má velmi výhodné geografické i klimatické podmínky pro celoroční horskou rekreaci zejména v oblasti Beskyd a Jeseníků se snadnou dostupností z městských aglomerací regionu i okolí. Tato území nabízejí velmi rozsáhlá zalesněná území. V pohoří Jeseníků se v některých mikroregionech vyskytuje rekordní, až sedmdesátiprocentní pokryvnost území lesy. Je zde síť značených turistických tras, řada vhodných terénů, lokalit pro využití v rámci celé řady forem cestovního ruchu. Malebnost Beskyd a velmi zachovalá a nepoškozená příroda Jeseníků vytvářejí obrovský potenciál pro sportovně i zdravotně orientovanou turistiku.

Kromě výše zmíněných aktivit, kraj disponuje podmínkami pro další formy cestovního ruchu v podobě pěší turistiky, cykloturistiky, agroturistiky, průmyslové turistiky, kongresové turistiky, poznávací turistiky či pro nákupní cestovní ruch, jako rozvíjející se specifickou formu cestovního ruchu.

1.8.2 Kapacity pro rozvoj cestovního ruchu

Přestože je potenciál pro rozvoj cestovního ruchu (CR) v kraji značný, je jeho využití nedostatečné. To je způsobeno vlivem nízké úrovně dopravní a informační infrastruktury pro CR, zejména v příhraničních oblastech, nedostatečnou nabídkou základních a doplňkových služeb a produktů CR, nedostatečným a nekoordinovaným marketingem a nedostatečnou úrovní kvalifikované pracovní síly. V regionu je nedostatek zdrojů na obnovu a údržbu památek, mezi nimiž navíc scházejí mezinárodně vnímané památky, např. zapsané na Seznamu světového dědictví UNESCO. Nevyužití potenciálu regionu a neřešení komplexního rozvoje CR by proto mohlo přinést nevratné škody na historických

památkách v důsledku nedostatečné údržby. Nejzávažnějším problémem by však bylo nevyužití možností pro tvorbu pracovních příležitostí se všemi průvodními důsledky, protože CR je spojen s tvorbou nových pracovních míst a přispívá ke snižování nezaměstnanosti, zejména v okrajových oblastech regionu.

Tabulka 12 - Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v MSK v roce 2004

země	Počet hostů	podíl	počet přenocování	podíl	průměrná doba pobytu
Hosté celkem	597 136	100 %	2 118 693	100 %	4,5
z toho zahraniční celkem	108 193	18,1 %	287 772	13,6 %	3,7

Zdroj: Statistická ročenka MSK 2005

Historický vývoj sektoru cestovního ruchu – většina podniků v cestovním ruchu vznikla v procesu tzv. malé privatizace – s sebou přinesl i současnou rozdrobenost sektoru, s velmi omezeným počtem středních podnikatelů a téměř neexistujícími většími podnikateli v aktivním cestovním ruchu. Důsledkem toho je jednak nedostatek rozvojového kapitálu, ale také teprve se rodící asociace, aliance, kooperace či společenství malých podnikatelů, kteří díky rozdrobenosti a finanční slabosti nejsou zatím schopni zajistit takovou úroveň komplexnosti služeb, na jakou jsou turisté zvyklí v turisticky vyspělých zemích.

Významnou překážkou rychlejšího rozvoje cestovního ruchu v kraji, a zejména v oblasti Beskyd, ale i Jeseníků, jsou nedořešené vlastnické poměry a turistická infrastruktura. Řada rekreačních objektů nemá dodnes jasného vlastníka, který by byl specialistou na provozování takovýchto aktivit, a forma pronájmů s sebou přináší velmi omezenou oddanost profesi či sektoru podnikání a téměř neexistující investiční rozvojové aktivity, v horším případě ukončenou činnost a devastaci objektu. Rovněž charakter těchto objektů nevyhovuje dnešním požadavkům zahraniční klientely, ale často ani požadavkům klientely domácí a neodpovídá mezinárodním standardům.

Tabulka 13 - Hromadná ubytovací zařízení cestovního ruchu v MSK

	2002	2003	2004
Hromadná ubytovací zařízení celkem	¹⁾ 514	504	490
Pokoje ¹⁾	10 364	10 016	9 920
Lůžka ¹⁾	26 988	26 605	26 353
Průměrná cena za ubytování (Kč)	240	244	254
Pracovníci v ubytovacích zařízeních ¹⁾	4 589	4 454	4 339
Hosté	671 310	664 836	597 136
z toho cizinci	139 249	119 226	108 193
Přenocování	2 579 886	2 464 231	2 118 693
z toho cizinci	412 292	352 947	287 772
Průměrný počet přenocování	3,8	3,7	3,5
z toho cizinci	3,0	3,0	2,7
Průměrná doba pobytu (dny)	4,8	4,7	4,5
z toho cizinci	4,0	4,0	3,7
Čisté využití lůžek ²⁾ (%)	39,3	32,7	30,7
Využití pokojů ²⁾ (%)	44,5	39,5	38,7

¹⁾ v roce 2002 stav k 31. 7., v letech 2003 – 2004 stav k 31. 12.

²⁾ u hotelů a penzionů

Zdroj: Statistická ročenka MSK 2005

Po nárůstu počtu návštěvníků v předchozích letech došlo v letech 2002-4 k výraznému poklesu počtu cizinců a mírnému úbytku počtu tuzemských návštěvníků regionu. Příčinou poklesu počtu zahraničních návštěvníků je posilování koruny vůči měnám sousedních států, a tím relativní zvyšování cen služeb při stagnující kvalitě.

Dokumentem, zpracovaným pro oblast cestovního ruchu, je **Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu v turistickém regionu Severní Moravy a Slezska**, která byla schválena 19. 9. 2002 zastupitelstvem Moravskoslezského kraje. Aktualizace této strategie byla zpracována v říjnu 2005. Marketingová strategie slouží jako dlouhodobý nástroj koordinace aktivit, prezentace potřeb regionu pro využívání potenciálu cestovního ruchu i inspirace pro jednotlivé spolupracující subjekty.

Přes přijatou strategii rozvoje CR existují slabiny, jejichž odstraněním spolu s využitím nabízených příležitostí bude možno více přispět k ekonomickému růstu jak okrajových částí, tak i celého regionu. Jedná se zejména o lepší využití četných atraktivit a technických památek v regionu, tvorbu žádaných a nových ucelených produktů CR, zkvalitnění služeb a informací pro návštěvníky, včetně vybudování potřebné komplexní infrastruktury. Nedostatečné jsou nabídky pro nejbližší a nejčetnější návštěvníky z Polska a Slovenska.

1.9 Životní prostředí

Moravskoslezský kraj patří z hlediska kvality životního prostředí mezi nejzatíženější oblasti v České republice. Postiženy jsou všechny složky životního prostředí, ale nejzávažnější je velkoplošné poškození krajiny těžbou uhlí (důlní poklesy), kontaminace horninového prostředí a podzemních vod v důsledku průmyslové činnosti (staré ekologické zátěže i v urbanizovaných územích), znečištění povrchových vod a znečištění ovzduší z dopravy a ze stacionárních zdrojů.

Stav životního prostředí kraje je determinován rozdílným přírodním charakterem i odlišným ekonomickým vývojem jeho jednotlivých oblastí. Nejzávažnější dopady na životní prostředí se koncentrují do střední a severovýchodní části kraje (Ostravsko, Karvinsko, Třinecko). Na druhé straně jsou součástí Moravskoslezského kraje také území s významnými a cennými přírodními zvláštnostmi, chráněnými v rámci tří velkoplošných chráněných krajinných oblastí (CHKO Jeseníky, Beskydy a Poodří), které zaujímají téměř pětinu rozlohy kraje (což kraj řadí na 7. místo v ČR) a řady maloplošných zvláště chráněných území (ZCHÚ).

1.9.1 Ovzduší

Po prudkém poklesu emisí v 90. letech, k němuž došlo díky investicím do snižování emisí a útlumu výroby u hlavních znečišťovatelů, se situace spolu s hospodářským oživením na přelomu století mění. V roce 2003 byl zaznamenán mírný nárůst emisí ze zdrojů znečišťování ovzduší. Celkově došlo k poklesu emisí ze zdrojů znečišťování ovzduší u tuhých znečišťujících látek. Naopak došlo k nárůstu emisí u NO_x , CO a u NH_3 . Důvodem setrvalého nárůstu emisí NO_x a CO jsou mobilní zdroje.

Negativním jevem je stoupající objem jak vnitrostátní dopravy, tak hlavně mezinárodní kamionové přepravy. Dochází k nárůstu znečištění oxidy dusíku a dalšími exhaláty výfukových plynů v městských centrech i v okolí mezinárodních komunikací. Soustředěná intenzivní doprava v sídlech nepříznivě zvyšuje i hlukovou zátěž.

Přetrvává problém zvýšeného znečištění ovzduší poléťavým prachem, především v ostravsko-karvinské průmyslové aglomeraci a přilehlých územích. Přípustný limit $40 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ je téměř na všech městských měřicích stanicích překročen. Rovněž překročen je i přípustný počet 35 dní s naměřenou hodnotou vyšší než 24hodinový limit $50 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Nejvyšší počet

dnů s překročenou denní přípustnou hodnotou byl zjištěn v Českém Těšíně (169), Havířově (167) a Ostravě-Bartovicích (157).

Koncentrace těkavých organických látek je v Ostravě vyšší než v dalších městech kraje a překračuje limit pro benzen 5 mg.m^{-3} . Limitní hodnota benzo(a)pyrenu 1 ng.m^{-3} je v Ostravě překračována téměř ve více než 50 % dnech v roce.

1.9.2 Voda

Průmyslové podniky v Moravskoslezském kraji mají zajištěno čištění odpadních vod na úrovni legislativou požadovaných standardů.

Komunální odpadní vody mají dominantní podíl na znečištění vod jak co do množství, tak co do přiváděného organického znečištění a vnosu dusíku a fosforu do povrchových vod. Na kanalizaci je napojeno 74,1 % obyvatel regionu, což je o 3,7 % méně, než je průměr ČR. Pro naplnění právních předpisů ČR a evropské legislativy je potřeba do roku 2010 zajistit:

- řádnou likvidaci splaškových vod u přibližně 30 obcí a městských částí nad 2000 ekvivalentních obyvatel (EO),
- zajistit asi 10 ČOV v aglomeracích nad 10.000 EO,
- zavedení nebo intenzifikaci technologie na odstraňování fosforu a dusíku,
- zajistit přiměřeným způsobem čištění odpadních vod z již existujících kanalizací v obcích menších než 2.000 EO; především je zde ale nutno dokončit evidenci těchto zdrojů a uvést jejich vypouštění vod do souladu s platnou legislativou.

1.9.3 Odpady

Moravskoslezský kraj, zejména ostravsko-karvinská průmyslová aglomerace, je charakteristický řadou probíhajících asanačně rekultivačních staveb, kde jsou využívány především odpady a materiály z těžby uhlí, stavební odpady a vybrané druhy odpadů z energetiky.

Struktura produkce odpadů odpovídá struktuře průmyslové výroby, převládajícími oblastmi jsou výroba železa a oceli, výroba elektrické a tepelné energie a související výroba koksu. Významná část produkce odpadů připadá na skupinu 10 (anorganické odpady z tepelných procesů) a skupinu 05 (odpady ze zpracování ropy, z čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí – odpady z koksochemie).

Velká část odpadů v regionu se řeší skládkováním.

Podíl využitých odpadů (bez recyklace) u vlastních původců je 2 520 730 t, tj. cca 28,4 % a u převzatých 2 798 175 t, tj. 31,4 %.

1.10 Rizika a jejich prevence

Obyvatelstvo je ohrožováno riziky přírodních katastrof, průmyslových a dopravních havárií, požáry i riziky vyplývajících z mezinárodních konfliktů, jako jsou teroristické útoky. Specifikem části území regionu jsou rizika spojená s poklesy území způsobenými důlní činností a výstupy důlních plynů.

Největší přímé nebezpečí v oblasti přírodních katastrof představují pro ČR povodně, jejichž ohrožení je způsobeno snížením retenční schopnosti krajiny, nevhodnou regulací vodních toků a také vysokým podílem půdy ohrožených erozí. V rámci ČR je místem s nejčastějším výskytem extrémních srážek horský masív Beskyd, na třetím místě jsou Jeseníky. Na území kraje byla po povodních v letech 1996 a 1997 nově stanovena záplavová území. Souběžně s protipovodňovými opatřeními je nutno realizovat revitalizační opatření v krajině, zlepšující její vodní režim a snižující nebezpečí záplav. Program těchto opatření je stanoven Koncepcí pro opatření na ochranu před povodněmi v ploše povodí na území MSK.

Specifické riziko představují poklesy půdy vlivem důlní činnosti provázené výskytem metanu. V širším pohledu dochází i ke změnám reliéfu krajiny kvůli poklesům území a vršení odvalů. Sekundárním jevem je pak vznik různě velkých vodních ploch v místech poklesů a na okrajích odvalů. Důlní projevy jsou koncentrovány hlavně v oblasti Karvinska, kde těžba ještě nebyla ukončena, ale také v ostravském regionu, kde se sice už netěží, ale stále dochází k výronům metanu.

1.11 Ochrana obyvatel

Základ při koordinování činností a postupů jednotlivých složek při přípravě na mimořádné události, při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu tvoří Integrovaný záchranný systém Moravskoslezského kraje. Dominantní úlohu v něm sehrává Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje (HZS MSK), který je samostatnou organizační složkou státu. Složky integrovaného záchranného systému, především profesní organizace a jednotky požární ochrany na místní, respektive na krajské úrovni, jsou připraveny plnit základní úkoly v oblasti ochrany obyvatelstva.

Operativní řízení Integrovaného záchranného systému, do kterého kromě hasičů patří dále zdravotnická záchranná služba, Policie ČR a obecní policie zajišťují centra tísňového volání. V současné době je na území regionu funkční jedno centrum tísňového volání ve městě Ostrava. Toto centrum zahájilo činnost v roce 1996, jako společné pracoviště všech výše uvedených emergenčních složek. Na centrum jsou napojeny tísňové linky haličů, policie, zdravotnické záchranné služby i městské policie. Na linky 150 (policie) a 155 (zdravotnická záchranná služba) jsou kromě tísňových volání z území města Ostravy směřována i tísňová volání ze sítí mobilních operátorů z území Moravskoslezského kraje. Na tísňovou linku 158 na Centrum tísňového volání (CTV) jsou směřována tísňová volání z pevné i mobilní telefonní sítě z území města Ostravy, na tísňovou linku 112 jsou směřována tísňová volání z pevné i mobilní sítě z území celého Moravskoslezského kraje.

Od roku 1996 stoupl počet případů řešených centrem na téměř 85 000 případů ročně. Počet operátorů tísňových linek na Centru tísňového volání (CTV) Ostrava byl zvýšen z původních osmi na jedenáct (3 x Hasičský záchranný sbor, 3 x Zdravotnická záchranná služba, 3 x Policie ČR, 2 x Městská policie Ostrava). I přes toto organizačně – technické opatření je současný provoz Centra tísňového volání Ostrava na hranici své kapacity.

1.12 Vývoj měst

Pro region Moravskoslezsko je charakteristický vysoký podíl městského obyvatelstva. Existuje však kontrast mezi hustě osídlenou centrální částí regionu a okrajovými částmi regionu, které mají venkovský charakter.

Podíl městského obyvatelstva v kraji (k 31.12.2004)

Okres	Podíl městského obyvatelstva
Ostrava-město	100,0 %
Karviná	88,8 %
Bruntál	68,7 %
Nový Jičín	67,9 %
Frýdek-Místek	56,9 %
Opava	55,3 %
Moravskoslezský kraj	76,7 %
Česká republika	71,0 %

Zdroj: ČSÚ 2005

Rozdělení obyvatel do jednotlivých kategorií obcí (podle počtu obyvatel) od roku 1991 má v rámci kraje setrvalý charakter. Ačkoliv je početně nejvíce zastoupena kategorie obcí

do 2 000 obyvatel, stále téměř 75 % obyvatel kraje žije v obcích s počtem obyvatel větším než 5 000 obyvatel.

Počty obcí v kraji podle počtu obyvatel (k 1.1.2005)

Typ obce	Velikost	Počet obcí v regionu
velmi malé obce	do 200 obyvatel	13
malé obce	do 500 obyvatel	62
střední obce	do 2 000 obyvatel	153
velké obce	do 5 000 obyvatel	39
města	nad 5 000 obyvatel	32

Zdroj: ČSÚ 2005; RIS

Poznámka: Místní části měst a obcí s venkovským charakterem jsou započítávány v rámci příslušné obce a nejsou vedeny samostatně.

V regionu je 16 měst s více než 10 000 obyvatel, ve kterých žijí téměř 2/3 obyvatel kraje (65,9 %):

Města nad 10 000 obyvatel v MSK (počet obyvatel k 31.12.)

Obec	Okres	2001	2003	2004	2005
Ostrava	Ostrava-město	316 744	313 088	311 402	310 078
Havířov	Karviná	85 855	84 914	84 784	84 427
Karviná	Karviná	65 141	63 677	63 467	63 385
Frýdek-Místek	Frýdek-Místek	61 400	60 290	59 897	59 682
Opava	Opava	61 382	60 252	59 843	59 426
Třinec	Frýdek-Místek	38 953	38 415	38 218	37 841
Orlová	Karviná	34 856	34 282	34 026	33 717
Nový Jičín	Nový Jičín	26 970	26 547	26 331	26 271
Český Těšín	Karviná	26 429	26 159	26 059	25 913
Krnov	Bruntál	25 764	25 547	25 442	25 282
Kopřivnice	Nový Jičín	23 747	23 424	23 389	23 314
Bohumín	Karviná	23 284	23 075	23 078	23 028
Bruntál	Bruntál	17 627	17 686	17 631	17 568
Hlučín	Opava	14 346	14 228	14 195	14 201
Frenštát p. R.	Nový Jičín	11 361	11 334	11 209	11 201
Studénka	Nový Jičín	10 505	10 341	10 343	10 261

Zdroj: ČSÚ

Z výše uvedené tabulky je patrné, že počet obyvatel ve městech nad 10 000 obyvatel MSK stagnuje či mírně klesá – v posledních 5 letech ubylo v těchto městech od 1 % do 3,3 % obyvatel.

Z věkového složení obyvatel vyplývá, že většina měst nad 10 000 obyvatel má vyšší podíl obyvatel v produktivním věku, než je průměr regionu (71,6 %). Podíl dětí v těchto městech se pohybuje kolem regionálního průměru (15,5 %) od 14,8 % do 17,2 %. Nejvýznamnější rozdíly mezi městy jsou v počtu obyvatel poproduktivního věku, který se pohybuje od 8,8 % do 14,1 %, je však u většiny měst nižší než je průměr kraje (12,9 %).

1.13 Zemědělství, příroda a venkov

1.13.1 Zemědělství

Z hlediska zemědělské výroby je v Moravskoslezském kraji zastoupena řepařská, bramborářská a horská výrobní oblast. Rozmanitost oblastí je dána rozdílným reliéfem kraje.

Moravskoslezský kraj je rozlohou zemědělské půdy na 6. místě mezi kraji, rozlohou orné půdy na 7. místě, trvalých travních porostů na 3. místě, lesních pozemků na 5.-6. místě (spolu s Jihomoravským krajem).

Rozložení zemědělské půdy je v rámci kraje nerovnoměrné – nejvyšší zastoupení je v okrese Bruntál, Opava a Nový Jičín. Nejvíce orné půdy je v okrese Opava, kde je i nejvyšší procento zornění.

Pozemky s méně příznivými podmínkami (LFA) představují oblasti se značně omezenými možnostmi využití půdy a výrazným zvýšením nákladů na její obdělávání. V Moravskoslezském kraji zaujímají 60 % z celkové rozlohy, 49 % z výměry zemědělské půdy. Území LFA zasahuje 159 z 299 obcí kraje (v rámci některých obcí jde pouze o některá katastrální území). Rozdíly v zastoupení u jednotlivých druhů pozemků ukazují, že území LFA v kraji mají velký podíl podhorské okresy Bruntál a Frýdek Místek.

1.13.2 Chráněné krajinné oblasti

Významnou plochu – 16 % rozlohy kraje – zaujímají chráněné krajinné oblasti. Jde o rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, s výrazným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě dochovanými historickými památkami. Na území Moravskoslezského kraje se nenachází žádný národní park, jsou zde ale 3 chráněné krajinné oblasti (CHKO):

CHKO Poodří – 81,5 km², vyhlášena v roce 1991

CHKO Jeseníky – 743,91 km², v MSK jen část – zhruba 1/3 – 247,9 km²,

CHKO Beskydy – 1 200 km² (největší CHKO v ČR) – v MSK 46,7 % – 560,4 km²

V regionu je celkem 136 maloplošných chráněných území o rozloze 5 752 ha (1 % rozlohy regionu).

1.13.3 Venkov

Přestože má Moravskoslezský kraj nadprůměrný podíl městského obyvatelstva, převážnou část území kraje tvoří osídlení venkovského charakteru. Venkovský charakter si uchovala i větší sídla, která obecně přijímaným definicím venkova nevyhovují. Proto v Koncepci rozvoje zemědělství a venkova Moravskoslezského kraje, zpracované v roce 2005, je navržena definice venkovského prostoru kraje tak, že zahrnuje obce do 4 000 obyvatel a dále obce i města mezi 4 000 až 10 000 obyvateli, jejichž hustota osídlení je nižší než 200 obyvatel na km². Podle této definice patří do venkovského prostoru 269 obcí (z 299), které zahrnují necelých 81 % rozlohy kraje a v nichž žije 27 % obyvatel kraje.

Venkovský prostor kraje není homogenní. Zahrnuje oblasti, ve kterých dochází k vylidňování a které jsou charakterizovány nevyvážeností věkového složení obyvatelstva, zhoršující se kvalitou služeb a infrastruktury (Bruntálsko, Rýmařovsko, Krnovsko, Odersko, Fulnecko, Vítkovsko); dále zde patří oblasti čelící tlakům městských center, plynoucím z rozvoje městských aglomerací (Karvinsko, Třinecko, Frýdecko-Místeco, okolí Ostravy), oblasti s rekreačním potenciálem (Bruntálsko, Rýmařovsko, Krnovsko, oblast Beskyd, Poodří) i oblasti, které mají potenciál stát se významným hnacím prvkem regenerace venkova (Bruntálsko, Rýmařovsko, Krnovsko, Opavsko, Těšínsko, oblast Beskyd, Fulnecko, Odersko, Bílovesko).

Pro účely ROP budou do venkovského prostoru zařazeny obce pod 10 000 obyvatel.

1.14 Analýza zkušeností s realizací předchozích programů

Region soudržnosti NUTS II Moravskoslezsko, definovaný územím Moravskoslezského kraje, čerpá zkušenosti z implementace předvstupních programů (PHARE, SAPARD, ISPA) a také z operačních programů a Iniciativ Společenství, realizovaných v programovém období 2004-2006. Největší zkušeností minulého programového období 2004-2006 byla implementace Společného regionálního operačního programu (SROP), na který ROP NUTS II Moravskoslezsko 2007-2013 v mnoha aspektech navazuje. Cenné však byly také zkušenosti s přípravou projektů pro čerpání prostředků z ostatních operačních programů.

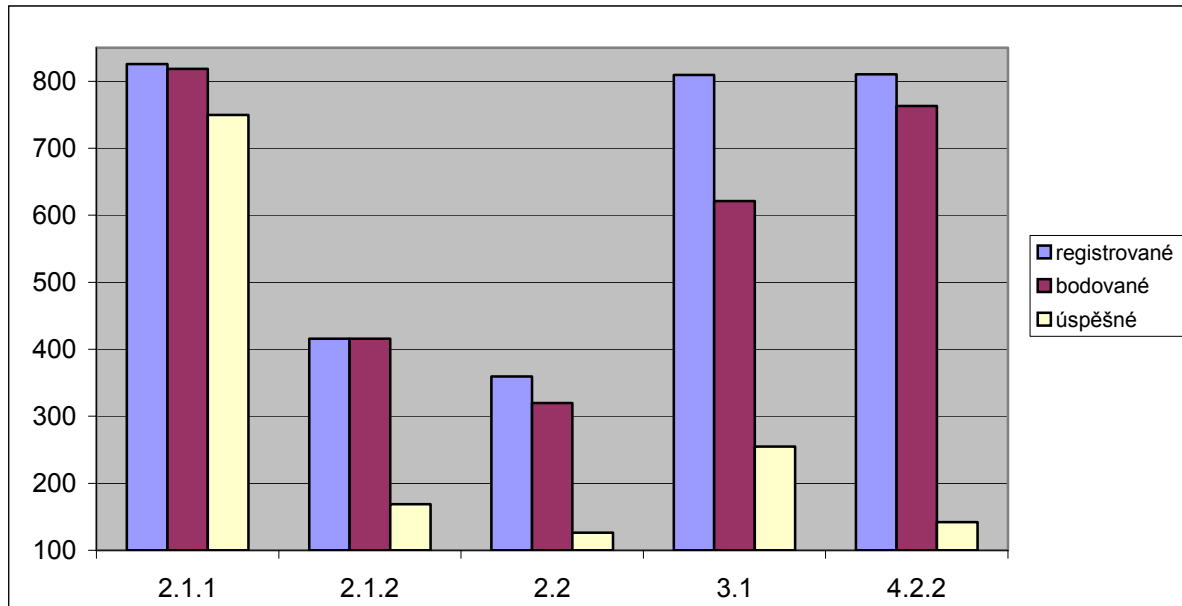
1.14.1 Společný regionální operační program (SROP)

Priority a opatření SROP pokrývaly hlavní oblasti potřeb regionu, kterými jsou: podpora podnikání, modernizace silnic, dopravní obslužnost, informační a komunikační technologie, rozvoj měst, lidské zdroje a cestovní ruch.

Na region soudržnosti Moravskoslezsko připadlo cca 2,3 mld. Kč ze strukturálních fondů EU, z této částky byly k 30.4.2006 nasmlouvány (nebo jsou připraveny k podpisu smlouvy) prostředky v objemu cca 1,8 mld. Kč (78 %).

Na individuální projekty bylo v regionu alokováno 1,45 mld. Kč (ERDF), z toho k 30.4.2006 po čtyřech výzvách byla nasmlouvána, příp. schválena Regionální radou a připravena k podpisu smlouvy částka ve výši 1,4 mld. Kč (96,5 %). Celkem tedy Sekretariát Regionální rady zaregistroval 198 projektů, z nichž bylo vybráno k financování 69 projektů (35 %). Ve všech opatřeních byl zaznamenán převis poptávky nad alokovanými zdroji, jak dokládá následující graf.

Tabulka 14 - Finanční nároky individuálních projektů v jednotlivých pod/opatřeních SROP (v mil. Kč)

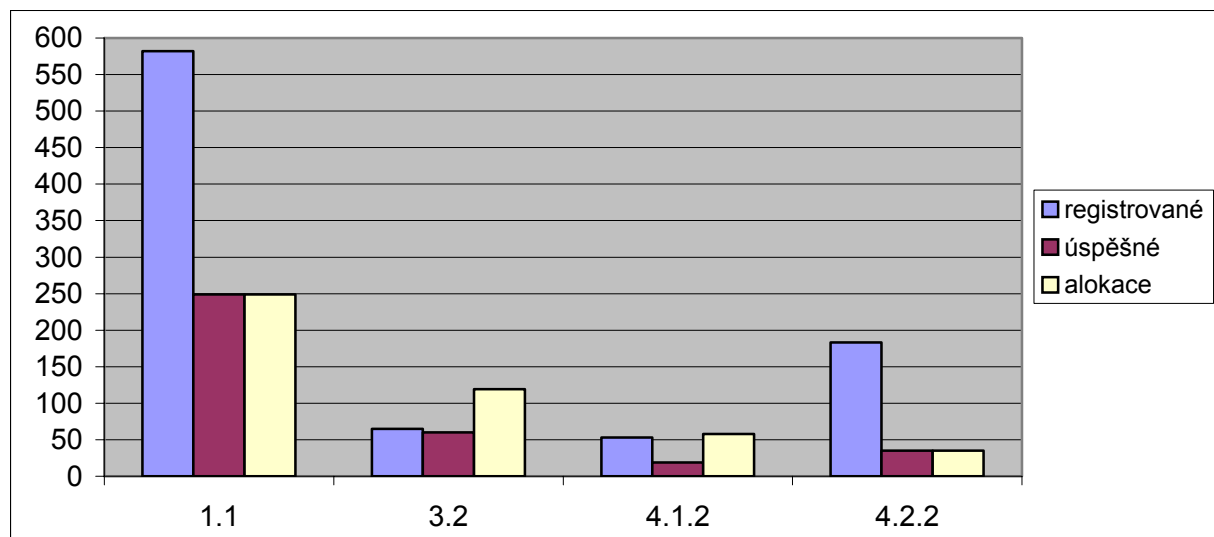

Zdroj: Sekretariát Regionální Rady, 2006

Jak vyplývá z grafu, více než polovina prostředků je alokována v podopatření 2.1.1 Rozvoj regionální dopravní infrastruktury. V tomto podopatření je jediným vhodným žadatelem kraj. Zdaleka největší zájem žadatelů vyvolalo opatření 3.1 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech a podopatření 4.2.2 Podpora regionální a místní infrastruktury cestovního ruchu. Nároky předkladatelů byly oproti možnostem programu v opatření 4.2.2 až pětinasobné. Podobně náročné bylo i hodnocení velkého množství projektů v těchto pod/opatřeních (60 projektů v opatření 3.1, 63 projektů v podopatření 4.2.2).

Na grantová schémata SROP v regionu Moravskoslezsko je alokováno celkem 822 mil. Kč z ERDF a ESF. Ve výzvách pro alokace na léta 2004 a 2005 bylo zaregistrováno 302 akcí, z nichž bylo podpořeno 145 akcí (48 %).

Tabulka 15 - Finanční nároky žadatelů u akcí do grantových schémat SROP (alokace 2004 a 2005, dle podopatření, v mil. Kč)

Zdroj: odbor regionálního a ekonomického rozvoje KÚ MSK, 2006

Tři čtvrtiny prostředků, distribuovaných prostřednictvím grantových schémat SROP, plynou na podporu podnikání v regionu (opatření 1.1). Jak je patrné z grafu, poptávka po těchto dotacích je dvojnásobná oproti možnostem programu. Zájem malých a středních podniků o investice v oblasti infrastruktury cestovního ruchu je dokonce pětinasobný. Naopak pouze poloviční zájem o dotace byl zaznamenán v opatření 3.2 Podpora sociální integrace v regionech, a to z důvodu nedorozumění problematiky zálohových plateb pro nestátní neziskové organizace. U podopatření 4.1.2 Podpora služeb pro cestovní ruch byl předběžný zájem vyrovnaný s nabízenou alokací.

Kritické faktory ovlivňující realizaci programů a jejich efektivnost

Při hodnocení dosavadní realizace SROP je třeba říci, že se osvědčilo zaměření jednotlivých oblastí podpory (podpora podnikání, podpora infrastruktury, rozvoj měst, rozvoj lidských zdrojů, cestovní ruch). Potvrdilo se očekávání velkého zájmu o finanční prostředky hlavně ze strany malých a středních podniků v opatření 1.1 (Regionální podpora podnikání) a 4.2.2 (Infrastruktura pro rozvoj regionálního a místního cestovního ruchu) a zájem veřejných a neziskových subjektů o oblast cestovního ruchu (podopatření 4.2.2) a infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů (opatření 3.1).

Hlavní problémy a kritická místa implementace programu lze rozdělit do několika skupin:

- *finanční alokace* – nesoulad alokací u jednotlivých priorit a opatření s reálnou poptávkou ze strany soukromého i veřejného sektoru
- *žadatelé*
 - problémy s požadavkem 100 % předfinancování projektu z vlastních zdrojů, nejvíce postihuje nestátní neziskové organizace (NNO), ale je problémem i pro menší obce
 - podrobné a komplikované vyplňování projektové žádosti a příloh a další dokumentace v průběhu realizační fáze projektu (průběžné a závěrečné zprávy, žádost o platbu) – je nutná revize současných požadovaných údajů a celkové zjednodušení formulářů, dále nabídka konzultací žadatelů s pracovníky implementačního orgánu a školení potencionálních žadatelů, příp. poradenských firem ve snaze o snížení podílu formálně nevyhovujících žádostí

- složitý implementační systém, nepřehledný pro žadatele – řešením je „politika jedné dveře“ – informace o programech EU na jednom místě; dále sjednocení způsobů podpory v rámci programu (odbourání implementačního „mezičlánku“ grantových schémat v regionálním programu)
- *implementační systém* – fluktuace pracovníků zapojených do implementace a jejich personální poddimenzovanost vede k přetěžování pracovníků a k prodlužování lhůt pro konkrétní procesy (hodnocení, kontrola apod.) – řešením je reálné zhodnocení jednotlivých procesů implementace z hlediska času a personálních kapacit pro programové období 2007-2013.

1.14.2 Další operační programy a Iniciativy Společenství

V programovém období 2004-2006 se nejen samotný Moravskoslezský kraj, ale také další subjekty v regionu ucházely o podporu z různých dotačních titulů, spolufinancovaných EU, na podporu realizace jimi připravených projektů. Jednalo se zejména o následující operační programy a Iniciativy Společenství:

- Operační program Průmysl a podnikání
- Operační program Infrastruktura
- Operační program Rozvoj lidských zdrojů
- Iniciativa Společenství EQUAL
- Iniciativa Společenství INTERREG IIIA Česko-Polsko
- Iniciativa Společenství INTERREG IIIA Česko-Slovensko

V následující tabulce jsou pro názorné srovnání uvedeny údaje o počtu předložených projektů v rámci výše zmíněných programů a výše přiznané podpory pro tyto projekty, a to vždy za NUTS 2 Moravskoslezsko a celou ČR (v případě INTERREG IIIA za danou hranici).

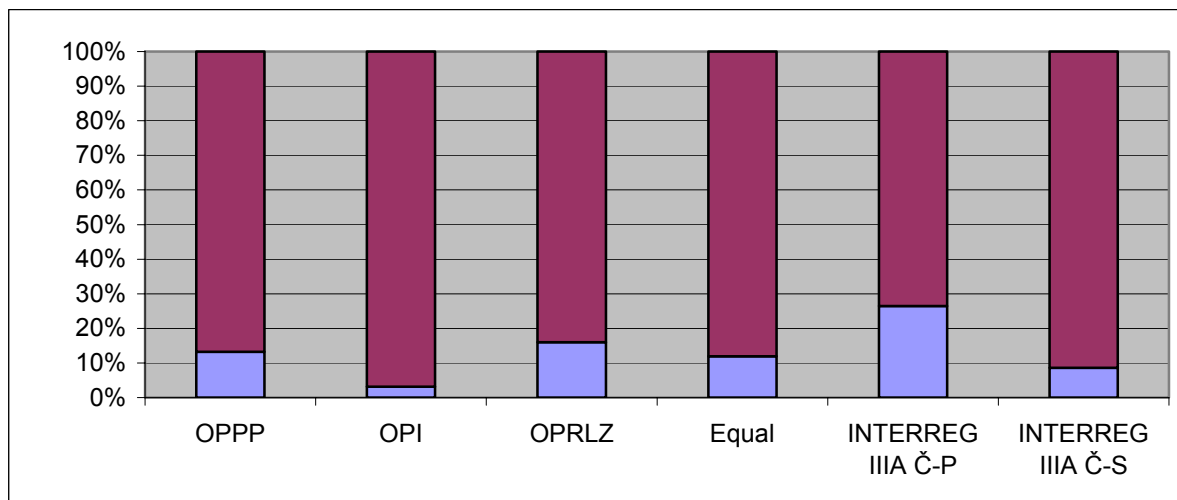
Tabulka 16 - Předložené projekty a výše podpory (v Kč)

Program	počet schválených projektů (za MSK)	počet schválených projektů (za ČR)	výše přiznané podpory (MSK)	výše přiznané podpory (ČR)
OPPP	246	1 620	438 884 470	2 486 200 000
OPI	11	343	279 300 125	6 555 200 000
OPRLZ	96	505	586 197 568	3 505 371 529
EQUAL	8	59	8 529 673	51 561 708
INTERREG IIIA Č-P	27	75	103 395 469	465 335 865
INTERREG IIIA Č-S	10	106	11 270 685	273 285 000
Celkem	398	2708	1 312 911 836	12 598 333 237

Zdroj: Agentura pro regionální rozvoj, a.s. Ostrava; Sekretariát Regionální rady, 2006

Z výše uvedené tabulky je patrné, že celkem bylo v rámci uvedených programů schváleno v celé České republice 2708 projektů, přičemž podíl NUTS 2 Moravskoslezsko činí 14,7 %. Celková výše přiznané finanční podpory v ČR dosáhla hodnoty Kč 12 598 333 237,-. Podíl NUTS 2 Moravskoslezsko na této hodnotě je Kč 1 312 911 836,-, což je v procentuálním vyjádření 10,42 %.

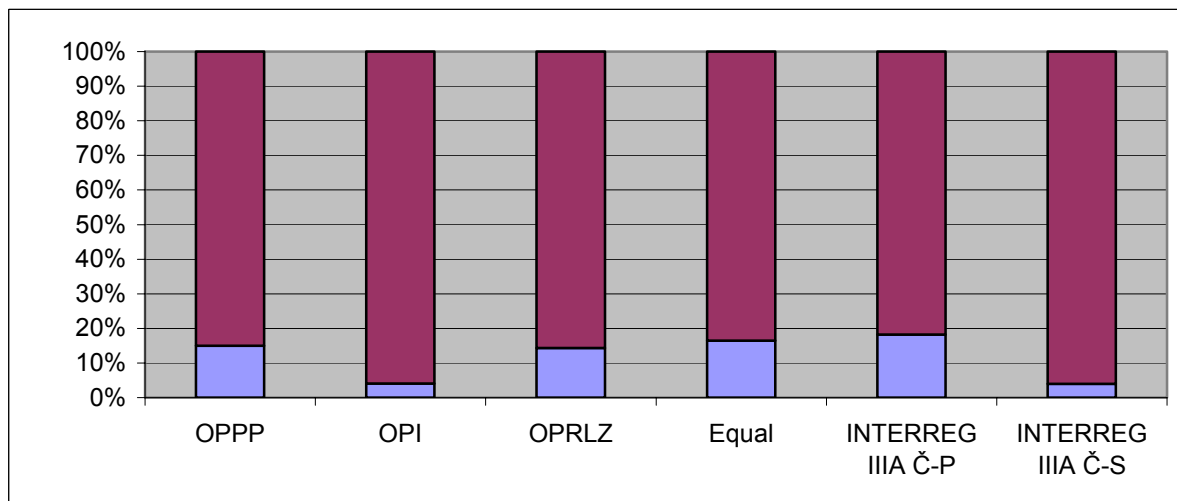
Tabulka 17 - Podíl NUTS 2 Moravskoslezsko na počtu podpořených projektů v ČR

Z uvedeného grafu je zřetelné, že největší podíl na celkovém počtu podpořených projektů v rámci celé ČR dosáhl NUTS 2 Moravskoslezsko u operačních programů OPRLZ a OPPP, kde tento podíl činí 19,00 %, resp. 15,19 %. Ještě lepšího výsledku dosáhla Iniciativa Společenství INTERREG IIIA na česko-polské hranici (36,00 %), kde se ovšem předkládají projekty pouze z česko-polského pohraničí (5 krajů ČR).

Pokud se podíváme na podíl NUTS 2 Moravskoslezsko na celkové výši přiznané podpory v ČR u jednotlivých programů, dosáhneme výsledků, které jsou znázorněny v následujícím grafu.

Tabulka 18 - Podíl NUTS 2 Moravskoslezsko na celkové výši přiznané podpory v ČR

Z výsledků obsažených v grafu je zjevné, že podíly NUTS 2 Moravskoslezsko vůči celkové výši přiznané podpory v ČR jsou oproti předchozím výsledkům odlišné, protože nejvyšší podíl dosáhla Iniciativa Společenství EQUAL, konkrétně 19,76 %. V rámci Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česko-Polsko získal Moravskoslezský kraj v konkurenci pěti krajů 22,22 % přiznaných prostředků.

1.15 SWOT analýza

SWOT analýza je u silných a slabých stránek členěna podle prioritních os Regionálního operačního programu. Příležitosti a ohrožení nejsou tématicky členěny.

Silné stránky	Slabé stránky
Regionální infrastruktura a dostupnost	
<ul style="list-style-type: none"> • Výhodná poloha regionu na mezinárodní dopravní křižovatce. • Letiště pro mezinárodní provoz na území regionu s perspektivou dalšího rozvoje. • Průběh multimodálního koridoru VI.b transevropské komunikační sítě regionem. • Zavedený systém zpětného odběru odpadů a jejich zpětného využívání v průmyslu. • Stabilizovaný systém krizového řízení a systém monitoringu a prognózy povodňových stavů • Připravenost regionu na realizaci regenerace brownfields. 	<ul style="list-style-type: none"> • Chybějící napojení regionu na českou a evropskou dálniční síť a nevyhovující napojení na okolní státy. • Nevyhovující technický stav silnic 1. i nižších tříd (technický stav, šířka). • Dopravní problémy v centrech větších měst a tranzitních obcích. • Nedostatečná kapacitní a technická způsobilost propojení centra regionu s okolím • Absence rychlého a kapacitního spojení měst s letištěm Ostrava-Mošnov. • Absence záchytných parkovišť, garáží a přestupních terminálů. • Nedostatečný podíl cyklostezek – oddělených komunikací pro cyklisty na značených cyklotrasách. • Velkoplošné poškození krajiny v důsledku dlouhodobé těžební činnosti včetně výstupů metanu. • Přetrvávající zvýšené znečištění NOx, PAU, poletavým prachem, překračování imisních limitů u těchto látek. • Snížená retenční schopnost krajiny nevhodná regulace vodních toků a plošné odvodnění území zvyšující nebezpečí povodní.

Podpora prosperity regionu	
<ul style="list-style-type: none"> • Využitelný a dostupný potenciál zdrojů pro ekonomický rozvoj regionu. • Silná průmyslová základna. • Vyšší investiční pobídky pro investory ve srovnání s většinou území ČR. • Rozvinutá infrastruktura poradenských služeb pro investory a podnikatele. • Rozvinutá síť veřejných a soukromých škol, včetně 4 vysokých škol. • Nadprůměrný podíl studentů technických oborů ve srovnání s ČR. • Snadná dostupnost rekreačních oblastí (Beskydy, Jeseníky) z městských aglomerací regionu i Horního Slezska • Kumulace technických a průmyslových památek na Ostravsku, Karvinsku a Novojičínsku. • Pravidelné konání kulturních a sportovních akcí národního a mezinárodního významu. • Rozvinutá síť kulturních zařízení vč. kulturních zařízení celostátního významu v centrech kraje. • Hustá síť značených tras pro pěší a cyklisty a upravovaných běžeckých lyžařských tras 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek investičně připravených ploch a objektů pro investory a rozvoj podnikání. • Nedostatečně efektivní a provázaná marketingová propagace investičních příležitostí v kraji, celkově špatná image kraje. • Nedostatečná infrastruktura pro vznik nových technologických firem založených na využití výsledků VaV • Nedostatečný systém služeb pro podporu inovací. • Narůstající nerovnováha mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce, zejména v některých kvalifikovaných technických profesích. • Dlouhodobě nepříznivé charakteristiky nezaměstnanosti v MS kraji ve srovnání s jinými regiony ČR • Odchod řady vzdělaných lidí s vysokým pracovním a podnikatelským potenciálem do jiných míst ČR i do zahraničí. • Nedostatečná orientace vzdělávacího systému na rozvoj kompetencí absolventů, které požaduje trh práce, nízká spolupráce škol a zaměstnavatelů. • Nízká úroveň adaptace pracovních sil na nové podmínky pracovního trhu, zvláště u lidí uvolněných z velkých společností, dlouhodobě a opakovaně nezaměstnaných. • Nedostatečné vybavení školicích zařízení špičkovým technologickým zařízením a školícími programy pro praktickou přípravu budoucích zaměstnanců. • Velká část disponibilní pracovní síly s nevhodnou kvalifikací pro současný trh práce. • Nepřipravenost veřejného sektoru na projekty PPP. • Neadekvátní využití řady památkových objektů. • Nedostatečná úroveň materiální základny CR a jeho nízké využívání pro ekonomický a sociální rozvoj obcí a mikroregionů. • Nízká kvalita základních a doplňkových služeb CR. • Nedostatečná nabídka ucelených produktů CR. • Nedostatečná úroveň dopravní a informační infrastruktury pro CR. • Nedostatečné informační zajištění návštěvníků, neprovázanost nabídky služeb, nedostatečný společný marketing. • Nerovnoměrné pokrytí území regionu zdravotními a sociálními službami.

Rozvoj městského a venkovského prostředí	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozvinutá infrastruktura služeb na trhu práce. • Rozvinutý systém základní zdravotní a sociální péče. • Rozvinutá síť neziskových organizací v oblasti sociálních služeb. • Rostoucí pozitivní úloha regionální metropole – Ostravy – ve vývoji regionu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nízký počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel ve srovnání s jinými kraji ČR. • Vyšší míra výskytu sociálně patologických jevů u dětí a mládeže ve srovnání s průměrem v ČR. • Nedostatečné řešení sekundární a terciální prevence a terapie drogových závislostí vč. koordinace protidrogové politiky. • Vysoký podíl obyvatel žijících v panelových domech na hranici jejich životnosti. • Nedostatečně rozvinutý systém a nedostatečná nabídka a motivace k celoživotnímu vzdělávání. • Dlouhodobě pomalá a nedostatečná integrace specifických skupin obyvatelstva. • Nedostatek pracovních a rekvalifikačních příležitostí na venkově a odliv obyvatel v produktivním věku. • Existence starých ekologických zátěží v urbanizovaných územích. • Zhoršená dostupnost veřejných služeb na venkově a v okrajových oblastech regionu. • Neexistence nástrojů na komplexní řešení problematiky brownfields • Devastace krajiny v důsledku těžby černého uhlí v severovýchodní části kraje, včetně rizika výstupu důlních plynů

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Zprovoznění dopravní infrastruktury multimodálního dopravního koridoru. • Využití rozvojového potenciálu mezinárodního letiště Ostrava-Mošnov k diverzifikaci dopravního napojení regionu. • Využití rozvojového potenciálu splavnění řeky Odry do Bohumína k diverzifikaci dopravního napojení regionu. • Vyšší využití spolupráce veřejného a privátního sektoru při financování infrastrukturních staveb. • Rozšíření dostupnosti a zkvalitnění připojení k vysokorychlostnímu internetu. • Vyšší využití brownfields pro rozvoj podnikatelských aktivit a občanskou výstavbu. • Kombinované využití dostupných programů podpory pro biologickou rekultivaci, pozemkové úpravy a revitalizaci území. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zpoždování budování a modernizace mezinárodních komunikačních tahů. • Zpoždování budování a modernizace navazujících regionálních dopravních cest (silnice, železnice, logistická centra, parkoviště). • Nárůst těžké automobilové dopravy s negativním vlivem na ŽP a technický stav silnic. • Nekoordinovanost priorit a postupu výstavby dopravní infrastruktury v ČR, Polsku a SR. • Konflikt mezi ekologickými omezeními a výstavbou nové dopravní energetické a podnikatelské infrastruktury. • Rychlé zastarávání městských dopravních sítí. • Nedostatečný rozvoj záchytných parkovišť a přestupních terminálů. • Útlum provozu a zánik regionálních železničních tratí. • Návrat spotřebitelů k méně hodnotným zdrojům energie. • Rizika plynoucí z koncentrace potenciálně nebezpečné průmyslové výroby v regionu. • Přetrvávající kontaminace půdy a podzemních vod v průmyslových areálech. • Snížená mobilita obyvatelstva v oblastech s nízkou dopravní obslužností.
<ul style="list-style-type: none"> • Zpřístupnění technických památek, jejich komerční využití a zvýšení informovanosti. • Rostoucí poptávka návštěvníků po nových produktových balících CR. • Spolupráce veřejné správy a nestátních neziskových organizací v oblasti volnočasových aktivit. • Zpřístupnění školních sportovních zařízení a zařízení sportovních organizací široké veřejnosti pro využití volného času a CR. • Spolupráce s přeshraničními partnery v oblasti volnočasových aktivit. • Nabídka služeb kulturních institucí a sportovních zařízení v rámci rozvoje cestovního ruchu. • Rozvoj cestovního ruchu na venkově jako zdroje diverzifikace ekonomických aktivit. • Nabídka zvláštností, výjimečných osobností a jedinečných atraktivit regionu v rámci rozvoje CR. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sílicí konkurence orientující se na tuzemské turisty a turisty z Polska, Slovenska a Německa. • Nevratné škody na historických památkách v důsledku nedostatečné údržby a zániku jejich dosavadního využití. • Konflikt mezi ochranou přírody a jejího využití pro rekreaci ve zvláště chráněných územích. • Podcenění významu rozvoje CR pro tvorbu pracovních příležitostí. • Přetrvávající negativní image regionu.

<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj inovační kultury. • Partnerská spolupráce průmyslových podniků s univerzitami v regionu. • Příchod dalších investorů, vytváření a expanze nových podniků místními podnikateli. • Trh 5 milionů spotřebitelů v okruhu 100 km od centra regionu. • Dynamický rozvoj automobilového průmyslu a jeho subdodavatelského sektoru v kraji a jeho relativní blízkosti (Slovensko, Polsko, Česko). • Potenciál růstu cestovního ruchu, průmyslových a sociálních služeb. • Využití potenciálu velkých podniků pro rozvoj místních MSP. • Přeměna nevyužitého potenciálu brownfields pro podnikatelské účely. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pokračování „odlivu mozků“ a kvalifikovaných pracovních sil z důvodu nedostatku pracovních příležitostí. • Vysoká závislost ekonomiky kraje na několika dominantních firmách. • Nízký podíl investic do vědy a výzkumu v kraji z veřejných zdrojů. • Podcenění významu organizace, řízení a marketingu, zejména v MSP. • Pomalá reakce pracovišť VaV na vznik nových oborů, směry výzkumu a potřeby uživatelů jejich výsledků. • Nedostatečná vazba vzdělávacího systému a systému celoživotního vzdělávání na potřeby trhu práce. • Vysoká energetická náročnost průmyslových odvětví Moravskoslezského regionu (v evropském prostoru se jedná o nevýhodu, jejíž význam poroste, zřejmě souvislost je tu i s poškozováním životního prostředí).
<ul style="list-style-type: none"> • Zvyšování zaměstnatelnosti a konkurenceschopnosti pracovních sil. • Zvýšení atraktivnosti technických profesí. • Zavádění komunitního plánování a standardů kvality v oblasti sociálních služeb. • Rozvoj neziskových subjektů působících v sociální oblasti. • Cílená prevence sociálně patologických jevů, zejména mládeže. • Česko-polsko-slovenská přeshraniční spolupráce v sociální oblasti. • Využití škol a jejich zařízení pro veřejnost. • Zvyšování poptávky po efektivních veřejných službách. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná dynamika rozvoje ekonomiky kraje, a tím nízká tvorba pracovních příležitostí. • Rostoucí podíl ekonomicky neaktivních obyvatel. • Nezvládnutí dopadu demografických změn ve vazbě na trh práce. • Nízká efektivnost prorůstových opatření (programů a projektů) financovaných z veřejných zdrojů. • Nárůst počtu osob, závislých na sociální péči. • Zhoršování bezpečnosti občanů v důsledku kriminality v územích s vyšší koncentrací sociálně nepřízpůsobivých občanů. • Nárůst problémů v občanském soužití ve vztahu k etnickým menšinám. • Úpadek odlehklých venkovských oblastí v důsledku nedostatku pracovních příležitostí a zhoršování služeb.

2 Strategie ROP NUTS II Moravskoslezsko pro období 2007-2013

Návrh strategie Regionálního operačního programu regionu soudržnosti NUTS II – Moravskoslezsko (dále jen ROP) a stanovení jeho tématického zaměření vychází z následujících dokumentů:

- Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999
- návrh Nařízení Evropské komise stanovující implementační pravidla k Obecnému nařízení
- Strategické obecné zásady Společenství
- Národní rozvojový plán pro období 2007-2013,
- Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013, verze 4 z května 2006,
- Program rozvoje územního obvodu Moravskoslezského kraje pro období 2005-8 a další koncepční a rozvojové dokumenty Moravskoslezského kraje přijaté na regionální i místní úrovni.

Důležitým vstupem je návrh prioritních os ROP, přijatý všemi regiony soudržnosti (i kraji) v ČR, který slouží jako podklad pro vyjednávání obsahového zaměření ROP zástupců regionu v pracovních skupinách v rámci RKV při MMR ČR.

Strategie vychází z endogenních přístupů k regionálnímu rozvoji – je zaměřena na stimulaci rozvojového potenciálu, odstraňování bariér, posilování sociální soudržnosti, podporu progresivních a inovativních postupů, a to vše při respektování zásad udržitelného rozvoje a maximálního využití principu partnerství.

Strategie usiluje o takovou kvalitativní přeměnu sociálního a ekonomického prostředí v regionu, která umožní využít místní rozvojový potenciál, a tím posílit komparativní výhody regionu. Strategie je dále zaměřena na zvyšování atraktivity regionu a celé ČR pro vlastní obyvatele a podnikatele, návštěvníky regionu a zahraniční subjekty, jež mohou poskytnout dodatečné rozvojové impulsy a přispět ke zvýšení zaměstnanosti a rozvoji místních lidských zdrojů.

Strategie ROP respektuje zásady, které byly definovány při formulování strategie NRP, i stanovení tří pilířů politiky regionálního rozvoje:

- nezbytnost posílení konkurenceschopnosti ČR, regionů a jednotlivých aktérů,
- posílení sociální soudržnosti,
- posílení vyváženého a harmonického rozvoje regionů.

Kombinací těchto tří pilířů je možné, při respektování zásad udržitelného rozvoje, dosáhnout v regionu soudržnosti NUTS II Moravskoslezsko udržitelného růstu, který bude vyšší než průměr Evropské unie. Z těchto strategických úvah byl definován globální cíl ROP.

2.1 Globální cíl ROP NUTS II Moravskoslezsko

Moravskoslezský kraj ve svém politickém programovém dokumentu „Cesta vpřed“ a následně v Programu rozvoje Moravskoslezského kraje stanovil pro střednědobý horizont (do roku 2015) následující vizi:

„Moravskoslezský kraj je atraktivním místem pro život, práci i volný čas, živý, soběstačný a ctižádostivý, s dynamickou ekonomikou, zdravým životním prostředím a svěbytnou kulturou.“

K naplnění vize přispěje:

- všestranný ekonomický rozvoj;
- rozvoj lidského, kulturního a přírodního potenciálu kraje;
- kvalitní dopravní infrastruktura v kraji a napojení na evropské dopravní cesty;
- poskytování kvalitních sociálních a zdravotních služeb občanům kraje;
- zrychlení obnovy měst a vesnic;
- zlepšení celkového vnímání kraje zvenčí.

Pro dílčí naplnění vize bude sloužit navazující ROP NUTS II Moravskoslezsko, jenž bude vymezovat rámec podporovaných aktivit a projektů, které odpovídají zásadám financování ze strukturálních fondů EU pro období 2007-2013 a dohodnuté dělbě aktivit mezi operačními programy v ČR.

Region soudržnosti NUTS II Moravskoslezsko je územím se značným rozvojovým potenciálem, ale také s řadou závažných problémů, které jsou důsledkem minulého rozvoje, zaměřeného na těžký průmysl. Restrukturalizace těžkého průmyslu, spolu s budováním nové perspektivní a konkurenceschopné hospodářské báze, předpokládá řešení širokého spektra náročných úkolů, jejichž strategické zaměření definuje globální cíl ROP regionu soudržnosti NUTS II Moravskoslezsko, který navazuje na globální cíl, strategické cíle a priority Národního rozvojového plánu a Národního strategického referenčního rámce na období 2007-2013 a podporuje naplnění stanovené vize regionu.

Globálním cílem ROP regionu soudržnosti NUTS II Moravskoslezsko je:

Urychlit rozvoj regionu a zvýšit jeho konkurenceschopnost efektivnějším využitím jeho potenciálu. Tohoto cíle bude dosaženo zejména zvyšováním kvality života obyvatel a atraktivity regionu pro investory a návštěvníky, zlepšováním podmínek pro práci i volný čas, zejména modernizací dopravní infrastruktury a rozvojem dalších atributů spokojenosti obyvatel a návštěvníků regionu. Konkurenceschopnost regionu Moravskoslezsko bude posilována vytvářením příhodných podmínek pro podnikání a aktivním marketingem Moravskoslezského kraje.

Globální cíl je v souladu se Strategickými obecnými zásadami Společenství 2007-2013 a rovněž s návrhem nařízení o Evropském fondu regionálního rozvoje ze dne 16. 9. 2005, současně reflektuje závažnost regionálních problémů.

Globální cíl regionu je dekomponován do 5 specifických cílů, jež odpovídají věcné orientaci prioritních os ROP a současně věcně naplňují priority Národního rozvojového plánu:

- Zkvalitnit dopravní infrastrukturu, infrastrukturu krizového řízení a dopravní dostupnost v regionu při současném respektování ochrany životního prostředí.
- Zvýšit prosperitu ekonomiky a kvalitu života v regionu a snížit míru nezaměstnanosti.
- Všeestranně zkvalitnit prostředí měst a jejich občanskou i podnikatelskou infrastrukturu v souladu s potřebami jejich udržitelného rozvoje.
- Podpořit komplexní rozvoj venkova a zachovat základní funkce venkovského prostoru regionu Moravskoslezsko pro obyvatele, návštěvníky i investory.

- Vytvořit institucionální, technické a administrativní podmínky pro realizaci ROP .

Strategie rozvoje regionu Moravskoslezsko bude realizována prostřednictvím 5 prioritních os.

Prioritní osa 1 – Regionální infrastruktura a dostupnost

Prioritní osa 2 – Podpora prosperity regionu

Prioritní osa 3 – Rozvoj měst

Prioritní osa 4 – Rozvoj venkova

Prioritní osa 5 – Technická pomoc

2.2 Specifické cíle prioritních os

2.2.1 Prioritní osa 1 – Regionální infrastruktura a dostupnost

Globální cíl prioritní osy:

Zkvalitnit dopravní infrastrukturu, infrastrukturu krizového řízení a dopravní obslužnost v regionu při současném respektování ochrany životního prostředí.

2.2.2 Prioritní osa 2 – Podpora prosperity regionu

Globální cíl prioritní osy:

Zvýšit prosperitu ekonomiky a kvalitu života v regionu a snížit míru nezaměstnanosti.

2.2.3 Prioritní osa 3 – Rozvoj měst

Globální cíl prioritní osy:

Všestranně zkvalitnit prostředí měst a jejich občanskou i podnikatelskou infrastrukturu v souladu s potřebami jejich udržitelného rozvoje.

2.2.4 Prioritní osa 4 – Rozvoj venkova

Globální cíl prioritní osy:

Podpořit komplexní rozvoj venkova a zachovat základní funkce venkovského prostoru regionu Moravskoslezsko pro obyvatele, návštěvníky i investory.

2.2.5 Prioritní osa 5 – Technická pomoc

Globální cíl prioritní osy:

Vytvořit institucionální, technické a administrativní podmínky pro realizaci Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko

2.3 Vnější koherence ROP

2.3.1 Vazby ROP Moravskoslezsko na Strategické obecné zásady Společenství

Strategické obecné zásady Společenství (SOZS) jsou základním dokumentem pro přípravu Národního strategického referenčního rámce a operačních dokumentů pro programovací období 2007 – 2013.

Nová politika soudržnosti bude současně naplňována **třemi novými cíli**:

- Konvergence,
- Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost,
- Evropská územní spolupráce.

Cílem Konvergence je podpora růstového potenciálu, aby se udržela a dosáhla vyšší míra růstu. Jedná se především o zlepšení podmínek pro růst zaměstnanosti prostřednictvím investic do materiálních a lidských zdrojů, inovací, společnosti založené na znalostech,

schopnosti přizpůsobit se ekonomickým a společenským změnám a vyšší efektivity administrativy.

Cílem Regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti je předjímat a podporovat hospodářskou změnu zlepšováním konkurenceschopnosti a atraktivity regionů EU. Zaměřuje se na posílení konkurenceschopnosti a atraktivity regionů, podporování inovací a společnosti založené na znalostech, podnikavost, ochranu životního prostředí, prevenci rizik, podporu přizpůsobivosti pracovníků a podniků a rozvoj trhů práce zaměřených na sociální začleňování.

Cílem Evropské územní spolupráce je podpora silnější integrace území EU. Zaměřuje se na vyvážený a trvale udržitelný rozvoj a přeshraniční spolupráci.

Globální cíl i specifické cíle ROP jsou plně v souladu se všemi cíli nové politiky soudržnosti a svou realizací přispějí k jejich naplnění.

Obecná zásada: Přitažlivější Evropa a regiony Evropy pro investory a pracovníky

Prioritou je: „zlepšení přístupnosti regionů, zajištění odpovídající kvality a úrovně služeb a ochrana životního prostředí.

ROP naplňuje tuto prioritu především prioritní osou 1, zohledněna bude prioritních osách 2-4.

Obecná zásada: Zlepšení znalosti a inovace: cesta k růstu

Prioritou je: „podpora inovací, podnikatelského ducha a růstu hospodářství založeného na znalostech pomocí kapacit pro výzkum a inovace, včetně nových informačních a komunikačních technologií“.

Tuto zásadu respektuje a nepřímo podporuje především prioritní osa 2 ROP: Podpora prosperity regionu a bude zohledněna i v prioritních osách 3 a 4 – Rozvoj měst a Rozvoj venkova.

Obecná zásada: Vytváření většího počtu a lepších pracovních míst

Prioritní osa je zaměřena na: „tvorbu většího počtu a lepších pracovních míst pomocí zapojení více osob do zaměstnání nebo do podnikání, zlepšení přizpůsobivosti pracovníků a podniků a zvýšení investic do lidského kapitálu.“

Tato zásada je naplňována především prioritní osou 2. V souladu s touto zásadou jsou prioritní osy 2-5 ROP.

2.3.2 Vazba prioritních os ROP na strategii NSRR

V této podkapitole je analyzován přínos ROP Moravskoslezsko k naplnění **globálního cíle a strategických cílů Národního strategického referenčního rámce**. Globálním cílem NSRR pro období 2007 – 2013 je přeměna socioekonomického prostředí České republiky v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby Česká republika byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel. Prostřednictvím trvalého posilování konkurenceschopnosti bude dosahováno udržitelného růstu, jehož tempo bude vyšší než průměrný růst EU 25. ČR bude usilovat o růst zaměstnanosti a o vyvážený a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva.

K naplnění tohoto globálního cíle jsou orientovány všechny priority ROP.

Prioritní osa 1 ROP – Regionální infrastruktura a dostupnost bezprostředně reaguje na strategický cíl IV NSRR (Vyvážený rozvoj území) rozvojem a modernizací regionální a místní dopravní infrastruktury, zlepšováním dopravní obslužnosti a zkvalitňováním dopravní obslužnost odlehlých částí regionu Moravskoslezsko.

Prioritní osa 2 ROP – Podpora prosperity regionu reflektuje strategický cíl I NSRR Konkurenceschopná česká ekonomika aktivitami orientovanými rozvoj cestovního ruchu, a zlepšení přístupu MSP k finančním zdrojům. Rovněž je orientována na strategický cíl II Otevřená, flexibilní a soudržná společnost, a to v oblasti vzdělávání a sociální soudržnosti budováním infrastruktury regionálního školství a zdravotních a sociálních služeb.

Prioritní osa 3 ROP – Rozvoj měst zohledňuje strategický cíl IV NSRR (Vyvážený rozvoj území ČR) Rozvoj městských oblastí, která zahrnuje posilování úlohy měst a urbánních systémů jako „motorů“ socioekonomického rozvoje a komplexní přístup k revitalizaci vybraných čtvrtí.

Prioritní osa 4 ROP – Rozvoj venkova zohledňuje podobně jako prioritní osa 3 ROP strategický cíl IV NSRR (Vyvážený rozvoj území ČR), a to prioritu Rozvoj venkovských oblastí.

2.3.3 Vazby ROP na Lisabonskou strategii a Národní program reforem

Revize Lisabonského programu, která byla výsledkem jeho střednědobého hodnocení je orientována na dosažení vyššího ekonomického růstu a vyšší zaměstnanost při dodržování principů udržitelného rozvoje.

Regionální operační program podporuje cíle obnovené Lisabonské strategie v oblastech zvyšování atraktivity území regionu Moravskoslezsko pro podnikání zlepšením regionální dopravní infrastruktury a dostupnosti jednotlivých částí regionu a zlepšením prostředí ve městech. Dále přispěje k zlepšování podmínek pro vzdělávání, včetně celoživotního vzdělávání a zlepšení zdravotní a sociální péče, budováním infrastruktury těchto služeb.

Národní program reforem České republiky byl vypracován na základě obnovené Lisabonské strategie, která je promítnuta do Integrovaných směrů pro růst a pracovní místa (2005–2008), které přijala Evropská rada v červnu roku 2005. ROP má návaznost na Národní program reforem, realizující Lisabonskou strategii v těchto oblastech:

Prioritní osa 1 ROP přispívá k naplňování Národního programu reforem zejména v oblasti Modernizace a rozvoj dopravních sítí, prioritně opatření Modernizace a rozvoj dopravních sítí a částečně Zavádění inteligentních systémů do řízení dopravy a dopravního provozu, to vše ve vztahu k regionálním komunikacím a dopravě.

Prioritní osa 2 ROP reflektuje Národní program reforem intervencemi v oblasti a zpřístupnění finančních prostředků pro firmy a v oblasti vzdělávání budováním infrastruktury pro vzdělávání.

Prioritní osy 3 a 4 ROP zohledňují Národní program reforem průřezově ve všech oblastech.

2.3.4 Vazby ROP Moravskoslezsko na Strategii udržitelného rozvoje České republiky (SUR ČR)

SUR je výchozím rámcem pro zpracovávání materiálů koncepčního charakteru. Rovněž ROP Moravskoslezsko byl vypracován v souladu s touto strategií.

SUR ČR stanovila své strategické a dílčí cíle tak, aby co nejvíce omezovaly nerovnováhu ve vzájemných vztazích mezi ekonomickým, environmentálním a sociálním pilířem udržitelnosti. Cíle směřují k zajištění co nejvyšší dosažitelné kvality života pro současnou generaci a k vytvoření předpokladů pro kvalitní život generací budoucích. Globální cíl ROP Moravskoslezsko respektuje vyvážený, harmonický a udržitelný rozvoj regionu.

Strategie se člení do 6 oblastí:

- Ekonomický pilíř: posilování konkurenceschopnosti ekonomiky

- Environmentální pilíř: ochrana přírody, životního prostředí, přírodních zdrojů a krajiny, environmentální limity
- Sociální pilíř: posílení sociální soudržnosti a stability
- Výzkum a vývoj, vzdělávání
- Evropský a mezinárodní kontext
- Správa věci veřejných

Ekonomickému pilíři odpovídají všechny prioritní osy, zejména pak prioritní osa 2 ROP Podpora prosperity regionu.

Environmentální pilíř SUR je naplňován prostřednictvím všech prioritních os ROP (vyjma prioritní osy 5).

Sociální pilíř je respektován prostřednictvím prioritních os 3 a 4 ROP Rozvoj měst a Rozvoj venkova.

Výzkum a vývoj a vzdělávání není v ROP obsažena z důvodu překryvů s tématickými operačními programy.

Evropský a mezinárodní kontext je respektován prioritními osami 1-4 ROP.

Správa věci veřejných není v ROP obsažena.

2.3.5 Vazby ROP Moravskoslezsko na Strategii hospodářského růstu (SHR)

SHR je základním dokumentem pro nastavení hospodářské politiky vlády ČR v období 2007-2013. Cílem Strategie hospodářského růstu je významným způsobem přiblížit Českou republiku ekonomické úrovni hospodářsky rozvinutějších zemí Evropské unie při respektování principů udržitelného rozvoje. Globální cíl ROP je s cílem SHR plně v souladu, rovněž specifické cíle ROP přispívají k jeho realizaci.

SHR stanovila tyto priority:

- Institucionální prostředí pro podnikání
- Zdroje financování
- Infrastruktura
- Rozvoj lidských zdrojů – vzdělávání a zaměstnanost
- Výzkum, vývoj a inovace

Prioritami **Institucionální prostředí pro podnikání, Zdroje financování a Výzkum, vývoj a inovace** se ROP ve svém obsahu nezabývá.

Priorita **Infrastruktura** SHR je naplňována všemi prioritními osami ROP, především prioritní osou 1 ROP Regionální infrastruktura a dostupnost prostřednictvím všech jejich oblastí podpory.

Priorita **Rozvoj lidských zdrojů – vzdělávání a zaměstnanost** je realizována pouze částečně, a to prostřednictvím prioritních os 3 a 4 ROP Rozvoj měst a Rozvoj venkova a také v prioritní ose 2 Podpora prosperity regionu oblastí podpory 2.1 Infrastruktura veřejných služeb.

Priorita **Výzkum, vývoj a inovace** není v ROP obsažena z důvodu překryvů s tématickými operačními programy.

2.3.6 Vazby ROP Moravskoslezsko na Strategii regionálního rozvoje ČR (SRR ČR)

SRR ČR je základním koncepčním dokumentem realizace regionální politiky ČR a výchozí základnou pro orientaci rozvojových programů napojených na fondy EU. SRR ČR primárně vychází ze Strategie hospodářského růstu.

Globálním cílem Strategie regionálního rozvoje ČR je: „Dosažení ekonomické, sociální a kulturní úrovně regionů České republiky srovnatelné s vyspělými regiony Evropy, efektivní naplňování principu subsidiarity v regionálním politice EU a ČR, zejména v oblasti kompetenční, institucionální a finanční, zastavení růstu a postupné snižování nepřiměřených regionálních disparit.“ Realizace globálního cíle ROP přispěje k naplnění globálního cíle SRR ČR.

ČR si v oblasti regionálního rozvoje stanovila tyto problémové okruhy:

- Evropský a národohospodářský strategický rámec
- Ekonomika regionů
- Lidé a osídlení
- Infrastruktura
- Příroda, krajina a životní prostředí
- Cestovní ruch
- Kultura
- Problémová území

Prioritní osa 1 ROP Regionální infrastruktura a dostupnost naplňuje problémový okruh Infrastruktura, dále problémový okruh Příroda, krajina a životní prostředí a částečně problémový okruh Lidé a osídlení.

Prioritní osou 2 ROP Podpora prosperity regionu je realizován problémový okruh Ekonomika regionů, Cestovní ruch a částečně Problémová území.

Prioritní osa 3 ROP Rozvoj měst navazuje na problémový okruh Problémová území a částečně Cestovní ruch.

Prioritní osa 4 ROP Rozvoj venkova rovněž navazuje na problémový okruh Problémová území a částečně problémový okruh Cestovní ruch.

2.3.7 Horizontální cíle ROP

Strategické zásady Společenství definují jako horizontální cíle rovnost příležitostí mužů a žen a zlepšování životního prostředí.

Ve vztahu k rovnosti příležitostí všechny oblasti intervence ROP poskytují stejné podmínky potenciálním žadatelům, bez ohledu na jejich národnost, pohlaví, rasový či etnický původ, náboženství či víru, postižení, věk nebo sexuální orientaci. Při výstavbě infrastruktury, které předpokládá pohyb lidí budou zvýhodněny projekty poskytující bezbariérovost přístupu pro obyvatele s omezením pohybu nebo orientace. Doprovodné aktivity typu ESF k infrastruktuře rozvoje lidských zdrojů v rámci flexibility budou orientována rovněž na podporu zajištění rovných příležitostí při využívání této infrastruktury. Flexibilita u rozvoje měst bude využita k podpoře znevýhodněných skupin obyvatel.

Při návrhu jednotlivých prioritních os ROP byl zohledněn princip udržitelného rozvoje, jejich dopad na životní prostředí je v jejich popisu uveden. Celá řada oblastí podpory ROP směřuje přímo ke zlepšení životního prostředí, nebo ke zmírnění dopadu ekonomických aktivit na životní prostředí.

Vliv ROP na životní prostředí je posouzen dokumentací SEA, jejíž součástí je rovněž doporučení kritérií a monitorovacích indikátorů pro výběr intervencí a sledování jejich dopadu

na životní prostředí. Tím bude zajištěno zohlednění vlivu ROP na udržitelný rozvoj a preference intervencí s pozitivním vlivem na udržitelný rozvoj a sledování dopadu realizace ROP na tento horizontální cíl.

Strategie regionálního rozvoje ČR schválená usnesením vlády č.560/2006, stanovuje jako cíl regionálního rozvoje „**vyvážený, harmonický a udržitelný rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva**“. Přínos ROP k naplňování tohoto cíle je uveden v kapitole 2.3.6.

2.3.8 Vazby ROP Moravskoslezsko na prioritní osy jiných OP

Regionální operační program Moravskoslezsko je komplementární k tématickým operačním programům, k operačním programům pro přeshraniční spolupráci se Slovenskem a Polskem a bude koordinován s Regionálním operačním programem Střední Morava, zejména v oblasti cestovního ruchu a dopravní infrastruktury. Aktivita ROP jsou rovněž komplementární k aktivitám Programu rozvoje venkova, zvláště k prioritní ose III.

OP Doprava

V oblasti silniční dopravní infrastruktury řeší OP Doprava tuto infrastrukturu na národní úrovni - dálnice a silnice I. třídy, ROP navazuje komunikacemi II. a III. třídy ve vybraných případech i místních komunikacích.

V oblasti železniční dopravy OP Doprava řeší rekonstrukce železničních tratí, ROP navazuje výstavbou nového železničního napojení letiště Ostrava, podporou přestupních terminálů, vybraných železničních zastávek.

ROP má výlučnou působnost v oblasti podpory městské hromadné dopravy, bude podporovat pořízování vozidel hromadné dopravy a budování tratí kolejové dopravy.

ROP dále navazuje na OP Doprava v oblasti opatření k integraci dopravy a budování komunikací pro cyklisty a pěší.

OP Životní prostředí

Ve vztahu k OP ŽP bude ROP řešit místní rekonstrukce a výstavbu místních komunikací, které mají význam pro ekonomický rozvoj, které budou zpravidla součástí komplexních projektů, zatímco OP ŽP řeší generální opravy místních komunikací.

V oblasti zlepšování kvality ovzduší ve městech a městských aglomeracích bude ROP podporovat pořízování vozidel MHD s alternativními pohony ve městech, ve kterých v průběhu 5 let alespoň ve třech letech došlo k překročení některého imisního limitu pro suspendované částice frakce PM₁₀. Bude rovněž podporováno budování podpůrné infrastruktury pro tato vozidla.

Výsadba a rekonstrukce zeleně bude ROP podporována pouze jako součást komplexních projektů. Individuální projekty zaměřené na výsadbu a regeneraci zeleně v intravilánech obcí, sloužící k eliminaci dopravy, budou financovány z OP Životní prostředí.

Integrovaný operační program

Ve vztahu k IOP bude pak řešit krajskou část infrastruktury pro krizové řízení, které je v majetku a zodpovědnosti kraje – bude realizován pilotní projekt krajského centra tísňového volání a doprovodná infrastruktura k národním intervencím Integrovaného záchranného systému.

V oblasti rozvoje cestovního ruchu bude ROP řešit komplexně problematiku cestovního ruchu.

Oblast zlepšení fyzického prostředí a rekonstrukce veřejných prostranství na panelových sídlištích bude řešena prioritní osou 5 Revitalizace panelových sídlišť Integrovaného operačního programu.

V oblasti infrastruktury sociálních služeb a zdravotnické infrastruktury bude ROP řešit investice v regionálních zdravotnických zařízeních a zařízeních sociální péče.

Operační programy Lidské zdroje a zaměstnanost a Vzdělávání pro konkurenceschopnost
Regionální operační program bude podporovat infrastrukturu potřebnou pro realizaci těchto operačních programů.

Operační program Podnikání a inovace

ROP bude zajišťovat nepřímou podporu rozvoje podnikání v oblastech :

- výstavby malých průmyslových zón do 5 ha (zahrnuto v prioritách 3 a 4)
- regenerace brownfields kde bude podporována regenerace pozemků do rozlohy 5 ha a u pozemků nad 5 ha jen pozemky, jejichž předpokládané využití pro podnikání a strategické služby nepřesáhne 50 % jejich výměry.

Program rozvoje venkova

V oblasti veřejných služeb bude z důvodu doplňkovosti s Programem rozvoje venkova podporován rozvoj infrastruktury těchto služeb i v obcích do 2000 obyvatel.

Regenerace pozemků pro převážně podnikatelské využití o výměře do 2 ha v obcích do 2000 obyvatel v bude zajištěna PRV, dále platí vazba popsána u OPPI.

Program rozvoje venkova bude řešit regeneraci památek v obcích do 2000 obyvatel, které nejsou využívány pro cestovní ruch.

V obcích do 2000 obyvatel budou ROP podporovány projekty rozvoje cestovního ruchu nezemědělských podnikatelských subjektů a majících minimálně dvouletou historii. Podpora projektů rozvoje cestovního ruchu začínajících podnikatelů a podnikatelů podnikajících v zemědělství a lesním hospodářství v obcích do 2000 obyvatel bude poskytována PRV.

ROP doplňkově k PRV bude řešit základní občanskou vybavenost (školské, zdravotnické a sociální služby) a infrastrukturu pro kulturní, sportovní a další volnočasové aktivity ve venkovských obcích.

OP Technická pomoc

Technická pomoc ROP bude podporovat implementaci programu a zvyšování absorpční kapacity v intervenčních oblastech, které jsou v působnosti ROP.

2.4 Koordinace a partnerství při zpracování Regionálního operačního programu

Agentura pro regionální rozvoj Ostrava, a.s. byla vybrána Moravskoslezským krajem (zadavatelem) jako zpracovatel programového dokumentu „Regionální operační program NUTS II Moravskoslezsko, pro období let 2007-13 (ROP)“. V průběhu zpracování celého dokumentu úzce spolupracovala se zástupci Krajského úřadu Moravskoslezského kraje.

Ve spolupráci s konsorciem zpracovatelů, ke kterým patřily společnosti: DHV CR, s.r.o. Hospodářská rozvojová agentura třinecká, Podnikatelské centrum s. r. o. a RPIC-ViP s.r.o. byl tento dokument průběžně zpracováván v období od října 2005 do dubna 2006.

V průběhu zpracování dokumentu probíhaly konzultace zpracovatelů se zástupci ex ante hodnotitele, kterým je Ekonomická fakulta Vysoké školy báňské-Technické univerzity Ostrava a dále se SEA hodnotiteli (ENVI TRADE).

Radou Moravskoslezského kraje byla v březnu 2006 usnesením č. 5/2195 ustanovena Pracovní skupina pro programování a přípravu Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko pro období 2007 – 2013. Tato šestnáctičlenná pracovní skupina je složena ze zástupců Moravskoslezského kraje, sociálních a hospodářských partnerů kterými jsou:

- Svaz měst a obcí ČR (2 zástupci),
- Vysoké školy,
- Agentura pro regionální rozvoj,
- Regionální hospodářská komora,
- Nestátní neziskové organizace (2 zástupci),

- Spolek pro obnovu venkova,
- Českomoravská záruční a rozvojová banka.

Dále jsou v pracovní skupině zastoupena ministerstva: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Ministerstvo financí ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR.

Radou kraje bylo v květnu 2005 ustanoveno 5 pracovních skupin dle prioritních oblastí, které se podílely na zpracování dokumentu „Program rozvoje kraje“:

1. Konkurenceschopné podnikání
2. Úspěšní lidé
3. Dynamická společnost
4. Efektivní infrastruktura
5. Vzkvétající území

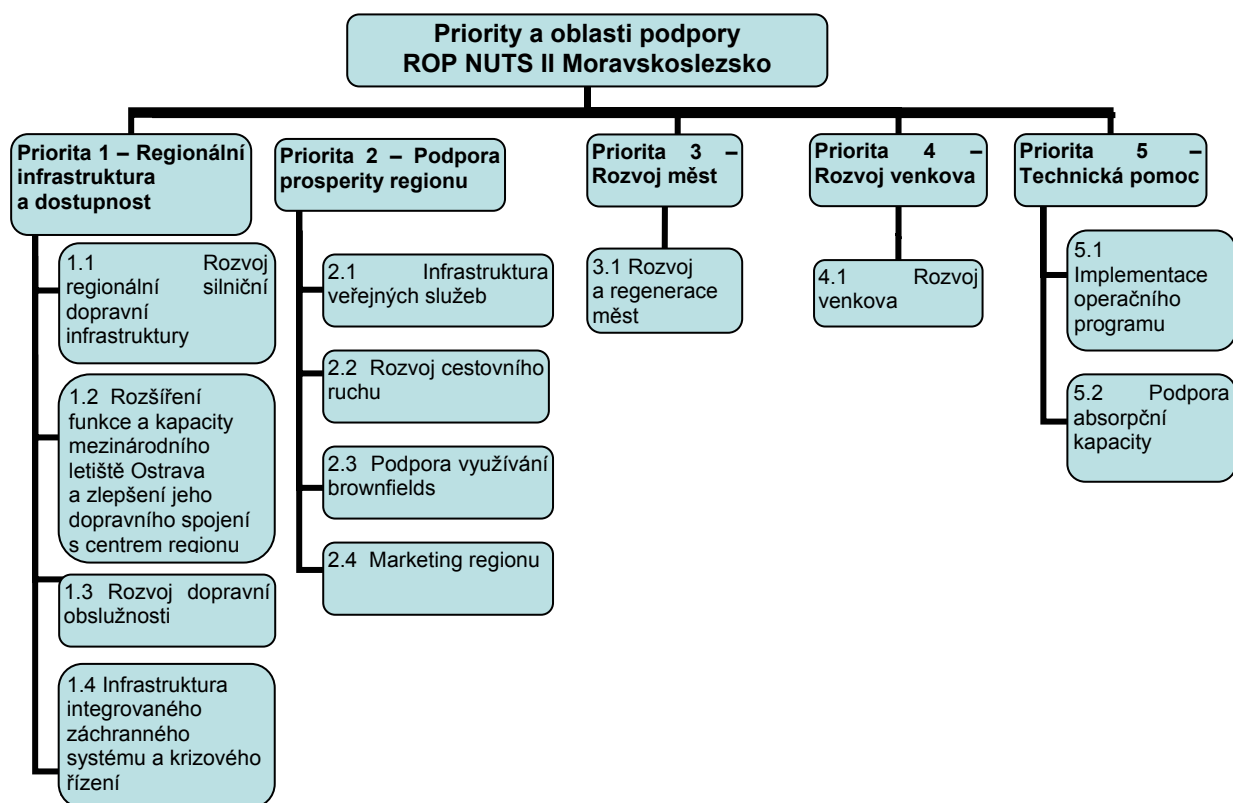
Tyto pracovní skupiny byly zapojeny i do zpracování „Regionálního operačního programu“. Každá z těchto pracovních skupin se v průběhu zpracování ROP sešla jednou k projednání návrhové části ROP.

Takzvané „kulaté stoly odborníků“ k tématům podpora podnikání, rozvoj venkova a rozvoj cestovního ruchu, byly sestaveny ve spolupráci ARR Ostrava a Krajského úřadu Moravskoslezského kraje z řad odborníků v daných oblastech a zájmových skupin. Každá z těchto skupin se sešla jednou až dvakrát.

V termínu od 11.1. 2006 do 27.4. 2006 proběhlo na základě koordinace ARR Ostrava v úzké spolupráci s Krajským úřadem Moravskoslezského kraje (odbor regionálního a ekonomického rozvoje) celkem 13 jednání pracovních skupin, kulatých stolů, a.p. v rámci zpracování strategického dokumentu "Regionální operační program NUTS II Moravskoslezsko". Těchto jednání se účastnilo celkem 169 osob. Z jednání jsou pořízeny výstupy ve formě zápisů.

Spolupráce s jednotlivými rezorty je dále zajišťována prostřednictvím Asociace krajů ČR, která ustavila vyjednávací týmy pro jednotlivé oblasti, pokryté tematickými operačními programy. Tyto týmy zajišťují jménem všech NUTS II projednání vazeb regionálních a tematických operačních programů.

3 Prioritní osy ROP NUTS II Moravskoslezsko

3.1 Prioritní osa 1 Regionální infrastruktura a dostupnost

3.1.1 Výchozí stav a zdůvodnění prioritní osy

V Moravskoslezském kraji je stále nedostatečná technická úroveň silniční sítě II. a III. třídy i místních komunikací. Současný stav silniční sítě neodpovídá středoevropskému standardu jak po stránce dopravní kapacity, tak po stránce technického stavu. V návaznosti na dokončování dálnice D47 a rekonstrukce dalších komunikací tvořících páteřní silniční síť regionu je nutno zajistit úpravy komunikací zajišťujících přístup navazujících částí regionu na tuto páteřní síť. Pro komplexní vyhodnocení technického stavu a potřebnosti rekonstrukce a modernizace jednotlivých silnic či jejich úseků v rámci sítě komunikací II. a III. třídy bude pro období 2007 – 13 k dispozici tzv. „Bílá kniha“. Tento dokument, pracující s konkrétními kritérii pro vyhodnocování výše uvedených atributů silniční sítě, bude východiskem pro databázi projektů připravovaných pro implementaci v ROP.

V kraji rovněž nejsou dořešeny obchvaty měst a obcí na páteřních regionálních trasách, což přináší zátěž pro životní prostředí a kvalitu života. Také propojení venkovských částí regionu na větší centra osídlení je nedostatečné, stejně jako propojení přes hranice do Polska a na Slovensko. Nevyhovující je i kapacita hraničních přechodů pro nákladní a osobní dopravu s Polskem, včetně nevyhovující infrastruktury hraničních přechodů.

Na silniční síti v kraji se především ve městech a intravilánech obcí objevují úseky se zvýšenou dopravní nehodovostí a není dostatečně zajištěna infrastruktura pro pěší a cyklisty.

Dosažení dostatečné kvality silniční infrastruktury zvýší předpoklady pro realizaci podnikatelských aktivit, ve městech pak i plynulost dopravy a přispěje tak k větší bezpečnosti provozu.

Kvalita silniční sítě a dopravní obslužnost v turisticky atraktivních oblastech, které se nacházejí v okrajových částech kraje, zajistí lepší dosažitelnost cíle a efektivní využití turistického potenciálu.

V oblasti letecké dopravy tvoří vstupní bránu regionu mezinárodní letiště Ostrava. Toto letiště leží v koridoru větve VI.B transevropské sítě TEN. Letiště má dobré technické parametry přistávací dráhy, ale není vybaveno pro provoz za nízké dohlednosti, nemá vybudováno vyhovující dopravní napojení na města ve své spádové oblasti a také má nedostatečné vybavení a zastaralou infrastrukturu, která brání realizaci rozvojových záměrů (cargo, oprava letadel, aj.). Rozšíření kapacity a modernizace technického zázemí letiště Ostrava jsou jedním z předpokladů pro jeho další rozvoj a růst intenzity a objemu přepravy. S nadcházejícím vstupem ČR do Schengenského prostoru je nutné zvýšení bezpečnosti při provozu letiště. Poloha letiště v blízkosti modernizovaného II. železničního koridoru nabízí možnost výrazného zkvalitnění jeho dostupnosti pomocí kolejového napojení.

Přes poměrně hustou dopravní síť a existující systémy MHD není veřejná doprava v kraji dostatečně koordinovaná a variabilní tak, aby byla schopna konkurovat přepravě cestujících v individuální dopravě. Není dosud dokončena integrace veřejné dopravy v regionu ani řešení záchytných parkovišť a přestupních terminálů včetně bezpečnosti přepravy a dostupnosti pro občany se sníženou pohyblivostí a schopností orientace. V oblasti provozu veřejné dopravy nejsou dosud zajištěna dostatečná opatření pro zkrácení doby cestování a odbavení, a pro přesuny mezi jednotlivými druhy veřejné dopravy a individuální dopravou tak, aby hromadná doprava byla časově konkurenceschopná. Vysoká intenzita dopravy ve městech zatěžuje životní prostředí a snižuje kvalitu života. Současný standard a komfort přepravy mnohdy zastaralými dopravními prostředky snižuje atraktivitu veřejné dopravy. Obnova vozového parku, integrace dopravy a vyřešení přechodu mezi jednotlivými druhy dopravy dovolí zkrátit dobu odbavení cestujících a zvýšit bezpečnost provozu a rychlost dopravy.

Občané kraje jsou vystaveni rizikům působení vlivů nepříznivých povětrnostních a klimatických podmínek, nárůstu intenzity dopravy, rizikům následků průmyslových havárií a mimořádných událostí způsobených z nejrůznějších příčin. Rozvoj integrovaného záchranného systému přinese zkvalitnění a zrychlení pomoci občanům v tísni, zefektivní záchranu lidských životů a výrazně sníží následky těchto událostí na životech, zdraví a majetku obyvatel kraje.

3.1.2 Cíl prioritní osy

Globální cíl prioritní osy:

Zkvalitnit dopravní infrastrukturu, infrastrukturu krizového řízení a dopravní obslužnost v regionu při současném respektování ochrany životního prostředí. Zajistit komplexní rozvoj infrastruktury regionu, která zvýší mobilitu osob, zboží a služeb, sníží dopady lidské činnosti na životní prostředí a zefektivní krizové řízení v regionu.

Specifické cíle:

- Zabezpečit obnovu a modernizaci regionálních silnic, vzájemně propojit hospodářská centra a adekvátním způsobem napojit klíčové dopravní uzly a periferní oblasti na ekonomická centra regionu při minimálních dopadech na ekosystémy.
- Modernizovat mezinárodní letiště Ostrava a zlepšit jeho dopravní spojení s metropolí regionu i dalšími městy.
- Zajistit rozvoj veřejné dopravy integrací jednotlivých druhů dopravy a zvýšením její kvality a tak eliminovat růst dopravní zátěže ekonomických center individuální

automobilovou dopravou. Umožnit obyvatelům venkovských oblastí dojížděku do míst s vyšší nabídkou pracovních příležitostí.

- Zkvalitnit infrastrukturu krizového řízení kraje (včetně integrovaného záchranného systému).

3.1.3 Strategie dosažení cílů

V souladu se stanovenými cíli budou provedena opatření pro rozvoj regionální silniční infrastruktury zajišťující zlepšení dostupnosti celého území Moravskoslezského kraje návazně na silnice I. třídy a budovanou dálnici. V Bílé knize rekonstrukce a modernizace silnic II. a III. třídy Moravskoslezského kraje pro léta 2007-13 budou určeny priority ve vazbě na zlepšování dostupnosti, zvyšování bezpečnosti dopravy, vytváření podmínek pro rozvoj podnikání.

Bude podporován rozvoj komunikací zajišťujících zvýšení dostupnosti okrajových území Moravskoslezského kraje a zároveň zvýšení prostupnosti státní hranice, zejména na hranicích s Polskem.

Bude podporován rozvoj systémově vymezených místních komunikací tam, kde přispívají ke zlepšení podmínek pro podnikání nebo cestovního ruchu, zlepšení životního prostředí, zvýšení bezpečnosti provozu a zkvalitnění dopravního propojení obcí regionu.

Na silniční síti II. a III. třídy budou realizována opatření ke zvýšení bezpečnosti a snížení vlivu provozu na životní prostředí.

Mezinárodní letiště Ostrava je vlastněno Moravskoslezským krajem a jeho rozvoj patří k prioritám rozvoje kraje. Toto letiště leží v koridoru větve VI.B Transevropské sítě TEN. Budou realizována opatření ke zvýšení odbavovací kapacity letiště, zvýšení bezpečnosti leteckého provozu a cestujících a bezpečnostní opatření nutná pro zabezpečení režimu dle schengenských dohod. Budou vytvářeny podmínky pro rozvoj dalších služeb letiště jako jsou cargo, opravy letecké techniky nebo výcvik letištních bezpečnostních služeb. Bude realizována výstavba silnic a účelových komunikací napojujících letiště a sousední průmyslovou zónu na silniční síť a bude realizováno napojení letiště na železniční síť, včetně výstavby železničního terminálu a pořízení kolejových vozidel pro osobní dopravu. Kromě rozvoje mezinárodního letiště Ostrava bude podporován také rozvoj letišť všeobecného letectví směřující ke zvýšení kvality jejich služeb a zvýšení bezpečnosti.

Bude zvyšována atraktivita veřejné dopravy integrací veřejné dopravy v rámci kraje, včetně potřebného technického vybavení, usnadněním přestupu mezi jednotlivými dopravními systémy, budováním a rekonstrukcemi dopravních terminálů, zkvalitněním vybavení dopravců bezbariérovými vozidly s nízkými emisemi a zvyšováním podílu elektrické trakce v městské hromadné dopravě. Pro plynulost dopravy budou zaváděny systémy řízení dopravy umožňující preferenci veřejné dopravy.

Pro zvýšení atraktivity cyklistické dopravy jako ekologické alternativy individuální silniční dopravy bude podporováno budování cyklistických stezek, umožňujících bezpečnou cestu do školy, zaměstnání nebo za zábavou.

Jako základní článek krizového řízení v kraji bude vybudováno krajské centrum tísňového volání, které bude společné pro všechny emergentní složky v kraji a bude současně sloužit i pro město Ostrava. Realizace tohoto centra naváže na zkušenosti s realizací městského centra tísňového volání v Ostravě, které je již 10 let v provozu a vyžaduje inovaci. V návaznosti na budování nových komunikací a průmyslových zón bude potřeba vybudovat a vybavit nová výjezdová stanoviště a modernizovat technické vybavení stávajících.

U velkých investic, pokud to bude metodika uznatelných nákladů, veřejné podpory a zadávání veřejných zakázek umožňovat bude podporováno partnerství veřejného a soukromého sektoru.

3.1.4 Hlavní oblasti podpory

Prioritní osa je strukturována do následujících oblastí podpory:

- Rozvoj regionální silniční dopravní infrastruktury
- Rozšíření funkce a kapacity mezinárodního letiště Ostrava a zlepšení jeho dopravního spojení s centrem regionu
- Rozvoj dopravní obslužnosti
- Infrastruktura integrovaného záchranného systému a krizového řízení

Oblast podpory 1.1 Rozvoj regionální silniční dopravní infrastruktury

- Rekonstrukce a výstavba silnic II. a III. třídy včetně odstranění největších dopravních závad na silniční síti a na průtazích měst snižujících bezpečnost a zvyšující plynulost dopravy – rekonstrukce nehodových, rizikových nebo nekapacitních úseků a křižovatek.
- Výstavba obchvatů měst a obcí pro silnice II. a III. třídy
- Podpora výstavby a rekonstrukce místních komunikací v oblasti ovlivněné dopravou pro významné průmyslové zóny. .
- Podpora výstavby a rekonstrukce komunikací (mimo komunikací I. třídy) pro zpřístupnění průmyslových zón a podnikatelských areálů, objektů cestovního ruchu, apod.
- Výstavba, modernizace a rekonstrukce infrastruktury pro překračování hranic (Pl, Sk) a související infrastruktury (mimo komunikací I. třídy a dálnic).
- Rozšíření infrastruktury pro pěší a cyklistickou dopravu – zpracování koncepce, projektová příprava a realizace oddělených komunikací pro cyklisty a pěší.
- Rekonstrukce stávajících komunikací, po kterých jsou vedeny mezinárodní a regionální cyklotrasy.
- Realizace opatření na průtazích sídelními útvary pro zvýšení bezpečnosti a preferenci hromadné dopravy – křižovatky, obchvaty, dopravní informační a řídicí systémy.

Oblast podpory 1.2 Rozšíření funkce a kapacity mezinárodního letiště Ostrava a zlepšení jeho dopravního spojení s centrem regionu

Zvýšení kapacity pro osobní i nákladní přepravu včetně zázemí

- Rozšíření infrastruktury a technického vybavení pro provoz letiště (vybavení pro provoz za nízké dohlednosti, rozšíření pojezdových drah, rozšíření odbavovacích ploch pro letadla, přiletová hala).
- Vznik nových služeb (kryté parkoviště), modernizace bezpečnostní infrastruktury (řídicí věž, bezpečnostní komplex).
- Stroje a vybavení pro odbavování letadel, údržbu dráhových systémů a technické prostředky letištního záchranného systému.
- Infrastruktura pro realizaci podnikatelských aktivit souvisejících s leteckým provozem v prostoru letiště.

Zajištění dopravního napojení na Ostravu a okolní města a regiony

- Výstavba napojení letiště na železniční dopravu, včetně pořízení nových kolejových vozidel a výstavba přestupního železničního terminálu.
- Rekonstrukce a výstavba účelových komunikací.

Rozvoj všeobecného letectví v Moravskoslezském kraji

- Podpora rozšíření a modernizace infrastruktury pro všeobecné a sportovní letectví a podpora výstavby heliportů pro vrtulníkovou dopravu.

Oblast podpory 1.3 Rozvoj dopravní obslužnosti

Rozvoj integrovaného dopravního systému na území kraje a podpora regionální veřejné dopravy

- Integrace a zavádění integrovaných systémů veřejné dopravy na úrovni kraje.
- Obnova odbavovacích systémů.
- Zavádění řídicích a informačních systémů pro městskou hromadnou dopravu

Zvýšení atraktivity hromadné dopravy dobudováním související infrastruktury

- Budování a rekonstrukce přestupních terminálů pro přestup mezi jednotlivými dopravními systémy, rekonstrukce a budování vybraných zastávek (včetně železničních).
- Zajištění návaznosti na individuální dopravu (vyčlenění a rozšíření ploch pro dopravu v klidu, záchytná parkoviště, parkoviště typu P+R, ekologické formy parkování), doplňující stavby integrující jednotlivé druhy dopravy.
- Modernizace vozového parku veřejné hromadné dopravy pořízením dopravních prostředků šetrných k životnímu prostředí nebo zvyšujících atraktivitu veřejné dopravy.
- Modernizace a výstavba ekologických systémů městské a příměstské hromadné dopravy, včetně pořízení a modernizace vozidel a doprovodné infrastruktury (drážní doprava a silniční vozidla s alternativním pohonem).

Při pořízování a modernizaci vozidel a rekonstrukci související infrastruktury (úpravy zastávek a stanic) budou upřednostněna řešení zajišťující zlepšení dostupnosti veřejné dopravy pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace.

Oblast podpory 1.4 Infrastruktura integrovaného záchranného systému a krizového řízení

Rozvoj integrovaného záchranného systému a systémů krizového řízení včetně technického a komunikačního zabezpečení

- Systém havarijní komunikace mezi obyvateli, podniky a veřejnou správou
- Zefektivnění systému příjmu tísňových volání, vysílání sil a prostředků.
- Výstavba a rekonstrukce výjezdových stanovišť a pořízení a modernizace jejich technického vybavení.
- Havarijní plány.

3.1.5 Kategorie intervencí

Kód	Název
18	Mobilní železniční prostředky
23	Regionální cesty
24	Cyklistické stezky
25	Městská doprava
29	Letiště
52	Zavádění čisté městské hromadné dopravy
53	Zlepšení – prevence rizika (včetně návrhu a implementace plánů a opatření zaměřených na zvládnutí přírodních a technologických rizik

3.1.6 Příjemci

- Moravskoslezský kraj, organizace jím zřízené a založené;
- obce, dobrovolné svazky obcí, organizace zřízené a založené obcemi a dobrovolnými svazky obcí
- nestátní neziskové organizace.
- Správa železniční dopravní cesty
- dopravci zajišťující veřejnou dopravu
- vlastníci zastávek veřejné hromadné dopravy
- Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje

3.1.7 Flexibilita

Flexibilita nebude využita.

3.1.8 Koordinace s intervencemi jiných OP

Prioritní osa Regionální infrastruktura a dostupnost ROP Moravskoslezsko bude komplementární především k OP Doprava, dále pak k OP Životní prostředí a Integrovanému operačnímu programu, k operačním programům pro přeshraniční spolupráci se Slovenskem a Polskem a bude koordinována v oblasti dopravní infrastruktury s ROP Střední Morava.

Ve vztahu k OP Doprava řeší silnice II. a III. třídy, dále pořízení vozidel pro hromadnou dopravu a opatření k integraci dopravy a budování komunikací pro cyklisty a pěší.

Ve vztahu k OP ŽP a PRV bude řešit místní rekonstrukce a výstavbu místních komunikací, které mají význam pro ekonomický rozvoj, které budou zpravidla součástí komplexních projektů, zatímco OP ŽP řeší generální opravy místních komunikací a PRV místní komunikace v obcích do 2000 obyvatel a s investičním nákladem do 3 mil. Kč.

V oblasti zlepšování kvality ovzduší bude ROP podporovat pořízení vozidel MHD s alternativními pohony bude ve městech, ve kterých v průběhu 5 let alespoň ve třech letech došlo k překročení některého emisního limitu pro suspendované částice frakce PM₁₀, včetně podpůrné infrastruktury pro tato vozidla.

Ve vztahu k IOP bude pak řešit krajskou část infrastruktury pro krizové řízení, které je v majetku a zodpovědnosti kraje.

3.2 Prioritní osa 2 Podpora prosperity regionu

3.2.1 Výchozí stav a zdůvodnění prioritní osy

Tato prioritní osa je zaměřena na podporu prosperity regionu zajištěním dostupnosti infrastruktury veřejných služeb (školství, sociální péče, zdravotnictví), zlepšováním prostředí pro podnikání, rozvoj cestovního ruchu, odstraňováním nevyužívaných ploch a zlepšením vnímání regionu jeho obyvateli, podnikateli působícími v regionu a potenciálními investory a turisty.

Dostupnost a zvyšování kvality a efektivnosti vybraných veřejných služeb

Poskytování veřejných služeb je limitováno nedostatečným materiálním a technickým zajištěním v důsledku omezených finančních prostředků.

Vzdělávání

Vzdělávání musí reagovat na priority vzdělávací politiky – princip celoživotního učení a zvyšování efektivnosti vzdělávacího systému. Významným problémem v této oblasti je znevýhodnění podmínek vzdělávání, které je dáno nižší průměrnou úrovní ekonomického, sociálního a kulturního statutu rodin v kraji a také význam nerovnoměrnosti působení tohoto faktoru v mikroregionech kraje. Cílem vzdělávací politiky Moravskoslezského kraje je eliminovat znevýhodnění dané prostředím rodin, ze kterých pocházejí žáci. Na tyto výzvy je nutno reagovat i v oblasti materiálního vybavení škol, podporou jejich komunitní role a rozvojem zařízení pro aktivní využívání volného času mládeže.

Dalším významným problémem je vyvážení aktuálních požadavků trhu práce vycházejících z rozvoje tradiční ekonomiky kraje (odvětví uhelné, ocelářské, strojírenské, chemické, dřevozpracující a stavebních hmot) se strategickými ekonomickými prioritami (informační technologie, bezpečnost, mechatronika, nové materiály, environmentální technologie, obnovitelné zdroje). Pro řadu vzdělávacích institucí, zejména pro střední školy, je obtížné zajistit, aby jejich vybavení bylo na úrovni současného technologického rozvoje, protože toto vybavení je nákladné. Důraz bude kladen na rozvoj dalšího vzdělávání dospělých realizovaného na SŠ a VOŠ.

V kraji existuje síť veřejných knihoven v níž klíčovou roli hraje Moravskoslezská vědecká knihovna, která poskytuje své informační, koordinační a metodické služby v rámci celého kraje.

Sociální péče

Podobně jako v celé západní Evropě dochází v České republice ke stárnutí obyvatelstva. Rostoucí skupina obyvatel důchodového věku má specifické potřeby, které je nutné zohlednit. Dalšími ohroženými skupinami obyvatel jsou děti a mladiství, etnické menšiny, osoby se zdravotním postižením. Obce a nestátní neziskové organizace zajišťují převážnou část terénních služeb sociální péče. Kraj a velká města naproti tomu zajišťují provoz rezidenčních zařízení s větší kapacitou klientů. S ohledem na vyšší efektivitu a kvalitu sociálních služeb je nutno zavádět ve větší míře terénní a intervenční sociální služby a transformovat rezidenční zařízení dle současných standardů sociální péče.

Zdravotnictví

V Moravskoslezském kraji je střední délka života zejména u mužů kratší než ve zbytku ČR. Tato skutečnost je způsobena stavem životního prostředí (zejména v minulosti), strukturou průmyslu charakterizovanou těžkými provozy se zvýšeným nebezpečím úrazu, stresem, ale i nezdravým životním stylem. Na tuto situaci je nutno reagovat zkvalitňováním zdravotní péče, využíváním moderních technologických postupů a metod, které dovolují poskytovat zdravotnickým zařízením lepší, kvalitnější a efektivnější zdravotní péči svým pacientům. K tomu je nutno zajistit modernizaci přístrojů zdravotnické techniky, případně ke stavebním

úpravám budov tak, aby konstrukčně odpovídaly požadavkům nových technologií a aby zdravotnická zařízení mohla poskytovat zdravotně-sociální péči osobám znevýhodněným jejich zdravotním stavem nebo věkem. Rovněž zavádění informačních technologií ve zdravotnictví přispívá ke zvyšování kvality péče o pacienty a efektivnímu vynakládání zdrojů ve zdravotnictví.

Nezanedbatelnou úlohu v systému zdravotní péče sehrává také zdravotní prevence, která je nezbytnou součástí lékařské péče, neboť sehrává důležitou roli při bránění vzniku onemocnění, umožňuje u pacientů včas odhalit počáteční stadia závažných onemocnění a včas zahájit případnou léčbu.

Cestovní ruch

Region NUTS II Moravskoslezsko disponuje významným potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu především v segmentech pěší turistiky, lyžařské turistiky, cykloturistiky a dále pak v zimních sportech (rekreační sjezdové lyžování) v oblastech Beskyd a Jeseníků. Kromě uvedených existují také příležitosti v rozvoji některých speciálních segmentů – industriálního cestovního ruchu, kongresové turistiky nebo i venkovské turistiky.

V Moravskoslezském kraji existuje poměrně velké množství kulturních, technických a průmyslových památek z nichž mnohé nejsou vhodným způsobem využívány jako atraktivity cestovního ruchu. Některé tyto památky jsou vhodnými kandidáty pro zápis na seznam UNESCO. Mnohým z těchto památek však chybí další doprovodná infrastruktura (přístupové komunikace, parkovací plochy, sociální zařízení apod.).

V Moravskoslezském kraji je trvalý nedostatek turistických atrakcí – velkých zábavních, sportovních a návštěvnických center. Dle monitoringu návštěvníků je zřejmé, že takováto centra výrazně v Moravskoslezském kraji chybí, obzvláště pro cílovou skupinu „rodiny s dětmi“, která je druhou nejpočetnější skupinou návštěvníků.

S výjimkou některých lokalit je v současné době v kraji relativní dostatek ubytovacích zařízení. Mnoho z nich však nedosahuje potřebné kvalitativní úrovně evropského standardu.

Brzdou rozvoje cestovního ruchu v kraji je také poměrně nízká míra proorganizovanosti cestovního ruchu, která je dána především nízkou mírou kooperace veřejného, privátního a neziskového sektoru, což se projevuje především v jeho podpoře. Zřetelná je především nízká míra kooperace ze strany privátních subjektů.

Moravskoslezský region má relativně dostatek turistických informačních center, jejichž kvalita je však mnohdy velmi rozdílná. V některých, především příhraničních částech Moravskoslezského kraje však nejsou turistická informační centra vůbec.

V regionu chybí kvalitní programy pro vzdělávání odborníků pro rozvoj cestovního ruchu, chybí informační a vzdělávací programy resp. semináře k novým formám a produktům cestovního ruchu pro současné poskytovatele služeb cestovního ruchu, které by umožnily zkvalitnění těchto služeb. V portfoliu vzdělávacího systému cestovního ruchu chybí rekvalifikační programy pro vzdělávání obyvatel postižených restrukturalizací problémových regionů, kde mohou být některé formy cestovního ruchu novým či alternativním zdrojem obživy (např. venkovská turistika).

Brownfields

Jedním z důsledků průmyslové historie Moravskoslezského kraje, vývoje sídelní struktury, ale i vývoje zemědělství v posledních 15 letech je existence řady ploch, které ztratily své původní funkční využití – jedná se o bývalé průmyslové areály, krajinu postiženou těžbou uhlí, nevyužívané zemědělské areály i objekty občanské vybavenosti.

Marketing

Moravskoslezský kraj je v současnosti stále spojován s negativním image minulosti, především s těžkým průmyslem (doly, hutě) a jeho následky (zdevastované životní prostředí). Kraj je vnímán jako sociálně slabý, s nízkou kupní silou. Mediální obraz kraje je negativní a je horší než u jiných krajů. Byla zpracována Marketingová strategie kraje na období 2006-2008, která systematicky řeší změnu image regionu.

3.2.2 Cíl prioritní osy

Globální cíl prioritní osy:

Zvýšit prosperitu ekonomiky a kvalitu života v regionu a snížit míru nezaměstnanosti.

Specifické cíle:

- Zvýšit kvalitu života v regionu budováním, modernizací a rekonstrukcí infrastruktury veřejných služeb.
- Zvýšit prosperitu regionu vytvářením podmínek pro rozvoj cestovního ruchu.
- Vhodným způsobem využít opuštěné areály v souladu s potřebami regionu.
- Změnit image kraje.

3.2.3 Strategie dosažení cílů

Prosperita regionu závisí na mnoha faktorech, z nichž regionální operační program bude podporovat rozvoj infrastruktury veřejných služeb, rozvoj cestovního ruchu, regeneraci brownfields a změnu image regionu.

Podpora infrastruktury veřejných služeb se zaměřuje na hmotné investice v oblasti vzdělávání, infrastruktury sociálních, zdravotních služeb, infrastruktury pro využití volného času a zajištění informačních služeb pro občany prostřednictvím sítě knihoven, a dále sociální integraci specifických skupin ohrožených sociálním vyloučením.

V oblasti vzdělávací infrastruktury bude podporována modernizace vybavení škol tak, aby odpovídala požadavkům vzdělávání pro 21. století, bude podporována komunitní role škol a vybavení pro aktivní využívání volného času, a to včetně rekonstrukce budov. Současně budou vytvářeny podmínky pro přípravu a nabídku kvalitních pracovníků pro nová strategická odvětví v množství, které nejen vyhoví současné poptávce, ale bude také iniciovat růst této poptávky v budoucnu. Realizace podpory bude navazovat na Dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje.

Bude podporován rozvoj infrastruktury sociálních služeb včetně infrastruktury pro sociální integraci specifických skupin ohrožených sociálním vyloučením tak, aby byla zajištěna přiměřená dostupnost a odpovídající kvalita těchto služeb v souladu se schválenou Koncepcí sociálních služeb a krajským plánem vyrovnávání příležitostí v Moravskoslezském kraji a připravovaným Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb kraje, v němž bude využito mimo jiné i výstupů z komunitních plánů obcí.

Podpora infrastruktury zdravotních služeb bude zaměřena na zvýšení kvality služeb a efektivní vynakládání zdrojů. Pořizování zdravotnické techniky, případné stavební úpravy budov, zavádění informačních a komunikačních technologií i programy zdravotní prevence budou realizovány v souladu se schválenou Koncepcí zdravotní péče kraje.

V oblasti rozvoje cestovního ruchu bude podpora bude směřovat ke kvantitativně i kvalitativně vyšší úrovni turistických atrakcí, služeb a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu, tvorbě produktových balíčků, zvyšování kvality řízení a organizace cestovního ruchu a využití nových způsobů financování rozvoje cestovního ruchu. Podpora bude poskytována

v souladu s Marketingovou strategií rozvoje cestovního ruchu v turistickém regionu Severní Morava a Slezsko.

Rozvoj lokalit typu brownfields bude podporován vzhledem k tomu, že tato území až na výjimky jsou nezajímavá pro soukromé investice. Lze je prakticky nabízet pro soukromé investice pouze jako „minulý brownfield“, to znamená jako lokality, které již regenerací prošly. Vzhledem k nákladům a budoucím výnosům jsou projekty regenerace brownfields ve velké míře závislé na financování z veřejných zdrojů.

Bude budována image regionu ve vazbě na čtyři oblasti – Moravskoslezský kraj jako nejlepší místo k životu, ke studiu, podnikání a trávení volného času (turistická destinace).

U velkých investic, pokud to bude metodika uznatelných nákladů, veřejné podpory a zadávání veřejných zakázek umožňovat, a to zejména v oblasti regenerace brownfields, infrastruktury veřejných služeb a rozvoje cestovního ruchu, bude podporováno partnerství veřejného a soukromého sektoru.

3.2.4 Hlavní oblasti podpory

Prioritní osa je strukturována do následujících oblastí podpory:

- Infrastruktura veřejných služeb
- Rozvoj cestovního ruchu
- Podpora využívání brownfields
- Marketing regionu

Oblast podpory 2.1 Infrastruktura veřejných služeb

Tato oblast podpory se zaměřuje na hmotné investice v oblasti infrastruktury vzdělávání, sociálních, zdravotních služeb, infrastruktury pro využití volného času a zajištění informačních služeb pro občany prostřednictvím sítě knihoven, včetně sociální integrace specifických skupin ohrožených sociálním vyloučením.

Rozvoj infrastruktury pro vzdělávání bude podporovat rekonstrukce a obnovu kapacit. materiálního a technického vybavení vzdělávacích zařízení a zařízení pro aktivní využívání volného času, která jsou ve správě obcí, kraje i neziskových organizací, občanských iniciativ a podobně, které pomáhají řešit specifické místní a regionální problémy v oblasti vzdělávání a aktivního využití volného času.

Podporovány budou investiční projekty v základním, středním, vyšším odborném školství a ve školských zařízeních se zaměřením na:

- modernizaci vybavení škol, které odpovídá současnému vývoji a moderním výukovým metodám pro praktické i teoretické vyučování tak, aby bylo na požadované úrovni technického vývoje anebo odpovídalo požadavkům zaměstnavatelů na trhu práce;
- podporu komunitní role základních a středních škol (učebny a vybavení pro další vzdělávání, zázemí pro poskytování komunitních služeb);
- podporu doprovodných aktivit, služeb škol (modernizace internátů, jídelen);
- podporu aktivního využívání volného času (modernizace sportovišť, klubů pro zájmové vzdělávání, informační centra mládeže);
- zavádění ICT a multimediálního vybavení a e-learningu do výuky ve školách a školských zařízeních s možností využití pro celoživotní učení.

V oblasti přípravy pracovníků pro strategická odvětví ekonomiky kraje bude podpora poskytována na:

- vytváření vybavení a provozování oborových center praktické přípravy pro klíčové obory MS kraje. Tato centra budou vznikat jak v rámci stávající sítě škol tak při vybraných centrech celoživotního vzdělávání;
- infrastruktura pro přeměnu min. 1 VOŠ na vysokou školu neuniverzitního typu.

Rozvoj infrastruktury pro sociální integraci a služby sociální péče bude zahrnovat podporu projektů, které budou v souladu se Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb na území Moravskoslezského kraje:

- zvyšování kvality sociálních služeb, jako jsou úpravy prostor, zajištění bezbariérovosti, instalace výtahů, zakoupení vybavení aj. ;
- transformace ústavů o velkém počtu uživatelů na koedukovaná zařízení komunitního typu;
- zajištění intervenčních služeb v komplexech za účelem celistvého řešení vzniklých sociálních problémů (např. podpora vzniku poradenského komplexu, který bude řešit problematiku většího počtu cílových skupin prostřednictvím specializovaných poradenských aktivit);
- rozvoj kapacit a materiálního vybavení terénních sociálních a zdravotních služeb;
- rozvoj sítě a materiálního vybavení sociálních zařízení pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace;
- rozvoj sítě a materiálního vybavení sociálních zařízení na podporu rovných příležitostí pro znevýhodněné skupiny obyvatel;
- rozvoj materiálního vybavení zařízení poskytujících služby v oblasti prevence sociálně patologických jevů;
- rozvoj odlehčovacích služeb – ambulantních nebo pobytových služeb poskytovaných osobám se zdravotním postižením a seniorům, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby, o které jinak pečuje v domácnosti.

Podpora zajištění efektivnosti a dostupnosti poskytování zdravotnických služeb

Bude podporována modernizace, rozvoj a vybavení zdravotnických zařízení přispívající ke zvýšení dostupnosti a kvality zdravotní péče a zlepšení zdravotního stavu obyvatel, a to se zaměřením na:

- technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení s ohledem na jeho dostupnost, kvalita a efektivní využívání;
- zvýšení dostupnosti a kvality zdravotnických zařízení pro osoby znevýhodněné jejich zdravotním stavem nebo věkem.

Podpora rozvoje veřejných informačních služeb poskytovaných knihovnami a dalšími obdobnými institucemi

- Výstavba a vybavení nového objektu Moravskoslezské vědecké knihovny v Ostravě jako informačního centra pro rozvoj lidských zdrojů, střediska celoživotního vzdělávání občanů a koordinačního pracoviště pro poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb v kraji.
- Podpora rozvoje knihovnických a informačních služeb s využitím ICT (informačních a komunikačních technologií), podpora automatizace knihovnických agend a internetizace knihoven.
- Podpora tvorby elektronických informačních zdrojů vztahujících se k Moravskoslezskému kraji včetně digitalizace a jejich zpřístupňování široké veřejnosti.

Oblast podpory 2.2 Rozvoj cestovního ruchu

- Revitalizace a zpřístupnění kulturních, technických a průmyslových památek a kulturního dědictví pro jejich využití jako atraktivit cestovního ruchu
- Realizace nových a rozvoj stávajících objektů / center / atraktivit zvyšujících atraktivitu regionu (návštěvnická centra, turistické „rekreačně-zábavní“ a sportovní areály, apod.)

- Cílená podpora vybraných objektů či míst při formálním postupu žádosti o zařazení do UNESCO. Podpora při budování či rekonstrukci vhodné infrastruktury u těchto objektů / atraktivit.
- Výstavba či obnova vybavenosti v oblasti sportu, rekreace a lázeňství
- Modernizace a rozvoj areálů zimních sportů (především v Beskydech a Jeseníkách) s předpokladem možností celoročního využití
- Rozvoj a zvyšování úrovně ubytovacích zařízení
- Obnova, rozvoj a rekonstrukce základní a doprovodné infrastruktury pro cestovní ruch - turistických a cykloturistické trasy, naučné trasy, orientačně-informační systém, hippostezky, infrastruktura pro vodní aktivity a vodní turistiku a „in-line“ sporty.
- Rozvoj upravovaných lyžařských běžeckých tras a areálů
- Zlepšení kvality infrastrukturních služeb cestovního ruchu (cyklobusy, skibusy, cykloservisy apod.).
- Zkvalitnění práce turistických informačních center
- Podpora tvorby nových turistických produktů a produktových balíčků
- Zavádění kvalitativních standardů a certifikace v cestovním ruchu

Oblast podpory 2.3 Podpora využívání brownfields

Podpora bude zaměřena na regeneraci brownfields zejména pro nepodnikatelské účely, resp. na využití brownfields, jejichž plocha pro podnikání bude nižší než 50 %.

U projektů, které budou připravovány jako částečně finančně návratné, předpokládáme financování formou nákladové mezery (dotován je pouze schodek projektu, zisková část projektu není příjemci podpory hrazena).

Podporována bude i regenerace, která nesměřuje přímo k dalšímu investičnímu využití území – vznik zelených ploch, zalesnění je rovněž vhodným způsobem regenerace brownfields, pokud v konkrétní situaci pro ně není jiné, ekonomicky vhodné využití.

- Založení revolvingového fondu regenerace brownfields.
- Podpora majetkoprávního řešení lokalit, včetně zajištění dopravní dostupnosti těchto lokalit pro místní silniční, cyklistickou a pěší dopravu a příprava plánů regenerací formou revolvingového financování.
- Aktualizace a rozvoj databáze brownfields.
- Vzdělávání s tematikou regenerace a revitalizace brownfields pro dotčené subjekty – obce, instituce veřejné správy a odbornou veřejnost.
- Partnerství pro sladění zájmů veřejných a privátních subjektů, které jsou v procesu regenerací a revitalizací zapojeny.

Oblast podpory 2.4 Marketing regionu

Budou podporovány aktivity které budou v souladu s Marketingovou strategií kraje :

Marketingová strategie regionu

- Rozvoj jednotného vizuálního stylu.
- Zabezpečení jednotné prezentace značky kraje v rámci všech komunikačních aktivit – a to jak kraje, tak institucí, které užívají značku kraje ve svých aktivitách.
- Rozvoj obrazového konceptu značky kraje.
- Vznik publikací a prezentací nutných pro podporu image kraje pro cílové skupiny.

Implementace marketingové strategie

- Integrovaná marketingová komunikace – web a e-marketing, integrace aktivit v oblasti e-marketingu, tiskoviny a sladění jejich obsahu a formy, jazykové mutace, výstavy a další.
- Public Relations a externí komunikace – zpracování strategie v této oblasti.
- Budování image institucí regionu.
- Prezentace značky regionu v médiích /multimediální spoty, různé formy inzerce/.

Marketingové analýzy a měření

Pro zpětnou vazbu o naplňování cílů je nutné měřit výsledky konkrétních kroků. Proto součástí Marketingové strategie je i systém marketingových analýz a výzkumů. Klíčové jsou tyto:

- Síla značky MSK (Indexový ukazatel, který vyjadřuje sílu značky a vývoj image)
- Mediální obraz kraje – je zpracováván na základě mediálních analýz
- Spokojenost návštěvníků kraje a Indexy – CSI a CLI (Customer Satisfaction Index a Customer Loyalty Index) dle výzkumu, který probíhá v pravidelných intervalech v rámci destinačního managementu
- Vývoj počtu návštěvníků kraje
- Mediální analýzy.

3.2.5 Kategorie intervencí

Kód	Název
50	Rekultivace průmyslových a zamořených území
55	Propagace přírodních krás
56	Ochrana a rozvoj přírodních památek
57	Podpora zlepšení služeb v turistickém ruchu
58	Ochrana a uchování kulturního dědictví
60	Zdokonalování infrastruktury v kultuře
71	Cesty k integraci a znovuzapojení znevýhodněných osob na trhu práce; boj proti diskriminaci v přístupu na trh práce a v profesním postupu a podpora kladného přístupu k rozmanitosti na pracovišti
72	Navrhování, zavádění a provádění reforem systémů vzdělávání a odborné přípravy s cílem rozvíjet zaměstnatelnost, zvyšování významu základního a odborného vzdělávání a odborné přípravy na trhu práce a neustálé zlepšování dovedností vzdělávacích pracovníků s ohledem na inovace a znalostní ekonomiku.
73	Opatření na zvýšení celoživotní účasti na vzdělávání a odborné přípravě, mimo jiné prostřednictvím opatření zaměřených na snížení počtu osob s nedokončeným vzděláním, segregace předmětů podle pohlaví a zvyšování dostupnosti a kvality základního, odborného a terciárního vzdělávání a odborné přípravy
75	Infrastruktura ve vzdělávání
76	Infrastruktura pro zdraví
77	Infrastruktura pro péči o dítě
79	Další sociální infrastruktura

3.2.6 Příjemci

- Moravskoslezský kraj a organizace jím zřízené a založené;
- obce, dobrovolné svazky obcí a organizace zřízené a založené obcemi a dobrovolnými svazky obcí
- státní podniky;
- nestátní neziskové organizace;
- vzdělávací a poradenské instituce
- školy a školská zařízení dle zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon);
- profesní, oborová a jiná sdružení;
- malé a střední podniky;
- zdravotnická zařízení.

3.2.7 Flexibilita

Flexibilita bude využita pro:

- doprovodné aktivity k infrastruktuře veřejných služeb pro vyškolení personálu a přípravu vzdělávacích programů souvisejících s investicemi,
- vzdělávací aktivity doprovázející investice do firem, rozvoje cestovního ruchu a regenerace brownfields.

3.2.8 Koordinace s intervencemi jiných OP

V oblasti veřejných služeb bude z důvodu doplňkovosti s Programem rozvoje venkova podporován rozvoj infrastruktury těchto služeb i v obcích do 2000 obyvatel.

Oblast podpory Infrastruktura veřejných služeb bude zajišťovat budování a obnovu infrastruktury pro operační programy Lidské zdroje a zaměstnanost a Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

V oblasti regenerace brownfields bude podporována regenerace pozemků do rozlohy 5 ha a u pozemků nad 5 ha jen pozemky, jejichž předpokládané využití pro podnikání nepřesáhne 50 % jejich výměry. Regenerace pozemků pro převážně podnikatelské využití nad 5 ha je zajištěno v OPPI a pozemků do 2 ha v obcích do 2000 obyvatel v PRV.

V oblasti rozvoje cestovního ruchu bude ROP řešit regeneraci památek využívaných pro cestovní ruch. Regenerace památek pro využití v cestovním ruchu bude v ROP řešena bez ohledu na velikost obce, ve které se nacházejí. Program rozvoje venkova bude řešit regeneraci památek v obcích do 2000 obyvatel, které nejsou využívány pro cestovní ruch.

V obcích do 2000 obyvatel budou ROP podporovány projekty rozvoje cestovního ruchu nezemědělských podnikatelských subjektů a majících minimálně dvouletou historii. Podpora projektů rozvoje cestovního ruchu začínajících podnikatelů a podnikatelů podnikajících v zemědělství a lesním hospodářství a NNO v obcích do 2000 obyvatel bude poskytována PRV.

3.3 Prioritní osa 3 Rozvoj měst

3.3.1 Výchozí stav a zdůvodnění prioritní osy

Region Moravskoslezsko je nejlidnatějším krajem v ČR. Na 7 % rozlohy ČR žije 12,3 % populace (1,26 mil.). V regionální metropoli Ostravě žije čtvrtina obyvatel celého regionu, v šestnácti městech nad 10 tisíc obyvatel žije 840 000 obyvatel, to jsou 2/3 obyvatelstva kraje. Průmyslovou činností poznamenané centrum regionu je tvořeno téměř souvislou aglomerací tří největších měst regionu (Ostrava, Havířov, Karviná), která spolu s dvěma dalšími městy (Orlová a Bohumín) a několika obcemi koncentruje téměř 600 000 obyvatel. Tato aglomerace byla postižena útlumem hornictví a restrukturalizací ostatních tradičních odvětví průmyslu. Jedním z nejzávažnějších vnějších projevů restrukturalizace průmyslu je vysoká nezaměstnanost, která je z hlediska relativních srovnání nižší než ve vybraných regionech např. severozápadních Čech, ale z pohledu absolutních čísel představuje přes 20 % všech nezaměstnaných v ČR koncentrovaných převážně na velmi malém území ostravsko-karvinské oblasti. Tato vysoká koncentrace nezaměstnaných přináší s sebou všechny průvodní negativní jevy jako vyšší kriminalitu, užívání drog, vznik čtvrtí s koncentrací sociálně slabých obyvatel aj. Toto území má relativně dobrou, ale mnohdy zastaralou infrastrukturu.

Další skupinou měst jsou regionální průmyslová centra (Opava, Frýdek-Místek, Třinec, Nový Jičín, Krnov, Bruntál, Kopřivnice, Frenštát pod Radhoštěm a Studénka), která tvoří kostru osídlení zbývajících území kraje. Tato města mají svou vlastní průmyslovou základnu, mají zpravidla nižší nezaměstnanost, nežli jádro regionu. Úroveň nezaměstnanosti je v těchto městech ovlivněna aktuálním vývojem v místních firmách, ale i u mnohých z nich i vývojem v centrální aglomeraci kraje (např. vysokou intenzitou dojížděky do centra).

Specifickými městy jsou město Český Těšín, které je menší částí souměstí rozkládajícího se na české a polské straně hranice a město Hlučín, které je z hlediska zaměstnanosti bezprostředně ovlivňováno vývojem v jádru regionu.

Města často neplní funkci katalyzátorů ekonomického rozvoje, neboť nemají dořešeny základní problémy pro svůj harmonický rozvoj (infrastruktura, sociální a zdravotní služby spojené se stárnutím populace, kvalita bydlení zejména na sídlištích, atd.).

Tato prioritní osa je zaměřena na podporu vyváženého rozvoje regionu, na snižování disparit v socioekonomické úrovni uvnitř regionu soudržnosti. Bude zaměřena na rozvoj zajištění dostupnosti infrastruktury veřejných služeb (školské, sociální péče, zdravotnictví), na zlepšování prostředí ve městech a tím zvyšování jejich atraktivity pro obyvatele i pro podnikání, odstraňování nevyužívaných ploch a zlepšení vnímání regionu jeho obyvateli, podnikateli působícími v regionu a potenciálními investory a turisty.

Podpora této prioritní osy bude zaměřena na města s více než 10 000 obyvateli, kterých je v regionu 16, v těchto městech žijí téměř přesně 2/3 obyvatel regionu.

Prioritní osa Rozvoj měst je propojena a úzce svázána s ostatními prioritními osami ROP, které také v různé míře přispívají k vyváženému rozvoji měst a regionu.

3.3.2 Cíl prioritní osy

Globální cíl prioritní osy:

Všestranně zkvalitnit prostředí měst a jejich občanskou i podnikatelskou infrastrukturu v souladu s potřebami jejich udržitelného rozvoje.

Specifické cíle:

- Aktivizace růstového potenciálu měst - revitalizace území měst a zajistit přípravu dalších rozvojových zón pro všechny funkce (podnikání, bydlení, volný čas, cestovní ruch).
- Rozvoj center měst a zvyšování atraktivity města - zajistit harmonický rozvoj území měst a evropský standard ochrany kulturního dědictví, především v centrech měst, kam je koncentrována velká část ekonomických a společenských aktivit.
- Revitalizace sídlišť a veřejných prostranství - stabilizovat kvalitu bydlení a života v předměstích a zónách ohrožených postupným úpadkem.

3.3.3 Strategie dosažení cílů

Ve většině měst se nacházejí prostory, které ztratily své původní využití, zpravidla se jedná o areály s původně výrobní funkcí, často vrostlé do obytných částí měst, která negativně ovlivňují využití území. Tyto prostory lze po jejich regeneraci využít znovu pro výrobní účely, ale často vytvářejí příležitost i pro rozšiřování občanské vybavenosti, nebo i pro bydlení.

Aby se předešlo odlivu obyvatel a návštěvníků z center měst je nutno zatraktivnit centra měst pro podnikání, bydlení i trávení volného času. Zlepšení fyzického prostředí v centrech měst, ale i na sídlištích přispěje k vyšší atraktivitě měst pro rozvoj ekonomických aktivit. Historická centra měst jsou památkově chráněna, což přináší bariéry při jejich využití pro podnikání i bydlení. Na druhé straně rekonstruovaná historická centra jsou lákadlem pro jejich návštěvníky měst i jejich obyvatele.

Velká část obyvatel měst v zejména v ostravsko-karvinské části kraje žije v sídlištích vzniklých v druhé polovině 20. století na okrajích historických měst, která je nutno dovybavit zařízeními občanské vybavenosti, a podpořit zde rozvoj vzdělávacích, sociálních, kulturních, rekreačních a sportovních služeb. Jako jeden z důsledků ekonomické transformace vznikly na okrajích měst, ale někdy i přímo v jejich centrech lokality s koncentrací sociálně slabých obyvatel. Tyto lokality vyžadují komplexní přístup zahrnující zlepšení fyzického prostředí, který musí být doprovázen opatřeními v sociální a bezpečnostní oblasti.

Podpora bude zaměřena na území, u kterých z důvodu jejich charakteru přilákání soukromých investic vyžaduje intervenci veřejného sektoru.

Bude podporována regenerace měst zejména jejich částí, které z různých důvodů bez této podpory nejsou zajímavé pro soukromé investice a aktivity směřující k zlepšování životního prostředí urbanizované krajiny.

3.3.4 Hlavní oblasti podpory

Prioritní osa je strukturována do následující oblasti podpory:

Oblast podpory 3.1 Rozvoj a regenerace měst

Aktivity pro rozvoj měst budou zahrnovat:

- Zlepšení fyzického prostředí v centrech měst a na sídlišťích tak, aby tato plnila reprezentativní, kulturní, sociální a další městské funkce.
- Regeneraci památkových objektů zejména v centrech měst a dalších lokalitách, kde přispějí k atraktivitě měst.
- Rekonstrukci veřejných prostranství zejména v centrech měst a na sídlišťích.
- Budování, obnovu a modernizaci technického vybavení území měst, pro zvýšení jejich atraktivity pro soukromé investice.
- Rozšiřování kulturních sportovních a volnočasových sportovně-rekreačních zařízení a zájmových aktivit, podpora soudržnosti obyvatel s územím, kde žijí.
Tato aktivita se týká zejména sídlištních celků, kde je potřeba dále rozšiřovat možnosti kulturního, společenského a sportovního vyžití, podpořit aktivity v oblasti zájmové a spolkové činnosti s cílem vyšší identifikace obyvatel s místem, ve kterém žijí.
- Rozvoj služeb odrážejících měnící se demografickou strukturu obyvatel – rozvoj terénních služeb pro staré občany, služby pro rodiče s dětmi umožňující jim návrat do práce.
- Realizace programů řešících zlepšení podmínek bydlení, fyzického prostředí dané lokality doprovázené opatřeními k zlepšení sociální situace obyvatel v ekonomicky a sociálně deprivovaných částí měst směřujících například ke zvýšení vzdělanosti a nebo bezpečnosti.

V rámci komplexních projektů regenerace měst, mohou tyto projekty dále zahrnovat i aktivity uvedené v prioritních osách 1 a 2 tohoto programu, jako jsou např.:

- Výstavba, obnova, rekonstrukce a vybavení zařízení pro služby pro obyvatelstvo a podniky – zejména objekty vyšší občanské vybavenosti např. zdravotnických, sociálních služeb, atd.
- Rekonstrukce a využití zchátralých objektů a nevyužívaných ploch pro rozšiřování občanské vybavenosti, rozšiřování ploch zeleně a pro podnikání.
- Dopravní infrastruktura, infrastruktura pro veřejnou dopravu, vybavení pro dopravní obslužnost měst, cyklistické stezky a stezky pro pěší a další.

Podpora bude poskytována základě integrovaných plánů rozvoje měst.

3.3.5 Kategorie intervencí

Kód	Název
50	Rekultivace průmyslových a zamořených území
52	Zavádění čisté městské hromadné dopravy
58	Ochrana a uchování kulturního dědictví
59	Zdokonalování infrastruktury v kultuře
60	Jiná pomoc ke zlepšení kulturních služeb
61	Integrované projekty pro obnovu měst a venkova
68	Opatření ke zvýšení zaměstnanosti žen, snížení nerovnoprávnosti na trhu práce a

	zrovnoprávnění žen práci i v osobním životě, usnadnění péče o dítě a závislé osoby
70	Specifické akce ke zvýšení účasti migrantů na zaměstnanosti s cílem jejich posílit soc. integraci
75	Infrastruktura ve vzdělávání
76	Infrastruktura pro zdraví
77	Infrastruktura pro péči o dítě
78	Infrastruktura pro bydlení

3.3.6 Příjemci

- města, městy zřizované a založené organizace ;
- Moravskoslezský kraj a organizace jím zřizované a založené;
- nestátní neziskové organizace.

3.3.7 Flexibilita

Flexibilita bude využita:

- pro doprovodné aktivity k infrastruktuře veřejných služeb pro vyškolení personálu a přípravu vzdělávacích programů souvisejících s investicemi,
- pro vzdělávací a sociální aktivity doprovázející investice deprivovaných částí měst.

3.3.8 Koordinace s intervencemi jiných OP

V oblasti regenerace brownfields a ploch pro podnikání bude podporována regenerace pozemků do rozlohy 5 ha. Bez omezení plochy bude podporována regenerace brownfields, jejichž předpokládané využití pro podnikání a strategické služby nepřesáhne 50 % jejich výměry.

Výsadba a rekonstrukce zeleně bude podporována pouze jako součást komplexních projektů. Individuální projekty zaměřené na výsadbu a regeneraci zeleně v intravilánech obcí, sloužící k eliminaci dopravy, budou financovány z OP Životní prostředí.

Oblast zlepšení fyzického prostředí a rekonstrukce veřejných prostranství na panelových sídlištích bude řešena prioritní osou 5 Revitalizace panelových sídlišť Integrovaného operačního programu.

3.4 Prioritní osa 4 Rozvoj venkova

3.4.1 Výchozí stav a zdůvodnění prioritní osy

Moravskoslezský kraj má nadprůměrný podíl městského obyvatelstva ve srovnání s ČR, převážnou část rozlohy kraje však tvoří osídlení venkovského charakteru. V Konceptu rozvoje zemědělství a venkova Moravskoslezského kraje, zpracované v roce 2005, je navržena definice venkovského prostoru kraje tak, že zahrnuje obce do 4 000 obyvatel a dále obce včetně měst mezi 4 000 až 10 000 obyvatel, jejichž hustota osídlení je nižší než 200 obyvatel na km². Podle této definice patří do venkovského prostoru 269 obcí (z 299 obcí kraje), jejichž katastr pokrývá necelých 81 % rozlohy kraje a v nichž žije 27 % obyvatel kraje.

Pro Regionální operační program jsou do prioritní osy Rozvoj venkova zahrnuty obce a města s počtem obyvatel do 10 000 (283 obcí, 33,4 % obyvatel kraje).

Venkovský prostor Moravskoslezského kraje není homogenní. Zahrnuje oblasti, ve kterých dochází k vylidňování, charakterizované nevyvážeností věkového složení obyvatelstva, zhoršující se kvalitou služeb a infrastruktury (Bruntálsko, Rýmařovsko, Krnovsko, Odersko, Fulnecko, Vítkovsko), oblasti čelící tlakům městských center plynoucím z rozvoje městských aglomerací (Karvinsko, Třinecko, Frýdecko-Místeko, okolí Ostravy), oblasti s rekreačním potenciálem (Bruntálsko, Rýmařovsko, Krnovsko, oblast Beskyd, Poodří) i oblasti, které mají potenciál stát se významným hnacím prvkem regenerace venkova (Bruntálsko, Rýmařovsko, Krnovsko, Opavsko, Těšínsko, oblast Beskyd, Fulnecko, Odersko, Bílovesko).

Podpora ROP bude s ohledem na komplementaritu s Programem rozvoje venkova (PRV) financovaným z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) zaměřena především na rozvojové póly venkovského prostoru, zajištění dostupnosti veřejných služeb a vytváření podmínek pro rozvoj podnikání.

3.4.2 Cíl prioritní osy

Globální cíl prioritní osy:

Podpořit komplexní rozvoj venkova a zachovat základní funkce venkovského prostoru regionu Moravskoslezsko pro obyvatele, návštěvníky i investory.

Specifické cíle:

- Posílit a zlepšit prostředí venkovských obcí.
- Zachovat a rozvíjet identitu venkovských oblastí, venkovského kulturního a přírodního dědictví.
- Budování a modernizace infrastruktury veřejných služeb na venkově, vybavení pro spolkovou a zájmovou činnost.
-

3.4.3 Strategie dosažení cílů

Budou především podporovány projekty obcí tvořících póly rozvoje venkovského osídlení a komplexní (integrované) projekty založené na středně a dlouhodobých koncepcích rozvoje přirozených venkovských celků (mikroregionů), které budou v závislosti na charakteru těchto celků zaměřeny na vytváření podmínek pro rozvoj nezemědělského podnikání, rozvoj cestovního ruchu, zajištění dostupnosti veřejných služeb, zvyšování bezpečnosti, zvyšování atraktivity pro obyvatele i návštěvníky, zlepšení dopravní dostupnosti atd.

3.4.4 Hlavní oblasti podpory

Prioritní osa je strukturována do následující oblasti podpory:

Oblast podpory 4.1 Rozvoj venkova

Podporovány budou aktivity:

- Obnova, rekonstrukce, modernizace a estetické zlepšení venkovských sídel, veřejných budov, zástavby, veřejných prostranství a zeleně vesnic, památek, místních atraktivit a ostatních důležitých prvků venkovského dědictví.
- Podpora budování infrastruktury a služeb přesahujících působnost jednotlivé obce – občanská vybavenost.
- Rozvoj služeb odrážejících měnící se demografickou strukturu – rozvoj terénních služeb pro staré občany, služby pro rodiče s dětmi umožňující jim návrat do práce.
- Rekonstrukce a využití zchátralých objektů a nevyužívaných ploch pro rozšiřování občanské vybavenosti, rozšiřování ploch zeleně a pro podnikání.
- Podpora výstavby, rekonstrukce a modernizace ploch a objektů pro podnikání.
- Výstavba, obnova, rekonstrukce a vybavení zařízení pro služby pro obyvatelstvo a podniky – zejména objekty občanské vybavenosti např. školská zařízení, zařízení zdravotnických, sociálních služeb, informačních center, základní obchodní infrastruktury, tržnic, atd.
- Rozšiřování kulturních a volnočasových zařízení a aktivit – bude podporována rekonstrukce, nebo výstavba zejména víceúčelových zařízení a ploch využitelných pro spolkové, sportovní, zájmové i kulturní aktivity obyvatel i návštěvníků.
- Podpora zvyšování počítačové gramotnosti – body veřejného přístupu k internetu a vzdělávání obyvatel ve využívání informačních a komunikačních technologií, zejména využívajících širokopásmového internetu.
- Zajištění dopravní obslužnosti venkovských oblastí – pořízení dopravních prostředků veřejné dopravy veřejnými subjekty, nebo subjekty kontrolovanými veřejnou správou.

Budou-li podporovány komplexní projekty rozvoje venkova, mohou tyto projekty zahrnovat i intervence specifikované v prioritních osách 1 a 2 Regionálního operačního programu Moravskoslezsko, pokud jsou nezbytné k dosažení cílů koncepce rozvoje mikroregionu.

3.4.5 Kategorie intervencí

Kód	Název
58	Ochrana a uchování kulturního dědictví
59	Zdokonalování infrastruktury v kultuře
60	Jiná pomoc ke zlepšení kulturních služeb
61	Integrované projekty pro obnovu měst a venkova
69	Opatření ke zvýšení zaměstnanosti žen, snížení nerovnoprávnosti na trhu práce a zrovnoprávnění žen práci i v osobním životě, usnadnění péče o dítě a závislé osoby
75	Infrastruktura ve vzdělávání
76	Infrastruktura pro zdraví
77	Infrastruktura pro péči o dítě
79	Jiná sociální infrastruktura

3.4.6 Příjemci

- obce, dobrovolné svazky obcí a organizace zřizované a založené obcemi a dobrovolnými svazky obcí;
- organizace zřizované a založené Moravskoslezským krajem;
- nestátní neziskové organizace.

3.4.7 Flexibilita

Flexibilita bude využita:

- pro doprovodné aktivity k infrastruktuře veřejných služeb pro vyškolení personálu a přípravu vzdělávacích programů souvisejících s investicemi.

3.4.8 Koordinace s intervencemi jiných OP

Tato prioritní osa bude doplňková k prioritní ose III – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova, zejména ke skupině opatření III.2 Opatření ke zlepšení a kvality života na venkově.

ROP bude podporovat regeneraci brownfields a výstavbu malých průmyslových zón do 5 ha (v obcích do 2000 obyvatel brownfields od 2 ha do 5 ha) a brownfields nad 5 ha, které budou využívány z více než 50 % pro jiné účely než pro výrobu a strategické služby.

ROP bude doplňkově k PRV řešit základní občanskou vybavenost (školství, zdravotnictví a sociální služby) a infrastrukturu pro kulturní, sportovní a další volnočasové aktivity, infrastrukturu a služby přesahující působnost jednotlivé obce, podporu hromadné dopravy, rozvoj spolkové činnosti ve venkovských obcích bez omezení velikosti.

3.5 Prioritní osa 5 Technická pomoc

3.5.1 Výchozí stav a zdůvodnění prioritní osy

Technická pomoc slouží k financování aktivit v oblasti přípravy, řízení, monitorování, evaluace, informování a kontroly Regionálního operačního programu Moravskoslezsko. Dále bude použita pro podporu s aktivit zaměřených na posílení administrativní a absorpční kapacity strukturálních fondů v regionu NUTS II Moravskoslezsko.

3.5.2 Cíl prioritní osy

Globální cíl prioritní osy:

Vytvořit podmínky pro úspěšnou realizaci ROP budováním potřebných administrativních kapacit a stimulací tvorby projektů v rámci všech skupin potenciálních žadatelů.

Specifické cíle:

- Zajistit podmínky pro úspěšnou implementaci ROP.
- Zajistit dostatečné množství kvalitních projektů a rozvojových programů pro ROP a ostatní operační programy a vytvářet příznivé prostředí pro iniciaci těchto projektů.

3.5.3 Strategie dosažení cílů

Tato prioritní osa bude sloužit především Regionální radě NUTS II Moravskoslezsko, jako řídicímu orgánu Regionálního operačního programu Moravskoslezsko pro zajištění potřeb spojených s přípravou, realizací a řízením operačního programu.

Prostředky budou využity pro zajištění vybavení úřadu regionální rady technikou a systémy řízení a zajištění přípravy, řízení, monitorování, evaluace, informování a kontroly regionálního operačního programu.

Bude posilována schopnost řídicího orgánu a spolupracujících institucí zajišťovat veškeré činnosti spojené s řízením, administrací, evaluací, kontrolou a informováním investicemi do rozvoje lidských zdrojů těchto institucí.

Jednou z podmínek úspěšné implementace operačního programu je dostatečná informovanost všech aktérů, která bude zajišťována v rámci publicity programu.

Pro zajištění dostatečné absorpční kapacity regionu bude zajištěno vzdělávání, konzultační a informační podpora pro příjemce všech operačních programů financovaných ze strukturálních fondů dostupných v regionu NUTS II Moravskoslezsko.

3.5.4 Hlavní oblasti podpory

Oblast podpory 5.1 Implementace operačního programu

- Technické zajištění Regionální rady a dalších subjektů zapojených do řízení a implementace operačního programu.
- Tvorba dokumentů potřebných pro řízení operačního programu.
- Vyhodnocení dobrých praktik a mezinárodní výměna zkušeností relevantních k řízení a implementaci operačního programu.
- Příprava a rozvoj lidských zdrojů pro implementaci operačního programu.
- Zajištění administrace operačního programu.
- Zajištění publicity programu.
- Zpracování studií a průzkumů nutných pro řízení, monitorování a hodnocení regionálního operačního programu.

Oblast podpory 5.2 Podpora absorpční kapacity

- Podpora iniciace a přípravy projektů v regionu pro regionální i národní operační programy.
- Podpora realizace projektů (aby obstály a „dotáhly“ realizaci projektů do zdárného konce).
- Rozvoj lidských zdrojů související s přípravou a realizací projektů.

3.5.5 Kategorie intervencí

Kód	Název
81	Mechanismy pro zlepšení politik a návrhu programů, monitorování a hodnocení na národní, regionální a místní úrovni
85	Příprava, realizace, monitoring a kontrola
86	Hodnocení a studie, informace a komunikace

3.5.6 Příjemci

- Regionální rada NUTS II Moravskoslezsko;
- Moravskoslezský kraj.

3.5.7 Flexibilita

Flexibilita bude využita při realizaci vzdělávacích programů pro pracovníky zajišťující řízení a administraci operačního programu i pro příjemce pomoci.

3.5.8 Koordinace s intervencemi jiných OP

Aktivity této prioritní osy budou koordinovány s operačním programem Technická pomoc, realizovaným na národní úrovni.

3.6 Indikátory pro monitoring a evaluaci

3.6.1 Vlastnosti a charakteristiky indikátorové soustavy

Indikátorová soustava Regionálního operačního programu Moravskoslezsko je tvořena za účelem podpory efektivního řízení distribuce finančních prostředků operačního programu. Hlavními uživateli jsou manažeři programu (vč. členů monitorovacího výboru), pracovníci monitoringu a evaluace, Evropská komise, národní koordinátor a jiní sociální a ekonomičtí partneři.

Základní struktura indikátorového systému se odvíjí od třech úrovní jeho využití:

- využití pro charakteristiku sociálně ekonomického prostředí, ve kterém jsou realizovány cíle (tuto úlohu plní kategorie kontextových indikátorů, jejichž volba vychází především z výsledků vstupní sociálně ekonomické analýzy);
- využití pro monitorovací funkce, kde hlavní úloha připadá na indikátory výstupů, kterými jsou sledovány aktivity realizované jednotlivými opatřeními a dále na indikátory výsledků u těch opatření, kde je možno průběžně hodnotit důsledky realizovaných intervencí na chování, kapacitu nebo výkonnost příjemců SF.
- využití pro evaluační funkce, do kterého vstupují všechny indikátory, z kterých lze odvodit úspěšnost programu, a které umožňují v kvantifikované podobě stanovit, jak byly splněny stanovené programové cíle. Nejdůležitějším nástrojem pro evaluaci jsou indikátory dopadu, které slouží pro hodnocení za delší časový úsek a které mohou být základem pro přijímání strategických rozhodnutí.

V programovém dokumentu k Regionálním operačním programům Moravskoslezsko jsou obsaženy tyto základní druhy indikátorů:

- Zdrojové indikátory - informují o finančních zdrojích alokovaných pro každou úroveň pomoci, tj. předem alokované/rozpočtované prostředky na intervenci/program.
- Finanční indikátory - používají se pro periodické monitorování vývoje závazků a plateb určených z fondů pro jednotlivé operace a pro jejich měření nebo programování ve vztahu k oprávněným nákladům.
- Indikátory kontextu - tyto indikátory slouží k charakteristice sociálně ekonomického prostředí, v němž budou realizovány cíle operačního programu.
- Indikátory dopadu - účelem této skupiny indikátorů je informovat o souvislostech, které překračují rámec okamžitých účinků. Měří se pomocí nich plnění rozhodujících cílů operačního programu. Tyto indikátory hrají rovněž důležitou roli při přijímání strategických rozhodnutí (např. revize operačního programu).
- Indikátory výsledku - mají vazbu na bezprostřední - přímý a okamžitý přínos operačního programu. Indikátory výsledku měřící výsledek intervencí jsou důležitým podkladem pro řízení operačního programu po celou dobu jeho implementace.
- Indikátory výstupu - tyto indikátory charakterizují činnosti a podávají informace o výstupech jednotlivých projektů v rámci operačního programu.

3.6.2 Indikátory kontextu

Jak již bylo zmíněno výše, úlohou kontextových indikátorů je nastavení kontextu měření výkonu Regionálního operačního programu Moravskoslezsko. K vystižení kontextových charakteristik sociálně-ekonomické situace byly definovány následující indikátory.

Tabulka 19 - Indikátory sociálně-ekonomické situace

<i>kód</i>	<i>Indikátor</i>	<i>měrná jednotka</i>	<i>zdroj</i>	<i>MSK 2004</i>	<i>ČR 2004</i>	<i>podíl</i>
61.06	Regionální HDP na obyvatele	v PPS (EU 25)	ČSÚ	12 979	15 708	82,1
67.15	Míra registrované nezaměstnanosti	%	ČSÚ	15,66	9,47	
67.10	Míra zaměstnanosti 15+	%	ČSÚ	49,2	54,3	
67.06	Míra ekonomické aktivity 15+	%	ČSÚ	57,6	59,2	
	Podíl městského obyvatelstva	%	ČSÚ	76,7	70,2	
67.05	Zaměstnanost ve službách	Počet v tis. osob	ČSÚ		2 658,5	
	Střední délka života - ženy	Rok	ČSÚ	78,2	79,0	
	Střední délka života - muži	Rok	ČSÚ	70,9	72,6	
	Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních	Počet lůžek na tis. obyvatel	ČSÚ	21	42,4	
81.21 81.22 81.23 81.24	Měrné emise ze stacionárních zdrojů a) tuhé částice b) SO ₂ c) NO _x d) CO	V tunách za rok na km ²	ČHMÚ	1,27 5,18 4,30 26,81	0,59 2,82 2,08 3,51	
	Měrné emise z mobilních zdrojů a) tuhé částice b) SO ₂ c) NO _x d) CO	V tunách za rok na km ²	ČHMÚ	0,38 0,08 2,63 5,06	0,36 0,07 2,06 3,73	

3.6.3 Indikátory dopadu

Měření naplnění cílů operačního programu bude realizováno prostřednictvím níže uvedených indikátorů dopadu.

Měření těchto indikátorů bude probíhat s 1-2 letou periodicitou, v závislosti na uveřejňování statistik jednotnými relevantními poskytovateli informací (zdroji).

První měření dopadů by bude uskutečněno nejdříve po 3 letech od zahájení činnosti regionálního operačního programu.

Tabulka 20 - Indikátory dopadu

<i>kód (nár. číselníku)</i>	<i>Indikátor</i>	<i>měrná jednotka</i>	<i>zdroj</i>	<i>hodnota 2004</i>	<i>indik. cíl</i>
	Měrné emise z mobilních zdrojů na dotčených úsecích <i>relevance priorit: 1 (1.1)</i>	t	(evaluační studie)	0	
85.04.00 Core 22	Přírůstek počtu obyvatel obsluhovaných MHD <i>relevance priorit: 1 (1.3)</i>	mil. osob	Region		
	Přírůstek podílu obyvatelstva napojeného na IDS <i>relevance priorit: 1 (1.3)</i>	%	Region		
	Zkrácení doby mezi vznikem rizikové situace, reakcí a vyřešením <i>relevance priorit: 1 (1.4)</i>	%	Region		
	Zvýšení kvality veřejných služeb – zvýšení spokojenosti občanů s poskytovanými veřejnými službami <i>relevance priorit: 2 (2.1)</i>	index, %	Průzkum veřejného mínění		
	Přírůstek počtu pracovních míst v sektoru cestovního ruchu (v přepočtených počtech) Z toho ženy <i>relevance priorit: 2 (2.2)</i>	Počet	(evaluační studie po 1 roce)	0	
	Zvýšení podílu sektoru cestovního ruchu na vytvořeném regionálním HDP <i>relevance priorit: 2 (2.2)</i>	%	(evaluační studie po 1 roce)		
	Zlepšení vnímání regionu obyvateli <i>relevance priorit: 2 (2.4)</i>	index, %	Průzkum veřejného mínění		
	Snížení záporné hodnoty migračního salda obyvatel <i>relevance priorit: 3 a 4 (3.1, 4.1)</i>	‰	Region	- 1,2	

Dopadové indikátory budou uplatňovány zejména v těchto hlavních oblastech (činnostech):

- tvorba strategických zpráv dle článku 27 Nařízením Rady (ES) č. O/2006;
- tvorba závěrečných a významných výročních zpráv;
- naplnění specifických projektů monitoringu;
- realizace evaluačních studií;
- jiné ad-hoc aktivity a potřeby regionálního operačního programu.

3.6.4 Indikátory výsledku

K měření skutečnosti, kterých bylo dosaženo realizací Regionálního operačního programu Moravskoslezsko by stanoveny níže uvedené indikátory výsledku.

Měření těchto indikátorů bude probíhat s 1 roční periodicitou, v závislosti na uveřejňování statistik jednotlivými relevantními poskytovateli informací (zdroji).

První měření výsledků bude uskutečněno pravděpodobně po 2 letech od zahájení činnosti operačního programu, avšak bude vázáno na ukončení prvních podpořených projektů.

Tabulka 21 - Indikátory výsledku

kód (nár. číselníku)	Indikátor	měrná jednotka	zdroj	hodnota 2004	indik. cíl
85.15.00	Počet odbavených cestujících na letištích relevance priorit: 1 (1.2)	změna v %	Region	216 259	
85.09.00	Podíl nízkopodlažních vozidel ve veřejné dopravě relevance priorit: 1 (1.3)	Zvýšení podílu v %	Region	5	6
85.07.00	Obce zapojené do integrovaných dopravních systémů (IDS) v regionu relevance priorit: 1 (1.3)	Počet	Region	110	240
	Plocha vybudovaných, rekonstruovaných objektů a prostor určených pro poskytování veřejných služeb relevance priorit: 2 (2.1)	m2	Region	0	200 000
88.02.00 Core 35	Počet přímo vytvořených hrubých pracovních míst relevance priorit: 2 (2.2)	Počet	Region	0	100
88.06.00	Změna využití kapacity podpořených subjektů (počet využitých lůžkodní z celkového počtu lůžkodní za rok) relevance priorit: 2 (2.2)	%	Evaluační studie	0	5
81.05.00 Core 29	Plocha revitalizovaných území relevance priorit: 2 (2.3)	Přírůstek plochy revitalizovaného území v km2	MŽP, region	0	2,6
83.13.00	Plocha vybudovaných, rekonstruovaných objektů a prostor určených pro služby občanské vybavenosti relevance priorit: 3 a 4 (3.1, 4.1)	m2	Region	0	200 000
	Počet projektů realizovaných v rámci integrovaného přístupu (akční plány) relevance priorit: 3 (3.1)	Počet	Region	0	20

Výsledkové indikátory budou uplatňovány zejména při:

- řízení operačního programu
- tvorbě výročních a závěrečných zpráv;
- monitoringu a evaluaci;
- ad-hoc činnostech.

3.6.5 Indikátory výstupu

Smyslem indikátorů výstupu je měření toho, co bylo v rámci Regionálního operačního programu Moravskoslezsko podpořeno. K tomuto účelu byly definovány následující indikátory výstupu.

Jejich měření bude probíhat s probíhat s ½ až 1 roční periodicitou, v závislosti monitorovacích a závěrečných zprávách od realizátorů projektů.

První měření výsledků bude možné pravděpodobně teprve v druhém roce realizace Regionálního operačního programu Moravskoslezsko.

Tabulka 22 - Indikátory výstupu

kód (nár. číselníku)	Indikátor	měrná jednotka	zdroj	hodnota 2004	indik. cíl
85.01.00 Core 13	Počet projektů <i>relevance priorit: 1 (1.1, 1.2, 1.3)</i>	Počet	Region	0	110
85.02.00 Core 14	Délka nových silnic <i>relevance priorit: 1 (1.1)</i>	km	Region	0	25
85.03.00 Core 16	Délka rekonstruovaných silnic <i>relevance priorit: 1 (1.1)</i>	km	Region	0	325
26.01.00 Core 31	Počet projektů <i>relevance priorit: 1 (1.4)</i>	počet projektů zaměřených na ochranu proti povodním nebo lesním požárům, případně na další ochranná opatření	region	0	1
68.01.00 core 38	Počet projektů <i>relevance priorit: 2 (2.1)</i>	Počet projektů zaměřených na podporu zdraví	Region	0	30
	Počet projektů <i>relevance priorit: 2 (2.1)</i>	Počet	Region	0	75
88.01.00 Core 34	Počet projektů <i>relevance priorit: 2 (2.2)</i>	Počet	Region	0	100
	Počet podpořených projektů, které získaly finanční podporu na regeneraci brownfields <i>relevance priorit: 2 (2.3)</i>	Počet	Region	0	85
	Počet podpořených marketingových projektů <i>relevance priorit: 2 (2.4)</i>	Počet	Region	0	
83.01.00 Core 39	Počet podpořených projektů na rozvoj městských sídel celkem <i>relevance priorit: 3 (3.1)</i>	Počet	Region	0	100
83.11.00 Core 39	Počet podpořených projektů na rozvoj venkovských oblastí celkem <i>relevance priorit: 4 (4.1)</i>	Počet	Region	0	100
48.01.00	Počet projektů <i>relevance priorit: 5 (5.1, 5.2)</i>	Počet podpořených projektů	Region	0	10

Stejně jako u výsledkových indikátorů budou také indikátory výstupu sloužit především k:

- řízení operačního programu;
- tvorbě výročních a závěrečných zpráv;
- monitoringu a evaluaci;
- ad-hoc činnostem.

4 Realizační část Regionálního operačního programu

Implementační struktura Regionálního operačního programu je v souladu se zákonem č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění zákona č. 138/2006 (dále Zákon). Řídícím orgánem programu je Regionální rada.

Popisy jednotlivých subjektů vycházejí z návrhu Nařízení Rady o obecných ustanoveních ERDF a ESF a FS z 9. 3. 2006.

Cílem je vytvořit jednoduchou a přehlednou implementační strukturu, která bude v maximální možné míře vstřícná vůči příjemcům.

4.1 Implementace programu

Celkovou odpovědnost za realizaci ROP MSK nese řídicí orgán – Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko (dále jen „RR“). Orgány Regionální rady jsou dle Zákona: výbor Regionální rady (dále jen „Výbor“), předseda Regionální rady a úřad Regionální rady (dále jen „Úřad“).

Pro potřeby schvalování kritérií pro výběr projektů a monitorování na úrovni programu bude ustaven Monitorovací výbor ROP MSK. Monitorovací výbor bude založen na principu partnerství za účasti hospodářských a sociálních partnerů.

Funkci Platebního a certifikačního orgánu a Auditního orgánu bude plnit Ministerstvo financí ČR.

4.1.1 Rozdělení kompetencí v rámci ROP NUTS II Moravskoslezsko

Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko je jako řídicí orgán ROP MSK odpovědná za řízení a provádění operačního programu. V souladu se zásadou řádného finančního řízení bude RR zodpovědná zejména za transparentní výběr projektů, monitorování projektů, zajištění spolufinancování z veřejných zdrojů, řízení činnosti monitorovacího výboru, poskytování informací a zpráv, zajištění publicity programu atd. Rozdělení úkolů mezi jednotlivé orgány RR stanovuje Zákon.

Výbor Regionální rady

Výbor RR ROP MSK je ustanoven na základě Zákona. Členové Výboru jsou voleni z členů zastupitelstva Moravskoslezského kraje, který tvoří region soudržnosti Moravskoslezsko.

Kontaktní osoba:	Ing.Evžen Tošenovský
Adresa:	Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko
	Varenská 51/2723
	702 00 Ostrava-Moravská Ostrava
Telefon:	+420 595 622 440
Fax:	+420 595 622 129

Výbor dle Zákona:

- a) schvaluje realizační a řídicí dokumentaci Regionálního operačního programu,
- b) schvaluje opatření, týkající se publicity a informovanosti o Regionálním operačním programu,
- c) schvaluje výběr projektů, kterým Regionální rada poskytne dotaci či návratnou finanční výpomoc,
- d) schvaluje rozpočet a závěrečný účet,
- e) volí předsedu a místopředsedy RR,
- f) jmenuje a odvolává ředitele Úřadu na návrh předsedy RR,
- g) stanovuje organizační strukturu a počet zaměstnanců RR,
- h) schvaluje další záležitosti, pokud tak stanoví jednací řád Výboru.

Výbor Regionální rady je odpovědný za řízení a provádění ROP MSK a dále je odpovědný za:

- a) přípravu, projednání a předložení OP Evropské komisi;
- b) zavedení systému pro shromažďování spolehlivých finančních a statistických informací o provádění OP, zavedení ukazatelů monitorování a hodnocení; předávání těchto údajů v dohodnutém elektronickém formátu Monitorovacímu výboru, Platebnímu a certifikačnímu orgánu (Ministerstvo financí) a Evropské komisi (EK),
- c) zajištění vypracování výroční a závěrečné zprávy o provádění OP a (po schválení Monitorovacím výborem) předložení EK,
- d) zřízení a činnost Monitorovacího výboru programu
- e) zajištění toho, aby Platební a certifikační orgán obdržel všechny potřebné informace o postupech a auditech, prováděných ve vztahu k výdajům pro účely vydání potvrzení o oprávněnosti výdaje,
- f) zajištění toho, aby Auditní orgán obdržel požadované dokumenty a podklady pro účely analytické a zpravodajské činnosti
- g) zabezpečení hodnocení ROP MSK
- h) zajištění toho, aby subjekty, které jsou zapojeny do řízení a provádění OP, včetně příjemců podpory a dalších subjektů zapojených do implementace, povedou samostatný účetní systém, nebo budou používat vhodné kódové označení účtů pro všechny transakce týkající se pomoci,
- i) zabezpečení řízení k prošetření nesrovnalostí a zasílání hlášení o nesrovnalostech
- j) zajištění nápravných opatření v případě vzniklých nedostatků
- k) zajištění shody s národními politikami a politikami Společenství, zvláště s ohledem na zadávání veřejných zakázek, pravidla veřejné podpory, ochranu životního prostředí a rovné příležitosti,
- l) zajištění zdrojů národního spolufinancování,
- m) poskytnutí informací, které Evropské Komisi umožní provést vyhodnocení velkých projektů
- n) plnění povinností, týkajících se informací a propagace OP
- o) výběr projektů, kterým Regionální rada poskytne dotaci či návratnou finanční výpomoc

Úřad Regionální rady (dále „Úřad“)

Úřad je výkonným orgánem RR, který zabezpečuje veškeré úkoly spojené s funkcí řídicího orgánu ROP MSK s výjimkou těch záležitostí, které jsou svěřeny nebo vyhrazeny Výboru a předsedovi RR. Úřad také plní úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti RR.

Kontaktní osoba:	Ing. David Sventek, MBA
Adresa:	ředitel ÚRR, Ostrava
	Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko – úřad Regionální rady
	Varenská 51/2723
	702 00 Ostrava-Moravská Ostrava
Telefon:	+420 596 658 197
Fax:	+420 596 658 199

Úřad zajišťuje zejména následující úkoly:

- a) přijímání žádostí o podporu a organizování výzev k předkládání projektů,
- b) podávání informací o programu,
- c) posouzení formálních náležitostí a přijatelnosti předkládaných projektů,
- d) zajištění kvalitativního hodnocení projektů,
- e) přípravu smluv o financování projektu,

- f) monitorování plnění pravidel pro zadávání veřejných zakázek při realizaci úspěšných projektů,
- g) kontrola postupu prací na jednotlivých projektech,
- h) zajištění fungování monitorovacího systému – elektronické evidence dat pro monitorování a vyhodnocení implementace programu,
- i) zpracování údajů o výdajích jako podkladů pro certifikaci,
- j) příprava podkladů pro výroční a závěrečnou zprávu ROP MSK,
- k) provádění a zajištění výkonu finančních kontrol realizace projektů s cílem ověřit, zda spolufinancované výrobky a služby byly dodány a požadované výdaje byly vynaloženy v souladu s podmínkami smlouvy o financování projektu a legislativou ČR i EU,
- l) přezkoumání předložených žádostí o proplacení uskutečněných výdajů konečnými příjemci podpory (především ověření souladu se stanovenými výkonovými cíli a finančním plánem projektu, souladu s politikami a legislativou ČR i EU, posouzení, zda výdaje jsou uznatelné, atd.),
- m) zajišťování publicity,
- n) příprava rozpočtu a závěrečného účtu RR.

Implementační, platební a kontrolní funkce Úřadu jsou striktně odděleny.

Předseda Regionální rady

Je statutárním orgánem Regionální rady a zastupuje ji navenek. Ze své činnosti je odpovědný Výboru.

Předsedu v jeho nepřítomnosti zastupuje místopředseda. Je-li zvoleno více místopředsedů, předsedu zastupují místopředsedové v pořadí stanoveném Výborem.

4.2 Úkoly příjemců, systém výběru projektů

4.2.1 Úkoly příjemců

Předkladatel předloží návrh projektu pověřeným pracovníkům Úřadu. Příjemcem podpory může být pouze osoba s právní subjektivitou.

Příjemci bude poskytnuta finanční pomoc na základě smlouvy o financování mezi příjemcem a řídicím orgánem na základě zákona 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Příjemce zajišťuje:

- a) zpracování žádostí o poskytnutí pomoci, zahrnující identifikaci, hodnocení a přípravu projektu včetně finančního plánu;
- b) přípravu zadávací dokumentace projektu;
- c) v úzké koordinaci s Řídicím orgánem zadávání veřejných zakázek a podpis příslušných smluvních dokumentů s dodavateli;
- d) řádnou realizaci projektu dle smluv uzavřených s vybranými dodavateli;
- e) ověřování a proplácení ověřených faktur dodavatelům;
- f) fungující oddělený účetní systém projektu ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů;
- g) vnitřní finanční kontrolu,
- h) podávání pravidelných zpráv Řídicímu orgánu o postupu projektu a případně příležitostných zpráv během přípravy;
- i) zpracování a předávání podkladů Řídicímu orgánu pro monitorování;
- j) regionální a místní publicitu a informační tabule na místě staveb ve smyslu příslušných pravidel EU.

Koneční příjemci odpovídají za to, že výdaje projektů, požadované k proplacení v rámci ROP MSK, jsou uznatelné a že při realizaci projektu budou dodrženy podmínky smlouvy o financování a příslušná legislativa ČR i EU.

Při předkládání žádostí o platby příjemci odůvodní předkládané výdaje a doloží, že odpovídají podmínkám realizace projektů obsažených ve smlouvě o financování. Veškeré platební nároky musí být podloženy doklady, které prokáží, že se jedná o prostředky vynaložené efektivně, hospodárně, účelně a transparentně.

Příjemci musí zajistit vedení dokumentace o projektech, která bude dostatečnou pomůckou pro audit, zaměřený na finanční toky.

Příjemci musí umožnit, aby doklady o projektech byly kdykoliv k dispozici pro kontroly a auditní šetření, prováděné oprávněnými osobami nebo subjekty. Doklady budou archivovány v souladu s platnou legislativou EU i ČR.

4.2.2 Systém výběru projektů

Předkladatel předloží návrh projektu Řídícímu orgánu – Úřadu – územní pracoviště dle místa realizace projektu.

Územní pracoviště Úřadu posoudí formální úplnost a přijatelnost projektu a zajistí jeho kvalitativní hodnocení dle stanovených výběrových kritérií.

Schválení projektů, kterým bude poskytnuta finanční pomoc z prostředků ROP MSK, je v kompetenci Výboru. Úřad informuje o výsledcích jednání Výboru a o jeho rozhodnutí příjemce.

Obecná kritéria výběru projektů v ROP

Kritéria pro hodnocení projektů zahrnou jak kritéria společná pro všechny oblasti podpory, tak i specifická kritéria pro hodnocení projektů v rámci jednotlivých oblastech podpory.

Při schvalování projektů jsou závazná následující obecná kritéria:

- soulad s prioritami NSRR
- regionální dopad a význam projektu
- hospodářský a sociální přínos, zejména dopad na regionální rozvoj
- vyhodnocení z hlediska horizontálních témat
- udržitelnost projektu

4.3 Finanční řízení

Prostředky z rozpočtu EU (SF) budou Evropskou komisí zasílány na účet Platebního a certifikačního orgánu. V rámci Platebního a certifikačního orgánu metodicky řídí finanční prostředky z rozpočtu EU (SF) oddělení Metodiky finančního řízení a plateb MF ČR, které rovněž bude realizovat převody prostředků z rozpočtu EU (SF) do státního rozpočtu.

Systém finančních toků prostředků z rozpočtu EU (SF) u ROP je založen na principu financování žádostí o platbu z prostředků Regionální rady, která obdržela prostředky na financování podílu financovaného z rozpočtu EU (SF) z rozpočtu kapitoly MMR a podílu prostředků odpovídajícímu národnímu spolufinancování z rozpočtu kapitoly MMR a z rozpočtů krajů. Prostředky z rozpočtu EU (SF) jsou následně zpětně proplaceny PCO na účet správce kapitoly MMR.

Systém finančních toků SF/CF

Platby příjemcům probíhají formou ex-post plateb (zpětné proplacení příjemcem již uskutečněných výdajů) či formou ex-ante plateb (formou poskytnutí prostředků příjemci před realizací jeho výdajů na projekt).

1. Příjemce na základě uskutečněných výdajů vystavuje žádost v CZK o proplacení prostředků z rozpočtu Regionální rady (odpovídající evropskému i národnímu podílu), přičemž žádost je předložena ke kontrole a schválení řídicímu orgánu
2. Řídicí orgán žádost příjemce schvaluje a dává pokyn finančnímu útvaru k provedení platby na účet příjemce;
3. Finanční útvar Úřadu provádí platbu z rozpočtu Regionální rady na účet příjemce;
4. Řídicí orgán na základě potvrzení od finančního útvaru Regionální rady o provedených úhradách z rozpočtu Regionální rady vystavuje souhrnnou žádost o provedení platby prostředků z rozpočtu EU (SF) z účtu Platebního a certifikačního orgánu do příslušné kapitoly státního rozpočtu;
5. Žádost o platbu je předána správci kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj, který ji potvrzuje;
6. Platební a certifikační orgán provádí kontrolu předložené souhrnné žádosti, její zaúčtování (rozhodným datem pro stanovení kurzu pro přepočet prostředků z CZK na EUR je datum zaúčtování Platebním a certifikačním orgánem) a následně úhradu prostředků z rozpočtu EU (SF) do kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj ;
7. Platební a certifikační orgán žádá po provedení certifikace Evropskou komisí o doplnění prostředků na jeho účtu;
8. Evropská komise žádost odsouhlasí a zasílá prostředky na účet Platebního a certifikačního orgánu.

Platební a certifikační orgán (PAC)

PCO určuje vláda. Výkonem funkce PCO pro strukturální fondy („SF“) a Fond soudržnosti („CF“) bylo rozhodnutím ministra financí, vydaném na základě usnesení vlády č. 198 ze dne 22. února 2006, pověřen odbor Národní fond Ministerstva financí ČR.

PCO provádí zejména následující činnosti:

- spravuje prostředky, poskytnuté z rozpočtu EU (SF) na účtech zřízených u ČNB;
- vypracovává a předkládá žádosti o průběžné platby a závěrečné platby Evropské komisi pro všechny programy na základě výkazů výdajů předložených řídicími orgány;
- přijímá platby z Evropské komise;
- na základě kontroly souhrnných žádostí, předkládaných řídicími orgány, převádí prostředky z rozpočtu EU (SF) do příslušných kapitol státního rozpočtu;
- účtuje o účetních případech za oblast prostředků PCO v rámci účetní jednotky Ministerstvo financí;
- vede systém finančního výkaznictví pro prostředky PCO;
- certifikuje uskutečněné výdaje a vypracovává certifikát o uskutečněných výdajích, který zasílá spolu s žádostí o průběžnou platbu nebo závěrečnou platbu Evropské komisi;
- pro účely certifikace ověřuje řádné fungování řídicího a kontrolního systému na všech úrovních implementace, a to včetně kontrol na místě;
- vytváří a aktualizuje metodické pokyny pro provádění certifikace výdajů rozpočtu EU (SF) a pro finanční toky a kontrolu prostředků z rozpočtu EU (SF);
- vrací neoprávněně vyplacené výdaje, včetně úroků z nich Evropské komisi, nebylo-li v souladu s pravidly ES rozhodnuto o jejich realokaci v rámci programu, ve kterém k neoprávněnému čerpání prostředků došlo;
- vrací nevyužité prostředky Evropské komisi;
- na základě odhadů, vypracovaných řídicími orgány, předkládá souhrnně za všechny řídicí orgány aktualizované odhady týkající se žádostí o platby (výhled výdajů) Evropské komisi pro běžný a následující rok do 30. dubna;
- postupuje podle pravidel řídicí kontroly;
- reaguje na připomínky a doporučení Evropské komise;

- zajišťuje koncepci a metodiku rozvoje IS VIOLA SF/CF pro výkon funkce PAC včetně datové komunikace s monitorovacím systémem SF;
- vyhodnocuje čerpání alokací SF a CF, resp. sleduje plnění pravidla $n+2$ ($n+3$); předkládá AO manuály postupů Platebního a certifikačního orgánu

Finanční útvar Úřadu provádí zejména následující:

- zajišťuje převody prostředků příjemcům na financování projektů spolufinancovaných z rozpočtu EU z prostředků rozpočtu RR, a to do 15 pracovních dnů od obdržení žádosti o platbu z ŘO;
- provádí přesnou a úplnou evidenci převodů prostředků příjemcům z prostředků rozpočtu RR;
- sděluje ŘO požadované údaje o provedených převodech prostředků příjemcům dle své evidence (zejména údaje o příjemci, výši převedených prostředků, den platby příjemci);
- při provádění jednotlivých činností spojených s převody prostředků příjemcům postupuje v souladu s interními písemnými pracovními postupy (manuály).

Podrobnější postupy v rámci finančního řízení jsou uvedeny v Metodice finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007-2013, zpracované Ministerstvem financí ČR.

4.4 Kontrolní systém

Auditní orgán

Auditní orgán (dále AO) se zřizuje ve smyslu čl. 59 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999 (dále Obecné nařízení). Usnesením vlády ČR č. 198 ze dne 22. února 2006 je výkonem funkce AO pro SF pověřeno Ministerstvo financí. Výkonem funkce AO pro SF byl rozhodnutím ministra financí pověřen útvar Centrální harmonizační jednotky pro finanční kontrolu Ministerstva financí, který je funkčně nezávislý na řídicích orgánech a na platebním a certifikačním orgánu (dále PCO).

V souladu s požadavky relevantní legislativy ES a právních předpisů ČR provádí AO zejména následující činnosti:

1. zajišťuje audit připravenosti řídicích a kontrolních systémů programů;
2. předkládá Evropské komisi před podáním první žádosti o průběžnou platbu a nejpozději do 12 měsíců od schválení příslušného programu zprávu posuzující nastavení řídicích a kontrolních systémů programu včetně stanoviska k jejich souladu s příslušnými ustanoveními právních předpisů ES;
3. předkládá Evropské komisi do 9 měsíců po schválení příslušného programu strategii auditu zahrnující subjekty, které budou audity provádět;
4. zajišťuje provádění auditu ve veřejné správě za účelem ověření účinného fungování řídicích a kontrolních systémů programů;
5. předkládá každoročně Evropské komisi aktualizovanou strategii auditu, metodu výběru vzorků pro audity operací a orientační plánování auditů zajišťující provedení auditů u hlavních subjektů a rovnoměrné rozložení auditů na celé programové období;
6. předkládá každoročně Evropské komisi konsolidovaný plán auditů prostředků poskytovaných ze SF;
7. kontroluje čtvrtletně plnění konsolidovaného plánu auditů a informuje o tomto plnění PCO;
8. zajišťuje, že PCO obdrží pro účely certifikace výsledky všech auditů provedených AO nebo z jeho pověření;

9. zajišťuje provádění auditu ve veřejné správě na vhodném vzorku operací pro ověření výdajů vykázaných Evropské komisi;
10. zajišťuje metodické vedení dalších auditních subjektů zapojených do auditů ve veřejné správě u všech programů;
11. dohlíží na kvalitu auditů ve veřejné správě prováděných dalšími auditními subjekty u projektů spolufinancovaných z SF;
12. podílí se na tvorbě a aktualizaci metodických pokynů pro provádění auditu ve veřejné správě prostředků programů;
13. předkládá každoročně v období od roku 2008 do roku 2015 Evropské komisi výroční kontrolní zprávu, která obsahuje zjištění z auditů provedených během předchozího roku v souladu se strategií auditu programů, jakož i nedostatky zjištěné v řídicích a kontrolních systémech programů. Informace týkající se auditů provedených po 1.6. 2015 budou zahrnuty do závěrečné zprávy o kontrole, která je podkladem pro prohlášení o uzavření;
14. vydává každoročně pro Evropskou komisi stanovisko k tomu, zda fungování řídicího a kontrolního systému poskytuje přiměřenou záruku, že výkazy výdajů předložené Evropské komisi jsou správné a že související transakce jsou zákonné a řádné;
15. účastní se auditních misí Evropské komise na prověřování aspektů řídicího a kontrolního systému, které vyplynuly z výroční kontrolní zprávy;
16. předkládá prohlášení o částečném uzavření, ve kterém hodnotí zákonnost a řádnost dotčených výdajů dle čl. 88 Obecného nařízení;
17. předloží Evropské komisi nejpozději do 31. 3. 2017 prohlášení o uzavření, ve kterém vyhodnotí platnost žádosti o závěrečnou platbu a zákonnost a řádnost souvisejících transakcí zahrnutých do závěrečného výkazu výdajů;
18. spolupracuje s Evropskou komisí při koordinaci plánů auditů a auditorských metod a vyměřuje si s ní výsledky z provedených auditů;
19. zajišťuje, aby byly při auditorské činnosti uplatňovány mezinárodně uznávané auditorské standardy;
20. provádí analýzu nahlášených nesrovnalostí pro účely zpracovávání prohlášení o uzavření nebo částečném uzavření;
21. zpracovává každoročně zprávu o výsledcích finančních kontrol za programy pro vládu ČR.

AO nese odpovědnost za zajištění výše uvedených činností s tím, že při zachování vlastní odpovědnosti může vybrané činnosti delegovat na další auditní subjekty.

Je přípustná pouze jedna úroveň pověření k výkonu výše uvedených činností (tj. auditní subjekt nemůže činnostmi pověřit další subjekt), a to na základě veřejnoprávní smlouvy.

Systém finanční kontroly

Ministerstvo financí jako ústřední správní úřad pro finanční kontrolu v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, metodicky řídí, koordinuje a zajišťuje výkon finanční kontroly v rámci operačního programu. Základním východiskem pro vydávání dílčích metodických pokynů, konzultovaných s příslušnými orgány Evropské komise, jsou platné právní předpisy ČR a ES .

V kontrolním systému musí být zřetelně oddělen systém kontroly ve veřejné správě a řídicí kontroly od systému interního auditu a auditu ve veřejné správě.

Vnitřní kontrolní systém

Všechny orgány podílející se na implementaci operačního programu budou mít zaveden potřebný řídicí a kontrolní systém, který bude v souladu s národní legislativou a bude způsobilý včas identifikovat administrativní, systémové nebo záměrné chyby a vytvářet podmínky pro prevenci vzniku chyb.

Řídicí kontrola

je zajišťována odpovědnými vedoucími zaměstnanci a tvoří součást vnitřního řízení všech subjektů zapojených do implementace operačního programu, při přípravě operací před jejich schválením, při průběžném sledování uskutečněných operací až do jejich konečného vypořádání a vyúčtování a následného prověření vybraných operací v rámci hodnocení dosažených výsledků a správnosti hospodaření.

S ohledem na principy účinného a efektivního řídicího a kontrolního systému v průběhu implementace programu bude zajištěno, že:

- a) všechny subjekty zapojené do řízení a kontroly programu mají jednoznačně stanoveny konkrétní funkce, a to jak v rámci celého systému implementace tak i v rámci každého subjektu zvlášť;
- b) je dodržována zásada oddělení platebních, řídicích a kontrolních funkcí mezi jednotlivými subjekty zapojenými do implementace programu i v rámci subjektů samotných;
- c) jsou stanoveny jednoznačné postupy pro zajištění správnosti a způsobilosti výdajů vykazovaných v rámci programu;
- d) jsou zavedeny spolehlivé účetní systémy, systémy monitorování a systémy finančního výkaznictví;
- e) je zaveden systém podávání zpráv o implementaci programu a projektů a monitorování;
- f) jsou přijata opatření pro provádění auditu fungování řídicího a kontrolního systému;
- g) jsou zavedeny takové systémy a stanoveny takové postupy, které zajistí podklady pro audit (audit trail);
- h) jsou stanoveny postupy hlášení a monitorování pro nesrovnalosti a vymáhání neoprávněně vyplacených částek.

Pro každou úroveň řízení a implementace programu bude vypracován manuál vnitřního kontrolního systému ve formě řízené dokumentace, která bude obsahovat detailní popis pracovních postupů pro prováděné činnosti.

Interní audit

Útvar interního auditu bude funkčně nezávislý a organizačně oddělený od řídicích a výkonných struktur a bude podřízen příslušnému vedoucímu orgánu veřejné správy.

Útvary interního auditu budou v pravidelných intervalech prověřovat vnitřní kontrolní systém. Jejich činnost bude kromě jiného zahrnovat prověřování plnění základních požadavků na vnitřní kontrolní systém. Významnou součástí bude též předkládání doporučení ke zdokonalování kvality vnitřního kontrolního systému, k předcházení nebo zmírnění rizik, k přijetí opatření k nápravě zjištěných nedostatků a konzultační činnost.

Zprávy z interních auditů pravidelně prováděných na jednotlivých úrovních implementace budou předkládány příslušnému vedoucímu orgánu veřejné správy. Zprávy z interních auditů na úrovni zprostředkujících subjektů budou předkládány útvaru interního auditu na úrovni řídicího orgánu. Jednotný přístup k auditu na všech úrovních implementace a reportování zjištění auditu bude podkladem pro řízení rizik na úrovni řídicího orgánu.

Kontrola ve veřejné správě (primární systém)

Řídicí orgán (dále ŘO) odpovídá za řízení a provádění operačního programu v souladu se zásadou řádného finančního řízení, a proto zajišťuje, aby operace byly pro financování vybírány podle kritérií pro operační program a aby po celou dobu provádění byly v souladu s příslušnými předpisy Společenství a s vnitrostátními předpisy. ŘO zajišťuje výkon kontroly v rámci primárního systému tím, že ověřuje dodání spolufinancovaných produktů a služeb a skutečné vynaložení výdajů na operace vykázaných příjemci. ŘO zajišťuje existenci systému pro záznam a uchovávání účetních záznamů v elektronické podobě pro každou operaci a shromažďování údajů nezbytných pro audit. Úkolem ŘO je také zajistit, aby postupy a

všechny dokumenty týkající se výdajů a auditů operačního programu byly Evropské komisi a Účetnímu dvoru k dispozici po dobu tří let od uzavření operačního programu.

Audit ve veřejné správě (sekundární a centrální systém)

Za výkon auditu ve veřejné správě na všech úrovních realizace finančních prostředků z operačního programu podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s přímo použitelnými předpisy Evropských společenství, je odpovědný AO. V rámci sekundárního systému ověřuje účinnost systému finančního řízení a kontroly a následně testuje správnost rizikových transakcí v souladu s mírou přípustného rizika pro oblast primárního systému. V rámci centrálního systému AO na základě zbytkového rizika ověřuje a hodnotí přiměřenost a účinnost fungování primárního a sekundárního systému a provádí audit vzorku operací.

Kontrola Nejvyššího kontrolního úřadu

Nejvyšší kontrolní úřad je oprávněn vykonávat nezávislou kontrolní činnost ve smyslu příslušných ustanovení zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů.

Auditní činnosti prováděné orgány Evropské komise a Evropským účetním dvorem

Evropská komise se přesvědčí, že v rámci daného operačního programu byly zavedeny a účinně fungují řídicí a kontrolní systémy v souladu s článkem 72 odst. 1 Obecného nařízení. Tento audit provádí Evropská komise na základě výročních kontrolních zpráv a stanoviska AO k těmto zprávám a na základě vlastních auditů.

Evropský účetní dvůr, který v rámci své působnosti vykonává samostatné a nezávislé kontroly vyplývající z jeho působnosti.

Nesrovnalosti

Všechny orgány podílející se na implementaci operačního programu mají povinnost hlásit ŘO zjištěná podezření na nesrovnalosti. ŘO podezření prošetří a ta, která se na základě kontrolních zjištění prokáží jako opodstatněná, předá věcně příslušným orgánům k zahájení správního nebo soudního řízení. Hlášení kontrolních orgánů je třeba vždy považovat za opodstatněné. ŘO zároveň do patnáctého dne následujícího měsíce hlásí tato opodstatněná podezření subjektům zapojeným do vnější úrovně hlášení.

4.5 Monitorování

Monitorovací výbor

Monitorovací výbor se zřizuje v souladu s článkem č. 62 Nařízení. Cílem Monitorovacího výboru je zajistit účinnost a kvalitu poskytované pomoci.

Členy monitorovacího výboru volí Výbor a jmenuje předseda RR a zohlední přitom nutnost naplnění principu partnerství.

Povinností Monitorovacího výboru je zajistit dohled nad realizací ROP MSK, zejména nad zajištěním souladu s předpisy ES a legislativou ČR, dosažením cílů programu při efektivním využití veřejných prostředků, aj.

Monitorovací výbor bude zajišťovat zejména následující úkoly v souladu s článkem 64 Nařízení:

- a) sledování přípravy, realizace a vyhodnocení OP, jeho efektivnosti a účinnosti,
- b) posouzení a schválení kritérií pro výběr projektů, včetně veškerých revizí těchto kritérií
- c) hodnocení postupu při dosahování konkrétních cílů OP a při dosahování cílů pro každou prioritní osu programu
- d) analýza výsledků realizace OP,
- e) posouzení a schvalování výroční a závěrečné zprávy OP před jejich zasláním Evropské komisi,
- f) návrhy řídicímu orgánu k revizi či přezkoumání ROP MSK za účelem dosažení cílů ROP MSK, včetně finančního řízení.
- g) Zváží a schválí veškeré návrhy na úpravu obsahu rozhodnutí komise o příspěvku ERDF a FS

Pro monitoring OP bude využíván Monitorovací systém strukturálních fondů (MSSF). Systém umožní poskytnutí požadovaných výstupů pro potřeby Evropské komise.

Výroční a závěrečné zprávy o implementaci

Řídicí orgán zasílá Komisi výroční zprávu o implementaci (po schválení Monitorovacím výborem) do 30. června následujícího roku, přičemž první zpráva bude Komisi předložena v roce 2008.

Závěrečná zpráva o implementaci bude postoupena Evropské komisi do 31.3.2017.

Všechny výroční a závěrečné zprávy o implementaci by měly obsahovat následující informace:

- důležité socio-ekonomické trendy se vztahem k podpoře, včetně národních, regionálních a sektorových politik,
- postup v realizaci prioritních os a opatření ve vztahu k jejich specifickým cílům, s kvantifikací jejich fyzických indikátorů a indikátorů výsledků a dopadů
- finanční implementace pomoci, sumarizace celkových výdajů, proplacených Platebním a certifikačním orgánem pro každé opatření a záznamy o celkových platbách ze strany Evropské komise a dále kvantifikace finančních indikátorů
- všechny kroky ze strany Řídicího orgánu a Monitorovacího výboru pro zajištění kvality a efektivnosti implementace, především:
 - monitorování, finanční kontrola a hodnocení opatření, včetně organizování sběru dat,
 - přehled všech podstatných problémů vyskytujících se při řízení podpory a přehled přijatých opatření,
 - opatření pro zajištění publicity,
- kroky k zajištění slučitelnosti s politikou Společenství.
- opatření, přijatá pro zajištění informovanosti a publicity OP
- informace o významných problémech, vztahujících se k dodržování souladu s politikami Společenství, které byly zjištěny během implementace OP, a přijatá opatření pro jejich nápravu
- vývoj ve financování velkých projektů
- využití pomoci vrácené Řídicímu orgánu nebo jinému veřejnému orgánu v období provádění OP dle článku 99 (2) Nařízení

Každoročně poté, co bude výroční zpráva postoupena Evropské komisi, bude EK a Řídicí orgán posuzovat hlavní výstupy z předchozího roku. Po tomto posouzení může EK vznést připomínky a Řídicí orgán bude Komisi následně informovat o opatřeních, přijatých na základě těchto připomínek. Pokud Evropská komise dojde k závěru, že přijatá opatření jsou nedostatečná, může doporučit Řídicímu orgánu změny vedoucí k zefektivnění

monitorování nebo řízení podpory. Řídící orgán by měl na takovéto doporučení reagovat zavedením doporučených změn, nebo vysvětlením, proč navržená doporučení nebyla akceptována.

Odstraňování nedostatků v monitorovacím a řídicím systému – podle doporučení Komise – je jednou z podmínek pro uskutečnění průběžných plateb.

4.6 Hodnocení programu

Ex-ante hodnocení ROP MSK

Pro zajištění efektivnosti pomoci Společenství ze strukturálních fondů bude v souladu s čl. 46 Nařízení zajištěno ex-ante hodnocení, mid-term hodnocení a ex-post hodnocení, navržené pro vyhodnocení dopadů a analýzu efektů na specifické strukturální problémy.

Ex-ante hodnocení má za cíl ověřit vhodnost navrhovaných cílů a prioritních os ROP MSK a jejich vzájemnou provázanost, ale například i přiměřenost. Jde o mnohostranný proces, jehož výsledkem jsou expertní názory a doporučení, vypracované nezávisle na zpracovatelích programu.

Hodnocení ex-ante ROP MSK je v kapitole 6.

Hodnocení SEA ROP MSK

Informace o hodnocení SEA je v kapitole 7.

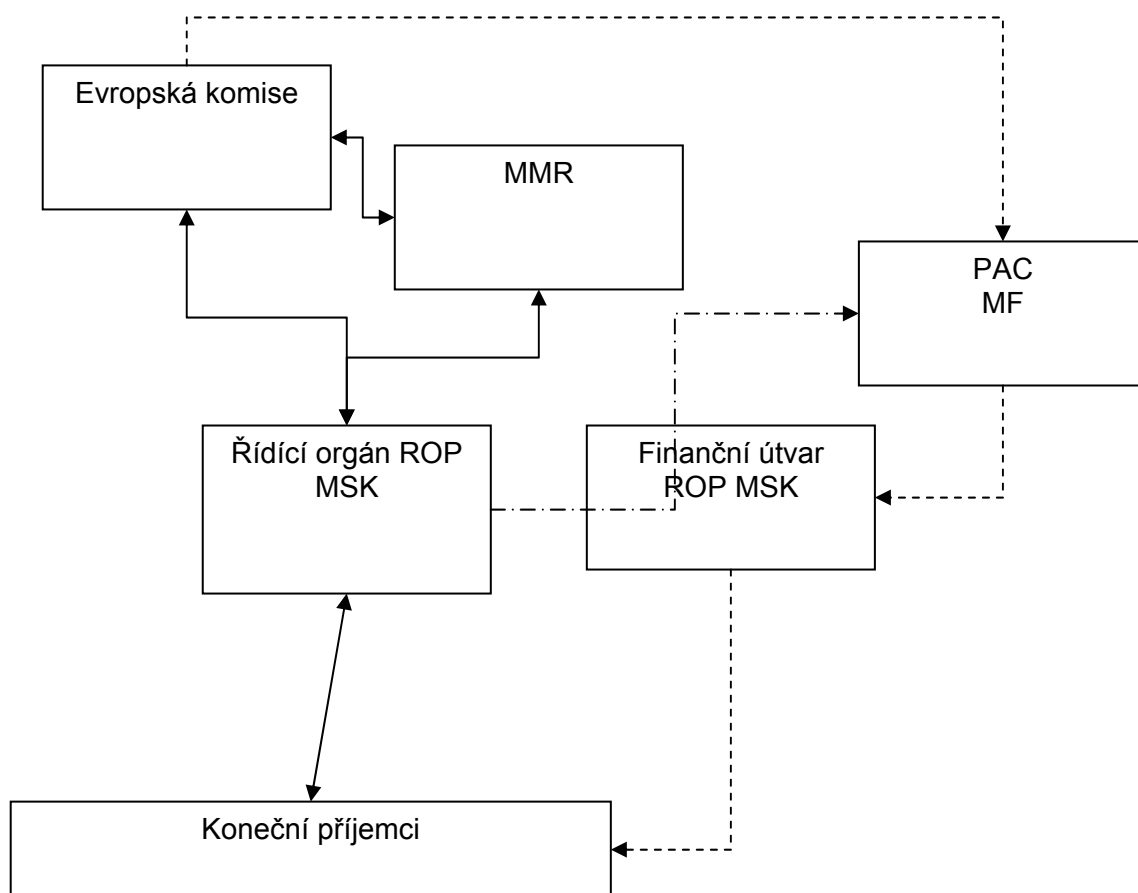
4.7 Propagace

Podle článku 68 Nařízení musí být v souvislosti s OP přiměřeným způsobem prováděna informační a propagační opatření, jejichž cílem je zvýšení povědomí veřejnosti o OP a činnostech EU. Za zajištění propagace nese zodpovědnost Řídící orgán, který zajistí zejména informovanost:

- případných příjemců, hospodářských a sociálních partnerů, subjektů, prosazujících rovnoprávnost mezi muži a ženami, příslušných nevládních organizací o příležitostech, které nabízená pomoc přináší;
- široké veřejnosti o úloze Společenství v poskytování pomoci prostřednictvím ERDF a FS a také o konečných výsledcích této pomoci.

Graf 2 - Implementační schéma

Implementační schéma

5 Finanční zajištění Regionálního operačního programu

Regionální operační program Moravskoslezsko bude financován pouze z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Finanční plán Regionálního operačního programu MSK je vypracován v návaznosti na rozdělení prostředků v rámci cíle Konvergence uvedeného v Národním rozvojovém plánu České republiky 2007 – 2013.

Finanční alokace ze strukturálních fondů Evropské unie pro Regionální operační program Moravskoslezsko vycházejí z dopisu ministra pro místní rozvoj z 5.10.2006 Č.j. 36308/2006-21, kde byla pro Regionální operační programy stanovena alokace ve výši 18 % z celkových alokací určených pro cíl Konvergence v České republice na nové programovací období. V hodnotovém vyjádření se jedná o částku 4 659,0 mil €. Asociace krajů České republiky na svém jednání dne 9. 6. 2006 rozhodla o rozdělení celkové alokace na jednotlivé regiony soudržnosti, z něhož připadá na NUTS 2 Moravskoslezsko 15,37%. Rozdělení této částky na jednotlivé roky 2007-2013 a jednotlivé prioritní osy Regionálního operačního programu Moravskoslezsko je obsaženo v následujících finančních tabulkách.

Tabulka 23 - ROP NUTS II Moravskoslezsko

€, NUTS II MSK

	Strukturální fondy (ERDF nebo ESF)	Fond soudržnosti	Celkem
	1	2	3=1+2
2007	88 847 947	0	88 847 947
2008	93 218 257	0	93 218 257
2009	97 607 672	0	97 607 672
2010	102 202 340	0	102 202 340
2011	106 799 104	0	106 799 104
2012	111 379 161	0	111 379 161
2013	116 038 736	0	116 038 736
Celkem 2007-2013	716 093 217	0	716 093 217

Tabulka 24 - ROP NUTS II Moravskoslezsko

Číslo prioritní osy	Název prioritní osy	Fond/ míra spolufinanco- vání vztahována k	Příspěvek Společenstv í	Národní zdroje	Indikativní rozdělení		Celkové zdroje	Míra spolufinan- cování	Pro informaci	
					Národní veřejné zdroje	Národní soukromé zdroje			EIB	jiné zdroje
			a	b(=c+d)	c	d	d=a+b	e=a/d		
1	Regionální infrastruktura dostupnost	ERDF/veřejné	254 213 092	44 861 134	44 861 134		299 074 226	85%		
2	Podpora prosperity regionu	ERDF/veřejné	229 865 923	40 564 573	40 564 573		270 430 496	85%		
3	Rozvoj měst	ERDF/veřejné	136 057 711	24 010 184	24 010 184		160 067 895	85%		
4	Rozvoj venkova	ERDF/veřejné	71 609 322	12 636 939	12 636 939		84 246 261	85%		
5	Technická pomoc	ERDF/veřejné	24 347 169	4 296 560	4 296 560		28 643 729	85%		
			716 093 217	126 369 390	126 369 390		842 462 607	85%		24 101 525

6 Ex-ante hodnocení ROP Moravskoslezsko – souhrnný popis

A. Informace o průběhu ex-ante hodnocení ROP MSK

Hodnotitel ex-ante ROP MSK – Ekonomická fakulta VŠB-Technické univerzity Ostrava (dále jen hodnotitel) byl vybrán zadavatelem – Moravskoslezským krajem v soutěži a zahájil svou práci na základě smlouvy o dílo č. 01701/2005/KŘ ze dne 22. 12 2005. Hodnotitel přistoupil k hodnocení s vědomím, že hodnocení ex-ante je proces, při kterém nejen hodnotí předložený programový dokument, ale aktivně spolupracuje se zpracovatelem při jeho tvorbě a poskytuje mu nezávislý odborný názor na navrhovaná řešení.

Hodnotitel vycházel při hodnocení z řady metodických materiálů a doporučení, kterými jsou zejména:

1. NAŘÍZENÍ RADY (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních týkajících se Evropského fondu regionálního rozvoje, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č 1260/99 ze dne 11. 7. 2006.
2. Návrh Pracovní pomůcky o Ex-ante hodnocení (Working Paper on Ex Ante evaluation, říjen 2005).
3. Metodika pro přípravu programových dokumentů (struktura OP) pro 2007-2013 (září 2005). Praha: MMR, Odbor Rámce podpory Společenství, Evaluační jednotka strukturálních fondů, září 2005.
4. Indikátory pro monitorování a hodnocení (Indicators for monitoring and evaluation: A practical Guide), Metodický průvodce Evropské komise, říjen 2005.
5. Metodika ex-ante hodnocení operačních programů. Praha: Berman Group, březen 2006.
6. Kvalitativní hodnocení dopadů intervencí OP. Stručný návod pro ex-ante hodnotitele. Praha: Berman Group, srpen 2006

Dále přihlížel k národním strategickým dokumentům, zejména k Národnímu rozvojovému plánu 2007-2013 a ke schválené verzi Národního strategického referenčního rámce ČR 2007-2013 (červen 2006), k Národnímu lisabonskému programu reforem ČR (2005 – 2008) a ke Strategickým obecným zásadám Společenství (CSG). Hodnotitel se také opakovaně účastnil řady metodických workshopů ex-ante hodnotitelů TOP/ROP organizovaných ex-ante hodnotitelem NRP/NSRR pod záštitou Ministerstva pro místní rozvoj v Praze.

Hodnotitel ROP MSK reagoval průběžně na dílčí výstupy zpracovatelů ROP, konzultoval tyto výstupy se zpracovatelem ROP i se zadavatelem ROP, účastnil se práce dílčích pracovních skupin, kulatých stolů, jednání pracovní skupiny ROP ustavené Moravskoslezským krajem, veřejného projednávání ROP a veřejného projednávání posouzení vlivů ROP na životní prostředí a veřejné zdraví a účastnil se rovněž metodických porad hodnotitelů ex-ante organizovaných Ministerstvem pro místní rozvoj v Praze.

Hodnotitel se v období leden až září 2006 postupně vyjadřoval k předloženým dokumentům, které zahrnovaly situační analýzu, SWOT analýzu, návrh strategií a priorit ROP zpracovaných v závěru roku 2005, k verzi ROP MSK 2.1 ze 17. 3. 2006 a k dalším upraveným verzím předloženým v průběhu dubna a května 2006 (ROP MSK verze 2.2). Jeho doporučení byla zpracovatelem brána v úvahu při dopracování dokumentu ve verzi 2.3 z června 2006 a při přípravě verze 2.4. Další hodnocení se týká finální verze 2.4 dokumentu ze dne 29. 9. 2006.

B. Vlastní ex-ante hodnocení ROP MSK

1. Závěry týkající se analýzy zkušeností s realizací předchozích programů

Analýza zkušeností s realizací předchozích programů byla zpracována zejména na základě poznatků z implementace Společného regionálního operačního programu (SROP) v regionu NUTS II Moravskoslezsko. Součástí analýzy je rovněž stručný přehled o využití ostatních sektorových operačních programů a programů iniciativ Společenství v regionu. Analýza poskytuje v dostatečné míře informace o průběhu využívání strukturální pomoci v regionu prostřednictvím stručného přehledu výsledků jednotlivých kol výzev k předkládání projektů realizovaných v rámci SROP k 30. 4. 2006. Informace o průběhu využívání strukturální pomoci zahrnují jak individuální projekty, tak projekty realizované prostřednictvím grantových schémat. Z analýzy finančních nároků v jednotlivých kolech výzev k předkládání projektů je patrné, o které priority a opatření byl v regionu největší resp. nejmenší zájem ze strany konečných příjemců resp. uživatelů. V další části analýzy je uveden stručný přehled počtu předložených projektů a odpovídající výše přiznané podpory za NUTS 2 Moravskoslezsko v rámci všech sektorových operačních programů. Důležitou součástí analýzy zkušeností je identifikace kritických faktorů ovlivňujících realizaci programů a jejich efektivnost. V analýze však nejsou uvedeny návrhy na věcné a procedurální změny pro implikaci v novém regionálním operačním programu vzhledem k programům stávajícím.

2. Závěry týkající se situační analýzy a analýzy SWOT

Situační analýza je provedena ve všech hlavních oblastech a ukazatelích v dostatečném rozsahu. Zahrnuje rovněž informace o řadě sektorových oblastí, které nejsou ve strategii ROP MSK řešeny (např. lidské zdroje, životní prostředí, zemědělství, zdravotnictví apod.). Z hlediska obsahu socio-ekonomické analýzy převažuje v textu deskriptce regionálních statistických dat jejichž časové řady končí rokem 2004 a v tomto směru není situační analýza zcela koncipována jako nástroj k identifikaci nejdůležitějších problémů daného regionu. Ex-ante hodnotitel doporučil v průběhu zpracování ROP MSK posílit identifikaci podstatných problémových oblastí daného území tak, aby byla zřetelná vazba na stanovené priority a oblasti intervencí. Zpracovatel akceptoval v průběhu zpracování většinu připomínek hodnotitele, a proto může být situační analýza východiskem pro identifikaci hlavních problémových oblastí regionu NUTS II Moravskoslezsko a podpořila nastavení priorit a oblastí intervencí, které je však ovlivněno centrálním rozdělením prioritních oblastí mezi ostatní operační programy. Jednotlivé závěry vyplývající ze situační analýzy mají svůj odraz v poznatcích SWOT analýzy, která je v části silných a slabých stránek členěna podle prioritních os programu. Příležitosti a ohrožení nejsou tematicky členěny. Závěry situační analýzy a SWOT analýzy jsou přiměřeně provázány s dalšími částmi programového dokumentu v oblasti strategie programu, navazujících cílů, priorit a navazujících oblastí intervencí.

Situační analýza je převážně zaměřena na minulý vývoj a současný stav a menší pozornost je věnována vývojovým trendům v jednotlivých analyzovaných oblastech a jejich vzájemné souvislosti. V předkládané verzi dokumentu však lze konstatovat, že byl naplněn základní smysl situační i SWOT analýzy.

3. Závěry týkající se zdůvodnění konzistence navrhované strategie

Hodnotitel ex-ante nezávisle prozkoumal vazbu mezi situační analýzou, analýzou SWOT, strategií a výběrem priorit a může prohlásit, že pokud jde o silné a slabé stránky, tyto mají svůj odraz v sociálním a ekonomickém kontextu a v navazující zvolené strategii a výběru prioritních os. Pokud jde o příležitosti a ohrožení, lze konstatovat, že byly identifikovány průkazně, avšak v některých případech chybí adekvátní vazba na situační analýzu. Hodnotitel však nepovažuje tuto skutečnost za závažnou.

Strategie ROP vychází z endogenních přístupů k regionálnímu rozvoji a její zdůvodnění odpovídá požadavkům kladeným na obsah programových dokumentů. Strategie je formulována jako jednovariantní, alternativní strategie ani hlavní „trade-off“ nejsou uvažovány.

Strategie ROP respektuje zásady, které byly definovány při formulování strategie Národního rozvojového plánu ČR. Programový dokument má na úrovni priorit specifikovány vazby na Strategické obecné zásady Společenství, na strategii Národního rozvojového plánu, na Národní strategický referenční rámec ČR a na Národní program reforem ČR. Nechybí rovněž vazby ROP na priority jiných operačních programů, na Strategii hospodářského růstu, na Strategii udržitelného rozvoje ČR a na Strategii regionálního rozvoje ČR. Lze konstatovat, že ROP NUTS II Moravskoslezsko je komplementární k tématickým operačním programům (Podnikání a inovace, Lidské zdroje a zaměstnanost, Zemědělství a venkov, Infrastruktura a životní prostředí, Vzdělávání), k operačním programům pro přeshraniční spolupráci se Slovenskem a Polskem a bude koordinován s Regionálním operačním programem Střední Morava, zejména v oblasti cestovního ruchu a dopravní infrastruktury. V rámci některých priorit však existují částečné překryvy s jinými operačními programy, zejména s IOP, OPPI a OPŽP, což je vyvoláno zejména potřebami kraje řešit některé oblasti.

Vazby mezi globálním a specifickými cíli jsou provedeny dostatečně. Prioritní osy ROP byly odvozeny z adekvátních prioritních os NRP a NSRR a jejich volba byla ovlivněna nejen vlastními potřebami regionu, ale také nezbytností zabránit v rozumné míře překrytí s operačními programy tématickými, které řeší strategické problémy na národní úrovni. Struktura prioritních os ROP MSK rovněž zohledňuje závěry a doporučení vyplývající z jednání se zástupci Evropské komise a MMR ČR.

Z výše uvedeného vyplývá, že zdůvodnění konzistence navrhované strategie je dostatečné.

4. Závěry týkající se navržených prioritních os a provedené kvantifikace

Specificky formulované prioritní osy a dodatková prioritní osa (technická pomoc) jsou konzistentní s globálním cílem a specifickými cíli. Odůvodnění navrhovaných prioritních os v zásadě odráží principy, zakotvené v národních a komunitárních politikách a dokumentech. U každé prioritní osy je specifikována strategie dosažení globálního cíle prioritní osy a přiměřeně uvedeno, jaký problém bude její realizací vyřešen anebo alespoň zmírněn. Jak již bylo uvedeno dříve, prioritní osy jsou adekvátně zaměřeny na řešení problémů, identifikovaných v situační analýze a analýze SWOT, resp. na využití identifikovaných příležitostí a zmírnění identifikovaných ohrožení.

Nezbytnost využití veřejných zdrojů pro realizaci prioritních os není explicitně vyjádřena a vyplývá spíše z intuitivně pociťované potřeby. Každá prioritní osa je strukturována do předpokládaných oblastí podpory, které představují úroveň opatření s uvedením kategorií intervencí. Předložená posuzovaná verze programového dokumentu (2.4) obsahuje způsob realizace prioritních os v podobě strategie dosažení cílů a také výčet navrhovaných konečných příjemců pomoci.

S ohledem na dosavadní zkušenosti s realizací SROP v období 2004-2006 v Moravskoslezském kraji lze reálně předpokládat aktivní zapojení příjemců, odpovídající poptávku po zdrojích a tedy i jejich reálnou absorpční kapacitu.

5. Závěry týkající se očekávaných dopadů programu

Očekávané dopady a výsledky na úrovni globálního cíle a specifických cílů jsou specifikovány a kvantifikovány s relevantní vazbou na konkrétní prioritní osy (specifické cíle a oblasti podpory)

7 Průběh přípravy a realizace Posouzení vlivů provádění Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko na životní prostředí

Posouzení vlivů provádění Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko na životní prostředí (zkráceně SEA – ROP) je zpracováván od ledna 2006 týmem expertů. Cílem SEA – ROP je, v souladu s právním řádem České republiky a relevantními dokumenty ES, posoudit vlivy provádění Regionálního operačního programu na životní prostředí a veřejné zdraví s důrazem na posouzení vlivů jejího provádění na udržitelný rozvoj. Přitom bude zohledněno vyjádření dotčených orgánů a veřejnosti k ROP, a tím vytvořit odborný podklad pro vydání stanoviska Ministerstva životního prostředí k ROP a následně pro schválení těchto dokumentů zastupitelstvem Moravskoslezského kraje a tím tak přispět k zajištění vysoké úrovně ochrany životního prostředí a k zahrnutí úvah o životním prostředí do přípravy a přijetí plánů a programů pro podporu udržitelného rozvoje.

Pro dosažení cíle prací jsou prováděny tyto činnosti:

1. Zpracování oznámení dle § 10 c a Přílohy č. 7 zákona č. 100/2001 Sb.
2. Zpracování návrhu postupu a metodiky SEA hodnocení
3. Provedení SEA hodnocení dle § 10 h a Přílohy č. 9 zákona č. 100/2001 Sb.

Ad 1. Zpracování oznámení dle § 10c a Přílohy č. 7 zákona č. 100/2001 Sb., ve znění zákona č. 93/2004 Sb.

Oznámení bylo vypracováno osobou autorizovanou podle § 19 zákona č. 100/2001 Sb. v elektronické i písemné formě a předáno k připomínkovému řízení k 28.2.2006. V průběhu jeho zpracování byla zvláštní péče věnována ověření, zda a do jaké míry je posuzovaná koncepce v kumulaci s jinými, obecně prospěšnými záměry.

V průběhu zpracování oznámení probíhaly konzultace zpracovatelů se zástupci zpracovatele ROP NUTS II Moravskoslezsko – Agenturou pro regionální rozvoj, a.s. Ostrava a zástupci ex-ante hodnotitele, kterým je Ekonomická fakulta Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava.

Je ukončeno zjišťovací řízení, na základě kterého bylo lze přistoupit k následujícím krokům zpracování SEA.

Ad 2. Zpracování návrhu postupu a metodiky SEA hodnocení

Je zpracovávána metodika SEA hodnocení. Tato metodika je navržena s ohledem na obsahovou část ROP. Při zpracování postupu a návrhu metodiky SEA byly zohledněny zejména podmínky pro zajištění těchto výstupů:

1. Definování referenčních cílů ochrany ŽP
2. Vyhodnocení souladu dlouhodobých cílů a opatření s referenčními cíli ochrany ŽP
3. Posouzení možných vlivů opatření navrhovaných v ROP na jednotlivé složky ŽP
4. Stanovení podrobných ukazatelů pro sledování a hodnocení míry dosažení referenčních cílů ochrany ŽP při realizaci ROP
5. Stanovení systému pro sledování skutečných vlivů realizace posuzovaného ROP

Ad 3 Provedení SEA hodnocení podle § 10 h a přílohy č. 9 zákona č. 100/2001 Sb.

SEA hodnocení bylo zahájeno dle ROP ve verzi 2.2.1 z 5. 5. 2006, která byla předložena vládě v k připomínkovému řízení. Jedná se o verzi, která již zohledňuje podněty a připomínky koncipované v průběhu jejího projednání v rámci pracovních skupin ROP, z neformálního jednání Evropské komise a připomínky došlé v průběhu jejího zveřejnění.

Důvodem zahájení práce týmu SEA hodnocení ještě před dokončením konečného tvaru a textu koncepce ROP je skutečnost, že takového hodnocení vede zpětnou vazbou

k případným korekcím chyb nebo opomenutí v práci na vlastní koncepci. Další výhodou je to, že se potenciální výhrady a připomínky nehromadí neřešeny až na konec práce a nepokračuje se ve „vadné práci“ na vlastní koncepci v dalších etapách. Konečné stanovisko v případě akceptování nebo vyvrácení v diskusích uplatněných připomínek obvykle nemusí být tak kritické, jako nechá-li se celé posouzení až na dobu po dopracování celé koncepce.

Po obdržení všech došlých připomínek a návrhů k operačnímu programu byl zpracován dokument „Posouzení vlivu Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko na období 2007-2013. Zpracování tohoto dokumentu bylo dokončeno 21. 7. 2006. Dne 31. 7. 2006 byl tento dokument zveřejněn vyvěšením na www stránkách Moravskoslezského kraje. 15. 9. 2006 proběhlo veřejné projednání návrhu Regionálního operačního programu Moravskoslezsko pro období 2007 - 2013 a posouzení jeho vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví.

Připomínky zpracovatele „posouzení“ byly zapracovány do následující verze 2.4 ROP. V průběhu zveřejnění a veřejného projednání ORP nebyly zaznamenány připomínky veřejnosti, které by směřovaly k nutnosti úprav dokumentu ROP.

V průběhu prací na zpracování „Posouzení“ probíhaly pracovní schůzky členů týmu SEA hodnocení, jejichž účelem je koordinace činností jednotlivých expertů týmu zpracovatele SEA, předávání a upřesňování informací zpracovatele ROP a zpracovatele ex-ante hodnocení a jejich reflexe ve vyhodnocení.